Concessiebeleidsplan

2028–2032

NLPO

Voorwoord

Elke vijf jaar stelt de NLPO in nauwe samenwerking met de omroepen via het College van Omroepen het concessiebeleidsplan op. Dit concessiebeleidsplan vormt het gezamenlijke kader voor de eerste beleidsperiode van de lokale publieke omroep in het vernieuwde stelsel. Daarmee markeert het een belangrijke mijlpaal voor de lokale publieke omroep in Nederland. Voor het eerst krijgt de lokale laag een eigen, meerjarig en samenhangend kader dat recht doet aan haar maatschappelijke betekenis: dichtbij inwoners, geworteld in dorpen, steden en streken, en onmisbaar voor betrouwbare informatie, lokaal debat en democratische controle.

De context van deze eerste beleidsperiode wijkt af van wat doorgaans richting geeft in een concessiecyclus. Op het niveau van de nieuwe lokale verzorgingsgebieden bestaat nog geen lange praktijkervaring waarop prestaties, kosten en verwachtingen kunnen worden gebaseerd. Juist daarom is dit plan meer dan een formeel beleidsdocument. Het brengt richting, houvast en gezamenlijke ambitie in een sector die de komende jaren een grote professionaliseringsslag maakt.

Het financiële vertrekpunt is wezenlijk anders dan bij de landelijke en regionale publieke omroep. Voor de lokale laag bestaat nog geen historisch budgetniveau dat richting kan geven aan wat nodig is voor de beoogde opgave. De lokale omroep kent een lange geschiedenis van structurele onderbekostiging. In het vernieuwde stelsel komen weliswaar aanvullende middelen beschikbaar via een verdeelsleutel, maar de concrete uitwerking daarvan moet zich per verzorgingsgebied nog uittekenen en de praktijk zal moeten leren of deze extra middelen voldoende zijn voor een adequate en duurzame uitvoering van de lokale mediaopdracht. In de eerste beleidsperiode zal zichtbaar worden hoe de extra middelen doorwerken in realisatiekracht, welke kostenfactoren structureel bepalend zijn en of het financiële kader voldoende is voor een robuuste publieke basisvoorziening in elk verzorgingsgebied zoals die in een democratische rechtsstaat op lokaal niveau mag worden verwacht.

De startposities van lokale omroepen zijn bovendien niet overal gelijk. Verschillen in schaal, spreiding, stedelijkheid, arbeidsmarkt, mediagebruik en beschikbare menskracht werken direct door in tempo, prioritering en haalbaarheid. In een deel van de verzorgingsgebieden is de opschaling al eerder ingezet en hebben omroepen al grotere stappen kunnen zetten in journalistieke capaciteit, digitale ontwikkeling en bedrijfsvoering. In andere verzorgingsgebieden is die beweging recenter en hebben omroepen pas sinds enkele jaren meer ruimte gekregen om te professionaliseren en toe te groeien naar een organisatie die aansluit bij de nieuwe wettelijke kaders en taakstelling. Daarnaast zijn er organisaties die voor het eerst worden aangewezen als lokale publieke

omroep. Daardoor lopen uitgangspositie en realisatiekracht bij de start van de concessieperiode als gegeven uiteen.

Deze uitgangssituatie betekent dat de versterking en bestendiging van de lokale publieke omroep in deze eerste concessieperiode zich deels pas tijdens de realisatie verder kan ontwikkelen. Daarom legt dit plan vanaf het begin twee dingen vast: wat inwoners in elk verzorgingsgebied minimaal en herkenbaar mogen verwachten van de lokale publieke omroep; en hoe gedurende de beleidsperiode kan worden gevolgd of dat ook gebeurt. Zo wordt zichtbaar waar de basis al stevig is, waar achterstanden ontstaan en welke ondersteuning, voorzieningen of werkafspraken nodig zijn om overal een herkenbaar, professioneel en stevig niveau van publieke werking te bereiken.

Voor de NLPO als concessiehouder en als coördinatie- en samenwerkingsorgaan brengt dit een specifieke en wezenlijke positie met zich mee. De NLPO is verantwoordelijk voor het stelselkader en de sectorbrede voorwaarden van het concessiebeleidsplan. Tegelijkertijd beschikt de NLPO slechts in bescheiden mate over directe sturingsmiddelen richting de feitelijke realisatie door individuele omroepen. De realisatie is daarmee niet alleen een inhoudelijke opgave, maar ook een bestuurlijke opgave: het goed functioneren van het stelsel hangt mede af van de bereidheid en het vermogen van afzonderlijke omroepen om mee te bewegen met gezamenlijke afspraken, voorzieningen en verantwoordingsafspraken.

Daarmee ondersteunt dit plan ook de NLPO in haar sturingsrol: niet door inhoudelijk voor te schrijven, maar door het stelsel gezamenlijk bestuurbaar, efficiënt en aanspreekbaar te maken met gedeelde keuzes, stelselvoorzieningen en een systematische aanpak van volgen, leren, verbeteren en versterken in de eerste beleidsperiode. De ambitie is dat dit niet alleen zichtbaar wordt in plannen en structuren, maar vooral in beweging: bij omroepen die sterker worden, in samenwerking die vanzelfsprekender wordt, in publiek dat de lokale omroep beter weet te vinden en in gemeenschappen die kunnen rekenen op onafhankelijke lokale journalistiek dichtbij huis.

DE LOKALE OMROEP
NIEUWS
Nieuwe huisartsenpost vanaf volgende maand open in onze regio

Inhoudsopgave

Inleiding 6

Samenvatting 10

1 Publieke opdracht en waarden van de lokale publieke omroep 12

1.1 Sociale infrastructuur en publieke ruimte 13
1.2 Democratische basisfunctie: informeren, controleren en debat 15
1.3 Vijf publieke waarden als normenkader 16
1.4 De publieke opdracht in de lokale informatieomgeving 19
1.5 Inhoudelijk vertrekpunt voor gerichte keuzes 20

2 Ambities en doelstellingen voor aanbod, bereik en samenwerking 21

2.1 Publiek en publieksbetrokkenheid 24
2.2 Publiek: bereik, participatie en inclusie 24
2.3 Bereik: kanalen en vindbaarheid 32
2.4 Distributie, techniek en voorzieningen 34
2.5 Samenwerking binnen en buiten het bestel 37

3 Rollen, middelen en verantwoording: sturing op publieke werking 46

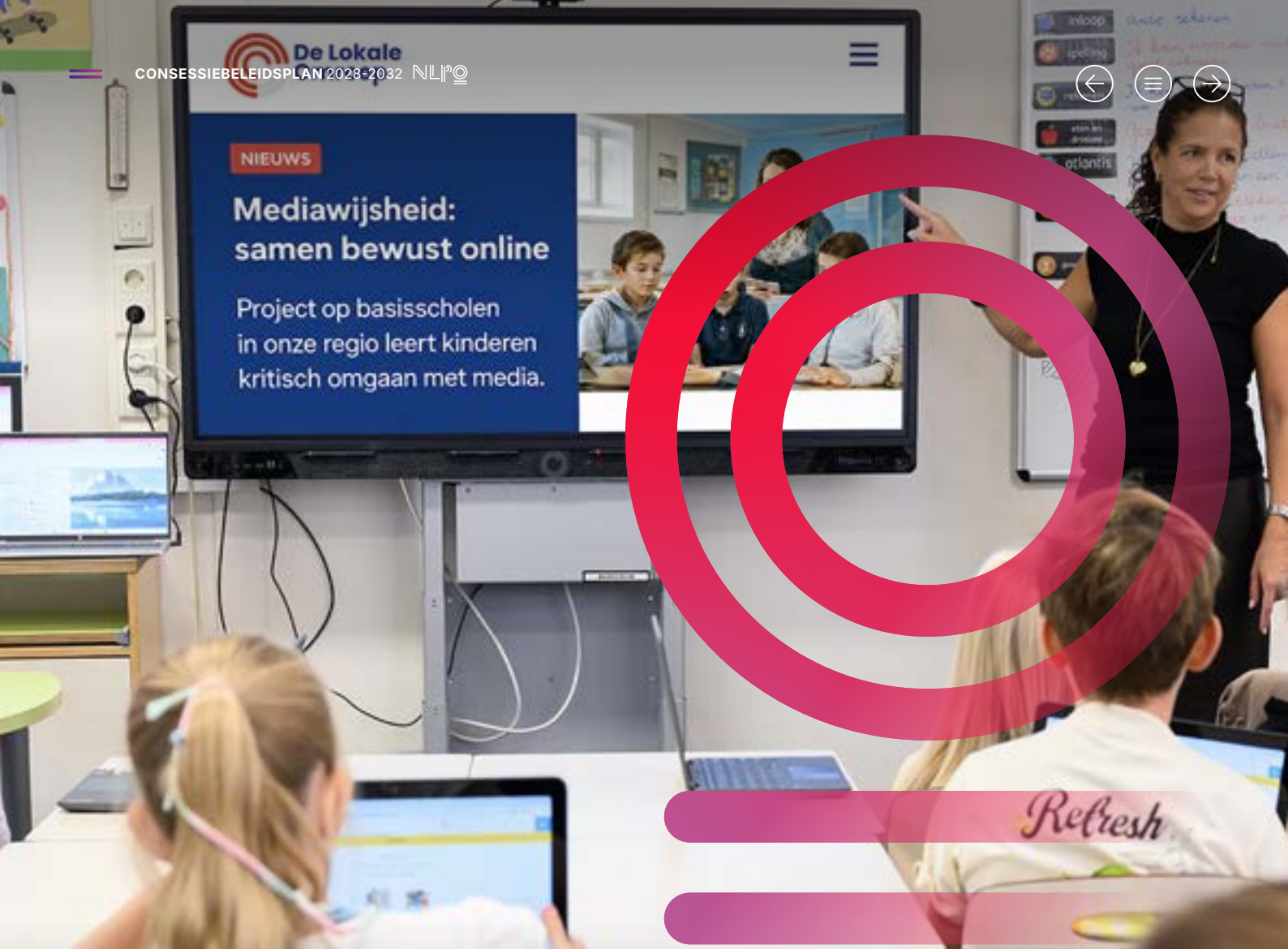
3.1 Rollen en governance in het vernieuwde stelsel 48
3.2 Personeel, professionalisering, sociaal beleid en vrijwilligers 58
3.3 Monitoring, evaluatie, indicatoren en verantwoording 60

4 Implementatie 2028–2032 64

4.1 Implementatie-aanpak 66
4.2 Leidraad voor meerjarenbeleidsplan en begroting 67
4.3 Implementatie langs resultaatgebieden 68
4.4 Financieel kader 71
4.5 Afhankelijkheden en risico's 75

Bijlagen 76

I Streekprofielen 77
II Genres 78
III Beleids- en verantwoordingscyclus 80
IV Indicatorenset 83
V Standaarden en werkwijzen, collectieve basisvoorzieningen en diensten 86
VI Wettelijk kader 90

Inleiding

Dit concessiebeleidsplan legt het meerjarige fundament voor de lokale publieke omroep bij de uitvoering van de lokale publieke mediadienst in het vernieuwde stelsel dat vanaf 2028 vorm krijgt. In dat stelsel vormt de lokale publieke mediadienst een erkende dienst van algemeen-economisch belang, en daarmee de publieke basisvoorziening in dorp, stad en streek. De lokale omroep voedt het lokale publieke gesprek met betrouwbare informatie, zorgt voor de duiding ervan en creëert daarmee maatschappelijke binding. Hij doet dat vooral daar waar dagelijks leven, lokaal beleid en de realisatie ervan elkaar raken. Dit plan beschrijft hoe de lokale publieke mediaopdracht in 2028-2032 wordt uitgewerkt en binnen het gegeven financiële kader zo veel mogelijk wordt geborgd, met ruimte voor lokaal maatwerk binnen duidelijke gezamenlijke randvoorwaarden.

Met tachtig lokale omroepen ontstaat een sterk representatief netwerk dat de eigen waarde van deze laag zichtbaar maakt.

Vanaf 2028 is Nederland ingedeeld in maximaal tachtig lokale verzorgingsgebieden. Per verzorgingsgebied wijst het Commissariaat voor de Media één lokale publieke media-instelling aan. In de praktijk betekent dit opschaling ten opzichte van de situatie van voor 2028: één omroep bedient vaker dan daarvoor meerdere gemeenten en kernen, wat hogere eisen stelt aan continuïteit, professionaliteit, governance, vindbaarheid, veiligheid en samenwerking. Tegelijk blijft dit netwerk veel fijnmaziger dan de landelijke en regionale medialagen kunnen bieden. Met tachtig lokale publieke media-instellingen ontstaat een lokaal representatief netwerk dat de eigen waarde van deze laag zichtbaar maakt: nabij genoeg om dorpen, wijken, steden en streken werkelijk te kennen, en stevig genoeg om de publieke mediaopdracht professioneel uit te voeren. Dit concessiebeleidsplan geeft richting aan die gezamenlijke opgave, met als expliciete inzet dat inwoners in alle verzorgingsgebieden kunnen rekenen op een herkenbare, betrouwbare en toegankelijke lokale publieke omroep.

Karakter van dit concessiebeleidsplan

Dit plan is kaderstellend, ontwikkelingsgericht én ambitieus. Het benoemt welke publieke waarden en maatschappelijke effecten centraal staan en werkt uit hoe die worden vertaald naar ambities en doelstellingen voor aanbod, journalistieke kwaliteit, publieksbereik en samenwerking. Tegelijk maakt het zichtbaar welke governance-, organisatie-, personele en financiële keuzen en voorwaarden van belang zijn om deze ambities waar te maken, en ook hoe implementatie, fasering, ingroei, risico's en afhankelijkheden in de eerste beleidsperiode kunnen worden gemanaged. De beschikbare middelen voor de lokale omroepsector zijn begrensd, wat noopt tot het maken van scherpe keuzes om de realisatie van de gekozen ambities te verwezenlijken.

Dit plan stuurt op publieke waarde en publieke werking van de lokale omroep, waarbij bereik en kwaliteit gezien worden als twee kanten van dezelfde medaille. Het plan verbindt ambities en uitvoerbaarheid op een realistische manier, in termen van tempo, afspraken, meetbaarheid en een vaste beleidscyclus. Juist in deze eerste beleidsperiode is die koppeling essentieel, omdat omroepen vanuit uiteenlopende startposities toegroeien naar één gezamenlijke publieke basis. Daarom zijn een realistische ontwikkellijn en lokaal maatwerk nodig om sectorbreed een robuuste lokale publieke voorziening te realiseren. Dit plan biedt een gezamenlijk kader voor de uitwerking in lokale beleidsplannen en voor de verdere inrichting van ondersteuning en verantwoording.

Dit concessiebeleidsplan bevat bewust geen uitputtend overzicht van kanaalprofielen of concrete programmering, omdat die uitwerking per verzorgingsgebied dynamisch is en primair thuishoort in het meerjarenbeleidsplan van elke afzonderlijke

omroep en de jaarlijkse begroting en jaarplannen die daarvoor de leidraad vormen. Het plan gaat wel over gezamenlijke kernprestaties, minimale basisvoorwaarden en een transparante manier van verantwoorden en het mogelijk bijsturen. Dat is voor alle lokale omroepen gelijkluidend en zal daarom terug te vinden moeten zijn in de eigen beleidsplannen.

Verantwoordelijkheden en rolonderscheid

De lokale publieke media-instellingen voeren de in de Mediawet verankerde publieke mediaopdracht in de voor hen geldende verzorgingsgebieden uit. Zij maken het aanbod, dragen de redactionele verantwoordelijkheid en bepalen de inhoudelijke invulling passend bij hun publiek en gebied. De NLPO is als stelselverantwoordelijke wettelijk belast met de taak de samenwerking en coördinatie met het oog op de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen te bevorderen. Als concessiehouder organiseert en stelt ze het gezamenlijke kader en standaarden, de collectieve basisvoorzieningen en facultatieve diensten vast die nodig zijn om in alle verzorgingsgebieden op doelmatige wijze zoveel mogelijk een vergelijkbare publieke dienst mogelijk te maken. Hoewel de NLPO niet beschikt over openbaar gezag en dus geen bindende bestuursrechtelijke besluiten kan nemen of sancties kan opleggen jegens lokale publieke media-instellingen, legt ze wel vast hoe sturing en verantwoording verlopen binnen de concessiebeleidscyclus. Daarbij gaat het om het waar nodig en gewenst ontwikkelen en beheren van gedeelde standaarden en formats, het beschikbaar maken van collectieve basisvoorzieningen en ondersteuning, het inrichten van een proportionele verantwoordingscyclus en het borgen van een ontwikkelingsgerichte manier van monitoren en leren.

Wettelijke inhoud en beleidscyclus

Het concessiebeleidsplan is het formele, meerjarige kader voor de lokale publieke omroep in de beleidsperiode 2028-2032. Met beleidsperiode wordt in dit plan de vijfjarige looptijd van het concessiebeleidsplan bedoeld. De concessie van de NLPO geldt voor tien

jaar en omvat twee van deze perioden. Dit plan betreft de eerste vijfjarige periode; voor de tweede vijfjarige periode wordt een nieuw concessiebeleidsplan ingediend. Het plan is het gezamenlijke startpunt voor de verdere uitwerking binnen het stelsel. Daarmee is het niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook het document waarin de lokale omroep duidelijk vastlegt waar zij naartoe werkt: sterkere lokale journalistiek, groter publieksbereik dat gepaard gaat met impact, betere samenwerking en een herkenbare publieke basis in elk verzorgingsgebied. Het wettelijk kader is nader uitgewerkt in Bijlage VI.

In de praktijk werkt dit plan door op twee niveaus. Enerzijds vormt het de basis voor de meerjarenbeleidsplannen van de aangewezen omroepen en de prestatieafspraken op stelselniveau. Anderzijds biedt het een vaste structuur voor de jaarlijkse werkwijze: omroepen en NLPO maken jaarlijks zichtbaar wat zij gaan doen en met welke middelen, wat dat heeft opgeleverd en welke verbeterpunten daaruit volgen. Zo wordt de ambitie van dit plan telkens vertaald naar concrete uitvoering, leerervaringen en nieuwe stappen vooruit. Bijsturen is daarbij een normaal onderdeel van de cyclus: niet om inhoudelijke keuzes centraal te sturen, maar om realisatie, randvoorwaarden en publieke werking stap voor stap te versterken op basis van ervaring en publieksinzicht. Het concessiebeleidsplan geeft dus richting zonder de redactionele autonomie van lokale publieke omroepen aan te tasten. Het biedt een gezamenlijk kompas voor professionalisering, samenwerking en publieke werking, en helpt om de energie van de stelselvernieuwing vast te houden in de jaarlijkse praktijk van plannen, uitvoeren, verantwoorden en verbeteren.

Omdat het concessiebeleidsplan voorafgaat aan de aanwijzingsaanvragen van lokale publieke omroepen, vormt het het gedeelde vertrekpunt voor aanvragen, beleidsplannen en verdere uitwerking. Daarmee ontstaat één gemeenschappelijk referentiekader voor de eerste beleidsperiode: stevig genoeg om richting te geven, en flexibel genoeg om recht te doen aan verschillen tussen verzorgingsgebieden, omroepen en lokale omstandigheden.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft de maatschappelijke betekenis van de lokale publieke omroep en de publieke waarden die daarbij horen. Dit hoofdstuk vormt het inhoudelijke fundament voor de rest van het plan, als normenkader voor de publieke basis vanaf 2028.

Hoofdstuk 2 vertaalt de maatschappelijke in de wet vastgelegde opdracht, zoals behandeld in hoofdstuk 1, naar uitgangspunten, ambities en doelstellingen voor vijf bouwstenen: publiek en maatschappij, aanbod en kwaliteit, kanalen en diensten, distributie en techniek, samenwerking. Per bouwsteen wordt steeds duidelijk gemaakt wat nodig is aan doelen en keuzes, en waar gezamenlijke randvoorwaarden de realisatie ondersteunen, gericht op de professionele inrichting en groei van de gehele lokale publieke omroep tijdens de eerste vijf jaar van de concessieperiode.

Hoofdstuk 3 werkt uit wat dit vraagt van organisatie, personeel en financiën. Inclusief de manier waarop middelen, stelselvoorzieningen en verantwoording zodanig worden ingericht dat zij de realisatie van de publieke mediaopdracht in alle verzorgingsgebieden versterken.

Hoofdstuk 4 beschrijft op hoofdlijnen de implementatie in de eerste vijf jaar van de concessieperiode en geeft inzicht in de belangrijkste risico's en afhankelijkheden die de uitvoerbaarheid en het tempo van versterking kunnen beïnvloeden.

De bijlagen ondersteunen de uitwerking met kaders, definities en praktische handvatten.

Samenvatting

Dit concessiebeleidsplan beschrijft hoe de lokale publieke omroep in 2028-2032 wordt versterkt. De inzet is dat inwoners in ieder verzorgingsgebied kunnen rekenen op betrouwbare lokale informatie, onafhankelijke journalistiek, ruimte voor maatschappelijk debat en een herkenbare weergave van hun gemeenschap. Vijf publieke waarden geven daaraan richting: betrouwbaar, altijd dichtbij, betrokken, pluriform en onafhankelijk. De lokale omroep vervult daarmee een informatie-, controle-, forum- en representatiefunctie.

Journalistieke kwaliteit, publieksbereik en publieke werking staan centraal.

De beschikbare middelen en de uiteenlopende uitgangsposities van omroepen vragen om duidelijke prioriteiten. De eerste prioriteit is een duurzame journalistieke basis: voldoende redactionele capaciteit, continuïteit, dossieropvolging en bijzondere aandacht voor journalistieke inhoud in iedere gemeente van het verzorgingsgebied. Professionele bedrijfsvoering, sociale veiligheid en redactionele onafhankelijkheid zijn daarvoor vanaf de start noodzakelijke voorwaarden.

De tweede prioriteit is een gerichte publieks-strategie. Voor de inzet van schaarse middelen ligt de primaire focus op inwoners van 35 tot en met 65 jaar. Iedere omroep kiest daarnaast minimaal één secundaire doelgroep uit de leeftijdsgroepen 12-19, 20-34 of 65+ jarigen. Het aanbod blijft toegankelijk voor alle inwoners. Publieksonderzoek, het PBO en structureel contact met inwoners helpen om behoeften, perspectieven en verschillen binnen het verzorgingsgebied zichtbaar te maken.

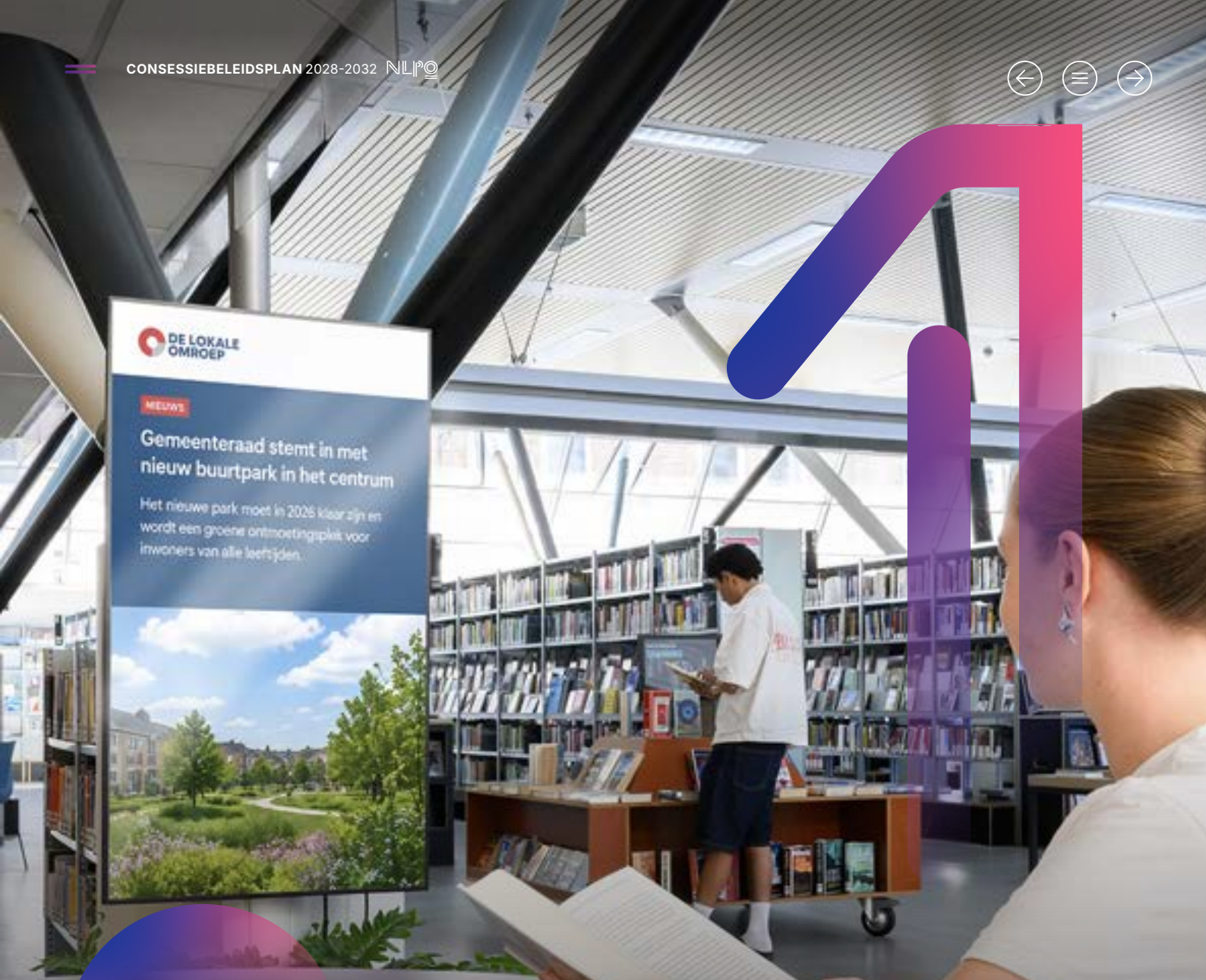
De derde prioriteit is digitale vindbaarheid en toegankelijkheid. Website en app vormen het uitgangspunt voor de eigen publicatieomgeving. Radio, televisie en andere distributievormen worden ingezet naar gelang hun betekenis voor het publiek en de beschikbare middelen. Platformen van derden ondersteunen bereik en publiekscontact, met duidelijke afspraken over rechten, gegevens, herkenbaarheid en redactionele verantwoordelijkheid.

De NLPO ondersteunt de uitvoering met drie niveaus van stelselvoorzieningen. Standaarden en werkwijzen leggen de gezamenlijke eisen aan resultaten, gegevens en processen vast. Collectieve basisvoorzieningen bieden concrete oplossingen die gezamenlijk worden georganiseerd; gebruik daarvan is het uitgangspunt, met ruimte voor een onderbouwd gelijkwaardig en doelmatig alternatief. Het dienstenportfolio bevat diensten waarvan omroepen zelf bepalen of zij deze afnemen.

Samenwerking tussen lokale omroepen en met andere media-instellingen moet de lokale journalistiek versterken. Daarbij blijven de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid, lokale herkenbaarheid en redactionele onafhankelijkheid behouden. Het PBO bepaalt het media-aanbodbeleid. Het College van Omroepen vertegenwoordigt de lokale omroepen binnen de NLPO en adviseert over de daarvoor aangewezen besluiten. Het Commissariaat voor de Media oefent het wettelijke toezicht uit.

Het financiële kader gaat uit van circa € 31 miljoen aan voorziene jaarlijkse Rijksmiddelen voor de lokale publieke omroepen. De kosten en bekostiging van de NLPO worden afzonderlijk verantwoord. Aanvullende gemeentelijke bijdragen en tijdelijke middelen verschillen per verzorgingsgebied. Daarom wordt gevolgd hoe de totale financiering zich ontwikkelt en of zij toereikend is voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht.

De lokale publieke media-instelling voert in het tweede jaar van de reguliere aanwijzingsperiode een zelfevaluatie uit. Als de zelfevaluaties daartoe aanleiding geven, kan de NLPO in het derde aanwijzingsjaar een onafhankelijke evaluatie laten uitvoeren.

Publieke opdracht en waarden van de lokale publieke omroep

De lokale omroep is naast de landelijke en regionale publieke omroep een integraal onderdeel van de publieke mediavoorziening in Nederland. In het vernieuwde bestel zoals dat vanaf 1 januari 2028 geldt, kent de lokale publieke omroep een ingrijpend andere structuur en inrichting, primair gericht op versterking van de journalistieke kwaliteit en meer professionaliteit. Bovendien bevestigt de transitie de blijvende belangwekkende rol van lokale omroepen in het publieke media-ecosysteem: de maatschappelijke verankering van de publieke omroep in de directe leefomgeving van alle Nederlanders resulteert in een unieke fijnmazigheid. Dit hoofdstuk beschrijft wat de lokale publieke omroep in die context maatschappelijk te doen heeft en vormt daarmee het inhoudelijke kader voor de ambities, keuzes, doelen en randvoorwaarden die in de volgende hoofdstukken worden uitgewerkt. Daarmee is dit hoofdstuk kaderstellend: het benoemt de publieke waarden en de beoogde publieke werking als uitvoering van de lokale publieke mediaopdracht die in de rest van dit concessiebeleidsplan consequent als referentiepunt terugkeren.

1.1 Sociale infrastructuur en publieke ruimte

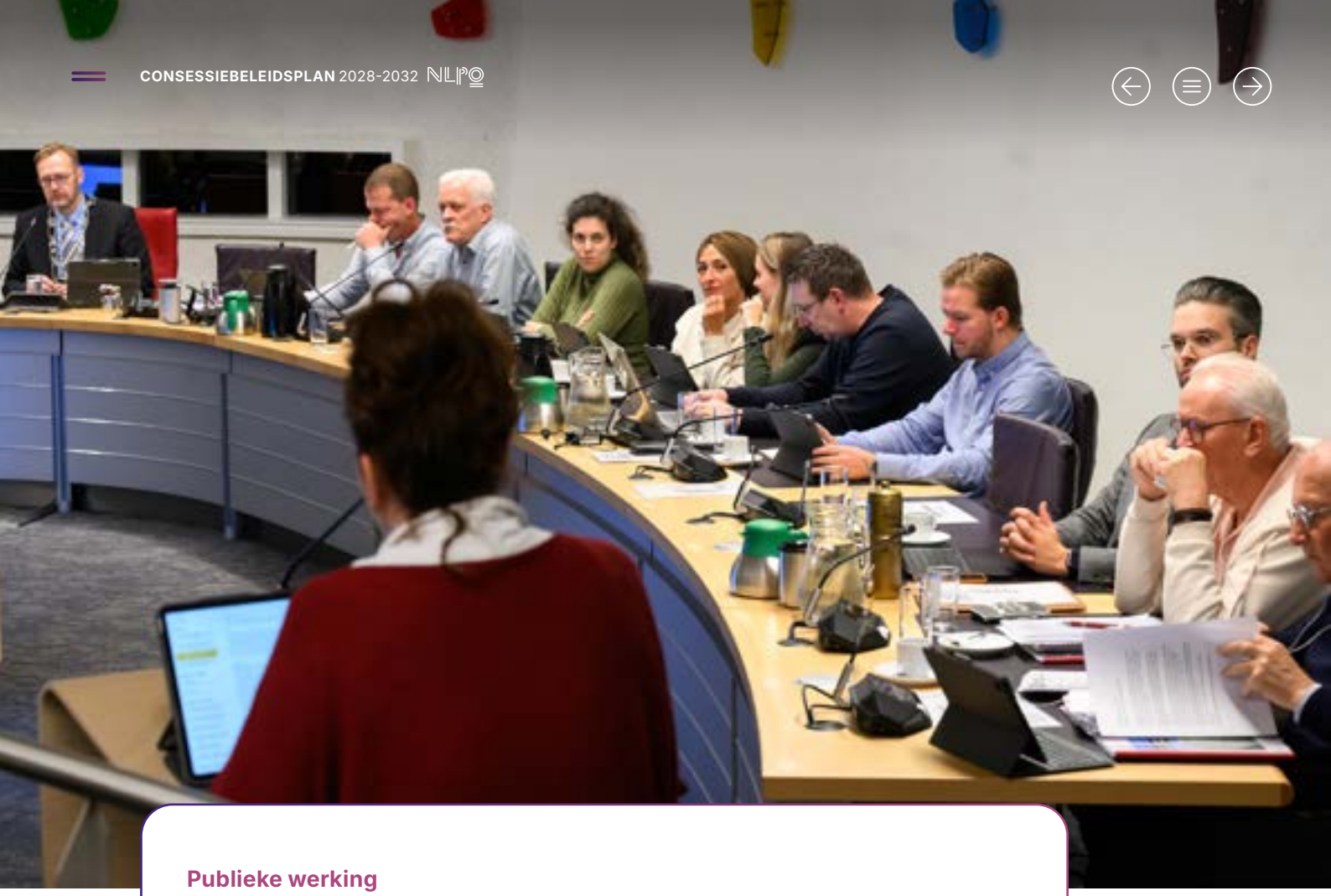
De lokale omroep vervult in de eerste plaats een herkenbare rol als vast onderdeel van de sociale infrastructuur van dorp, stad en streek. Die sociale infrastructuur omvat alles wat mensen met elkaar verbindt en deelname aan de gemeenschap mogelijk maakt. Als belangrijkste sociale structuren onderscheiden we:

- Het lokaal bestuur en politiek
- Maatschappelijke en culturele organisaties
- Sociaal domein en hulpverlening
- Economie en onderwijs
- Informele netwerken en burgerinitiatieven

De lokale omroep hoort daarbij en vervult vier complementaire functies: informeren, controleren, representeren en debat faciliteren. De lokale publieke omroep maakt zo zichtbaar wat er leeft en gebeurt, en helpt inwoners zich tot elkaar en tot hun leefomgeving te verhouden.

Lokale omroepen besteden redactionele aandacht aan initiatieven van inwoners en wat hen daartoe inspireert en motiveert: van buurtactiviteiten voor ouderen, een gezamenlijke moestuin en een plaatselijke energiecoöperatie, tot een openbare demonstratie of protestactie. Dat zijn de dagdagelijkse signalen van hoe gemeenschappen functioneren en die nieuwe ontwikkelingen als eerste zichtbaar en daarmee bespreekbaar maken. Ze laten met gedegen journalistieke producties zien waar samenwerking werkt en bewoners elkaar vinden, maar ook waar belangen botsen en steun of bijsturing nodig is. Dat laatste betekent dat de lokale omroep ook een signaleringsfunctie heeft waar het gaat om maatschappelijke problemen die zich voordoen binnen zijn verzorgingsgebied, inclusief misstanden, knelpunten in lokale voorzieningen en ervaringen die burgers opdoen wanneer ze vastlopen in interacties die ze hebben met maatschappelijke organisaties en publieke instanties.

Door dit soort gebeurtenissen en thema's zichtbaar te maken, helpt de lokale omroep gemeenschappen zichzelf beter te begrijpen en biedt hij inwoners aanknopingspunten voor hun eigen denken en doen. Tegelijkertijd zendt hij signalen uit naar allerlei instituties die een cruciale rol spelen in het alledaagse leven van burgers, zowel binnen de grenzen van het verzorgingsgebied als op provinciaal en landelijk niveau. Dat versterkt betrokkenheid, kan drempels verlagen om zelf mee te doen aan de maatschappij en houdt lokale instituties alert. Dit vraagt om structurele aanwezigheid in de gemeenten: herkenbaar, benaderbaar en met kennis van de lokale context. In een verzorgingsgebied dat uit meerdere gemeenten en kernen bestaat, betekent dit ook: niet 'over' het gebied berichten, maar daadwerkelijk 'in' het gebied geworteld zijn. Die worteling is een voorwaarde voor publieke werking: zonder herkenbare aanwezigheid verliest de lokale publieke omroep zowel informatiewaarde als verbindend vermogen.

Publieke werking

De maatschappelijke betekenis van de lokale omroep ligt in het versterken van de publieke ruimte op lokaal niveau: het op gang brengen en houden van het gezamenlijke gesprek over wat van waarde is, wat verandert, waar het schuurt en hoe mensen samen verder kunnen. De lokale publieke omroep draagt daaraan bij door het lokale leven zichtbaar en bespreekbaar te maken en inwoners te verbinden met elkaar én met de instituties die hun dagelijkse leven mede vormgeven. In het stelsel vanaf 2028 is die rol geen vrijblijvende aanvulling, maar onderdeel van de publieke basis die in elk verzorgingsgebied merkbaar en herkenbaar aanwezig moet zijn.

Of de lokale publieke omroep die rol in de sociale infrastructuur ook daadwerkelijk kan waarmaken, hangt niet af van één losse keuze, maar van een samenhangende combinatie van elkaar versterkende voorwaarden. Het begint bij een directe relatie met publiek en leefomgeving: aanwezig zijn, signalen ophalen en begrijpen wat er speelt. Het vraagt vervolgens om betrouwbaar, herkenbaar, onafhankelijk en relevant media-aanbod dat aansluit bij wat inwoners bezighoudt. Daarbovenop is een gebruiksvriendelijke, toegankelijke en vindbare context nodig waarin dat aanbod eenvoudig te vinden en te gebruiken is. Tot slot is een stabiel, veilig en wendbaar (digitaal) platform nodig dat continuïteit en kwaliteit ondersteunt. Aanbod, context en platform zijn daarmee niet uitwisselbaar, maar drie elkaar versterkende voorwaarden die samen bepalen of de publieke werking daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

1.2 Democratische basisfunctie: informeren, controleren en debat

De lokale omroep fungeert ook als een democratische basisvoorziening. Lokale en bovenlokale besluiten raken inwoners direct: woningbouw en leefomgeving, zorg en jeugdhulp, veiligheid, duurzaamheid, economie, mobiliteit, onderwijs, sport, cultuur en voorzieningen. Juist op dat niveau is onafhankelijke en betrouwbare informatie, controle en debat noodzakelijk.

De democratische functie van de lokale omroep maakt deel uit van de sociale infrastructuur. Inwoners moeten kunnen begrijpen wat er speelt, hoe besluiten tot stand komen en welke gevolgen die hebben. De lokale omroep draagt daaraan bij met betrouwbare informatie, uitleg, onafhankelijke controle en ruimte voor uiteenlopende opvattingen. De Wet versterking participatie op decentraal niveau onderstreept het belang van betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van overheidsbeleid. Die wet richt zich op de inrichting van participatie door decentrale overheden en geeft lokale omroepen geen afzonderlijke uitvoeringsopdracht. De bijdrage van de lokale omroep bestaat uit onafhankelijke journalistiek en een toegankelijk publiek debat, waarin ook de inrichting en kwaliteit van participatie kritisch kunnen worden gevolgd.

Deze democratische functie vraagt om continuïteit en professionele capaciteit. Omroepen moeten tijd, kennis en menskracht hebben om dossiers te volgen, ontwikkelingen te duiden en bestuur en andere invloedrijke partijen kritisch te blijven bevragen. De Europese verordening mediavrijheid ondersteunt die voorwaarden. De verordening trad op 7 mei 2024 in werking; artikel 5 is van toepassing sinds 8 augustus 2025. Dit artikel verlangt onder meer transparante en objectieve financieringsprocedures die adequate, duurzame en voorspelbare middelen waarborgen voor de uitvoering en ontwikkeling van de publieke opdracht, met bescherming van de redactionele onafhankelijkheid.

1.3 Vijf publieke waarden als normenkader

De publieke waarden beschrijven vanuit de hiervoor genoemde functies welke rol de lokale omroep altijd heeft en waarop het publiek kan rekenen. Zij vormen het hart van de lokale publieke omroep en het belangrijkste onderscheidende kenmerk ten opzichte van andere mediapartijen. Voor de totaliteit van het media-aanbod en de uitingen van de lokale omroep gelden deze waarden als leidraad. Door ze actief te borgen en daarover open en continu te reflecteren, blijft de lokale publieke omroep informatief, maatschappelijk relevant en zichtbaar geworteld in de gemeenschap. In dit concessiebeleidsplan hanteren we vijf publieke waarden: betrouwbaar, altijd dichtbij, betrokken, pluriform en onafhankelijk.

I. Betrouwbaar

Vertrouwen is een basisvoorwaarde voor publieke werking: zonder vertrouwen bereikt de lokale omroep minder mensen, verliezen uitleg en controle hun betekenis, en wordt het publieke gesprek minder feitelijk en minder verbindend. Dat vraagt een werkwijze die past bij publieke media: transparant, zorgvuldig, met hoor en wederhoor, en met zichtbare journalistieke principes en journalistieke verantwoordelijkheid naar de gemeenschap. Inwoners moeten kunnen begrijpen hoe journalistieke keuzes tot stand komen, hoe fouten worden hersteld en waarop de lokale omroep zich baseert. Dat vraagt om professionele standaarden én om een cultuur van leren en verbeteren waarin correcties zichtbaar zijn en kwaliteit systematisch wordt onderhouden.

II. Altijd dichtbij

De lokale omroep moet zijn nabijheid dagelijks waarmaken door herkenbare journalistieke aanwezigheid, kennis van het verzorgingsgebied en toegankelijk contact met inwoners. Hij werkt anders dan de regionale en de landelijke omroepen op het schaalniveau waarop inwoners hun leven daadwerkelijk grotendeels beleven, invullen en organiseren: wonen, werken, leren, zorgen, sporten, en vermaken. De lokale omroep is ook inhoudelijk nabij, door onderwerpen te behandelen die voor inwoners herkenbaar zijn en die van belang zijn in en voor hun dagelijks leven. Hij maakt de lokale samenleving inzichtelijk: wat gebeurt er, wie beslist waarover, wat zijn de gevolgen, en hoe kijken verschillende groepen ernaar? Altijd dichtbij betekent daarbij niet alleen ‘in de buurt’, maar ook blijvend: herkenbaar aanwezig, aanspreekbaar en in staat om ontwikkelingen over langere tijd te volgen, óók als de aandacht van andere media-instanties elders naartoe verschuift. Ondersteund door een (digitale) infrastructuur die dat mogelijk maakt.

III. Betrokken

Nabijheid betekent ook dat de lokale omroep in staat is ontwikkelingen in lokale gemeenschappen op de voet te volgen en te duiden. Dat betreft zowel het verslaan van incidenten, het zichtbaar maken van betekenisvolle activiteiten van burgers als ook het belichten van keuzes van lokale overheden, instanties en instituties, het vergelijken van beloften en resultaten, en het in context plaatsen van nieuwe feiten. Juist die onvoorwaardelijke aandacht, voor zowel grote als kleine onderwerpen, maakt de lokale publieke omroep waardevol voor de gemeenschap. Voor verzorgingsgebieden met meerdere gemeenten en kernen vraagt dit een bewuste manier van werken: betrokken en zichtbaar aanwezig zijn in

het hele gebied, met herkenbaarheid per kern en samenhang op het bovenlokale niveau. Betrokken betekent daarbij ook dat omroepredacties benaderbaar zijn en open staan voor vragen, zorgen en ervaringen van inwoners, zonder daarbij zelf partij te worden in lokale tegenstellingen. Professionele instrumenten als een redactiestatuut en journalistieke codes als het Wereldwijd handvest voor ethiek in de journalistiek gaan eraan bijdragen dat lokale omroepen gepaste afstand en neutraliteit behouden.

IV. Pluriform

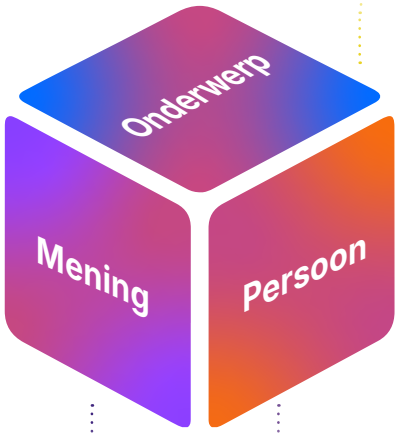
Elke gemeenschap kent overeenkomsten, verschillen en soms ook spanningen: tussen kernen en wijken, generaties, sociaaleconomische posities, culturen en perspectieven. De lokale publieke omroep maakt dat brede palet eerlijk en zorgvuldig zichtbaar. Dat vraagt om evenwicht: niet door vooral te benadrukken wat hetzelfde is, en ook niet door verschillen uit te vergroten, maar door helder te laten zien waar het werkelijk over gaat, wat er op het spel staat en hoe belangen, ervaringen en opvattingen uiteenlopen. Pluriformiteit is daarbij het samenstel van perspectief, diversiteit en variatie. Perspectief betekent dat relevante maatschappelijke en politieke opvattingen en overtuigingen herkenbaar aan bod komen. Diversiteit betekent dat verschillende groepen inwoners zichtbaar en herkenbaar aanwezig zijn in het media-aanbod, bijvoorbeeld naar leeftijd, gender, achtergrond, opleiding, woonomgeving of beperking. Variatie

Pluriformiteit

Pluriformiteit betekent dat het totale media-aanbod van de lokale publieke omroep een herkenbare afspiegeling vormt van het leven in het verzorgingsgebied, door samenhangende aandacht voor perspectief (meningen), diversiteit (mensen) en variatie (onderwerpen en vormen).

Variatie

in vorm, soort, presentatie en onderwerpkeuze, waarbij we rekening houden met in relevante doelgroepen levende behoefte en voorkeuren.

Perspectief

een weerspiegeling van relevante politieke en maatschappelijke meningen, opvattingen en levensbeschouwelijke stromingen.

Diversiteit

een herkenbare afspiegeling van de inwoners van het eigen verzorgingsgebied, met aandacht voor verschillen in onder meer leeftijd, gender, opleiding, achtergrond, woonplaats en beperking.

betekent dat onderwerpen, vormen en presentatie voldoende breed en afwisselend zijn, zodat het aanbod aansluit bij verschillende informatiebehoeften en manieren van mediagebruik. Samen leidt dit tot een herkenbaar totaalbeeld waarin uiteenlopende groepen zich kunnen terugvinden, óók wanneer zij in het publieke debat minder vanzelfsprekend zichtbaar zijn. In verzorgingsgebieden met meerdere gemeenten en kernen vraagt dit bovendien om bewuste spreiding: aandacht voor wat er leeft en speelt in verschillende gemeenschappen, zodat pluriformiteit niet op één plek of rond één dominante kern blijft hangen.

V. Onafhankelijk

De bescherming van de redactionele onafhankelijkheid is een voorwaarde voor de activiteit van elke lokale omroep. Onafhankelijkheid betekent dat redactionele keuzes vrij tot stand komen, zonder ongeoorloofde politieke, bestuurlijke of commerciële beïnvloeding, met een heldere scheiding tussen redactionele verantwoordelijkheid en andere belangen. Juist in een lokale context, waar bestuur, instellingen en gemeenschap dicht op elkaar zitten, moet steeds zichtbaar zijn dat de lokale omroep geen verlengstuk is van een gemeente, partij, belangengroep of sponsor, en dat publieke media niet dienstbaar zijn aan particuliere of overheidsbelangen maar uitsluitend aan het publieke belang. Onafhankelijkheid is daarmee niet alleen een principiële norm, maar ook een praktische voorwaarde om betrouwbaar te kunnen zijn, om macht te kunnen controleren en om ruimte te bieden aan meerdere perspectieven, ook wanneer dat schuurt. Die norm moet bovendien aantoonbaar worden geborgd door adequate, duurzame, voorspelbare financiering, een expliciete scheiding tussen redactionele keuzes en niet-redactionele afwegingen, en een werkwijze die externe druk herkent en weerstaat. In een informatieomgeving met algoritmische sturing, bubbels en snelle verspreiding van des- en misinformatie (ook via AI-gegenereerde inhoud) wordt die onafhankelijkheid extra relevant: juist dan moet de lokale omroep controleerbaar blijven werken, met verificatie, bronkritiek en eindredactionele verantwoordelijkheid die altijd bij de redactie ligt. Daarbij hoort ook een transparante redactionele verantwoording vanuit de lokale omroepen.

1.4 De publieke opdracht in de lokale informatieomgeving

Ook op lokaal niveau hebben inwoners belang bij toegang tot pluriforme informatie die met inachtneming van de redactionele vrijheid wordt geproduceerd. De Europese verordening mediavrijheid verbindt die toegang met geïnformeerde keuzes, publiek debat en democratische participatie. Zij benadrukt daarnaast de betekenis van publieke media voor vrijheid van meningsuiting en informatie, culturele diversiteit en sociale cohesie. De lokale publieke omroep geeft hieraan invulling vanuit de eigen gemeenschap en het eigen verzorgingsgebied
Het aanbod van nieuws en informatie dat mensen bereikt en de manier waarop mensen dat tot zich nemen zijn de afgelopen jaren sterk veranderd. Grote, niet-Europese online platforms spelen een steeds dominantere rol: zij sturen via algoritmen wat zichtbaar wordt voor wie, hoe informatie zich verspreidt en waar het publieke gesprek plaatsvindt. Tegelijkertijd staat de lokale journalistiek onder druk door beperkte journalistieke capaciteit, organisatorische versnippering en ontoereikende financiering, terwijl juist op lokaal niveau veel beleid en realisatie direct en continu doorwerken in het dagelijks leven van inwoners. Dat maakt versterking van onafhankelijke lokale journalistiek noodzakelijk: om besluiten en uitvoering te kunnen volgen, te duiden en controleerbaar te houden. Die versterking moet merkbaar zijn in het dagelijks functioneren: in aanwezigheid, kwaliteit, vindbaarheid en bereik. De lokale omroep vervult in dat licht vier samenhangende functies.

- Ten eerste levert hij via de informatiefunctie tijdig betrouwbare, feitelijke en relevante informatie over lokale maatschappelijke vraagstukken. Dat is niet alleen nieuws, maar ook duiding en achtergrond die ontwikkelingen begrijpelijk maken.
- Ten tweede vervult hij via de controlefunctie de rol van waakhond door machtsuitoefening te volgen en te onderzoeken, en daarmee publieke controle op overheid en andere invloedrijke partijen te ondersteunen.
- Ten derde biedt hij via de forumfunctie ruimte aan maatschappelijke dialoog over een brede variatie aan onderwerpen, waarbij verschillende groepen inwoners vanuit hun eigen invalshoek kunnen deelnemen en waarbij de omroep pluriformiteit borgt in diversiteit, variatie en perspectief.
- Ten vierde zorgt hij via de representatiefunctie voor een herkenbare afspiegeling van de lokale gemeenschap, niet alleen in opvattingen en perspectieven, maar ook in leefwijzen, activiteiten en initiatieven; zo kan eigenaarschap ontstaan, kan herkenning leiden tot identificatie, en kan deelname aan maatschappelijk leven en lokaal burgerschap worden gestimuleerd. Daarmee kan de lokale omroep bijdragen aan maatschappelijke betrokkenheid en democratische weerbaarheid, doordat inwoners hun leefomgeving beter kunnen begrijpen, uiteenlopende perspectieven kunnen afwegen en machtsuitoefening kritisch kunnen beoordelen.

De komende beleidsperiode staat in het teken van het verstevigen van deze vier functies in elk verzorgingsgebied, met gezamenlijke afspraken en gezamenlijke voorzieningen waar dat nodig is om kwaliteit, continuïteit en vindbaarheid te borgen.

1.5 Inhoudelijk vertrekpunt voor gerichte keuzes

De maatschappelijke functies en publieke waarden uit dit hoofdstuk vormen het inhoudelijke uitgangspunt voor de uitvoering van de lokale publieke mediaopdracht. Inwoners moeten kunnen rekenen op een omroep die betrouwbaar en onafhankelijk werkt, herkenbaar aanwezig is, uiteenlopende perspectieven zichtbaar maakt en toegankelijk contact met de gemeenschap onderhoudt.

De beschikbare middelen en de verschillen tussen verzorgingsgebieden vragen om keuzes in capaciteit, doelgroepen, aanbod, kanalen en samenwerking. Dit CBP geeft prioriteit aan een duurzame journalistieke basis, een gerichte publieksstrategie en digitale vindbaarheid en toegankelijkheid. Deze prioriteiten zijn beleidsmatige keuzes voor 2028-2032. Zij worden onderbouwd vanuit de publieke opdracht, de behoeften van inwoners en de uitvoerbaarheid; zij volgen niet automatisch uit de publieke waarden.

Hoofdstuk 2 werkt deze keuzes inhoudelijk uit. Hoofdstuk 3 beschrijft de gezamenlijke voorwaarden en de inrichting van monitoring en verantwoording. Hoofdstuk 4 verbindt de uitvoering met planning, middelen en risico's. De lokale publieke media-instellingen blijven verantwoordelijk voor hun media-aanbod en redactionele keuzes. De NLPO bevordert de samenhang en ondersteunt de uitvoering binnen haar wettelijke taken.

Ambities en doelstellingen voor aanbod, bereik en samenwerking

De omgeving waarin lokale publieke omroepen werken verandert snel. Digitale platformen bepalen in toenemende mate wat mensen te zien krijgen, hoe informatie zich verspreidt en waar het publieke gesprek plaatsvindt. Tegelijk groeit de behoefte aan betrouwbare, herkenbare informatie dicht bij huis uit de eigen leefomgeving: over besluiten en uitvoering, gebeurtenissen en ontwikkelingen die inwoners aangaan. Dat vraagt om een lokale publieke omroep die wendbaar is in vorm en kanaalkeuze, maar consequent vanuit publieke waarden opereert.

Dit plan kiest voor een gefaseerde versterking die begint bij wat inwoners het meest direct merken.

Tegen die achtergrond staat de lokale publieke omroep aan het begin van een nieuwe fase. Het stelsel wordt ingericht rond tachtig verzorgingsgebieden en de basisbekostiging verschuift van alleen gemeenten naar een basisfinanciering vanuit het Rijk, met mogelijk aanvullende bekostiging door de gemeenten, met extra middelen om de lokale laag te versterken en professionalisering mogelijk te maken. Die ontwikkeling biedt ruimte om stappen te zetten die eerder vaak niet of slechts beperkt mogelijk waren, maar ze maakt ook zichtbaar dat er in korte tijd veel wordt gevraagd en dat we er in financiële zin nog niet zijn om de wettelijke taakopdracht adequaat en geborgd uit te kunnen voeren.

In deze eerste beleidsperiode moeten uiteenlopende startposities en beperkte middelen worden vertaald naar scherpe keuzes. Niet iedere omroep beschikt bij de start over dezelfde journalistieke capaciteit, digitale basis, organisatorische slagkracht of financiële ruimte. Daarom kiest dit plan voor een gefaseerde versterking die begint bij wat inwoners het meest direct merken: betrouwbare lokale journalistiek, beter publieksbereik en een stevige digitale basis. Die prioritering maakt de opgave uitvoerbaar en zorgt ervoor dat beschikbare middelen eerst worden ingezet op de kern van de lokale publieke mediaopdracht.

Deze keuze leidt tot drie samenhangende prioriteiten voor de eerste beleidsperiode. Ten eerste is journalistiek leidend, met nadruk op de informatie- en controlefunctie. De lokale publieke omroep is in de kern een publieke nieuws- en informatievoorziening: hij informeert, duidt en maakt controle mogelijk op lokaal bestuur en op overige relevante partijen in het verzorgingsgebied en uitvoering. In deze beleidsperiode betekent dit dat beschikbare capaciteit in de eerste plaats wordt ingezet op journalistieke kwaliteit, continuïteit en zichtbare professionaliteit: structurele aanwezigheid in het verzorgingsgebied, dossieropvolging, zorgvuldige werkwijzen en een redactie die keuzes kan verantwoorden. Andere genres dan journalistiek zoals Cultuur, Kennis en Educatie en Sport (zie ook de tabel op pagina 29) blijven mogelijk, maar zijn complementair aan de journalistieke kernopdracht; hun mogelijke doorontwikkeling, tempo en middelen waarmee dat gebeurt worden afgewogen tegen wat nodig is om eerst de journalistieke kern duurzaam te leveren.

Ten tweede is publieksbereik een prioriteit die om keuzes vraagt. Met schaarse middelen is iedereen een beetje bedienen niet effectief. Dit plan kiest daarom voor een gerichte publieksstrategie: omroepen maken expliciet welke doelgroepen zij in elk geval willen bereiken, welke groepen nu buiten beeld blijven en welke aanpak nodig is om dat te verbeteren. Daarbij hoort dat er ook keuzes worden gemaakt in welke publieksgroepen niet primair worden bediend, of die pas in een later stadium nadrukkelijker geadresseerd

worden. Die keuzes worden onderbouwd vanuit kennis van het verzorgingsgebied, publieksgedrag en maatschappelijke urgentie, zodat bereik geen bijproduct is maar een bewuste resultaatslijn.

Ten derde volgt uit journalistiek en bereik een duidelijke kanaalkeuze: app/web centraal. Digitale publicatie en distributie vormen de basis voor vindbaarheid, toegankelijkheid, interactie en doelmatig bereik. Online centraal is daarmee geen keuze tegen radio of televisie, maar een beleidsprioriteit in de volgorde waarin processen, instrumenten, hulpmiddelen en ontwikkeling worden ingericht. Andere kanalen blijven belangrijk waar zij aantoonbaar bijdragen aan de gekozen doelgroepen en de publieke taak in het verzorgingsgebied, maar investeringen in processen, systemen en ontwikkeling worden primair vanuit de digitale basis ontworpen.

Deze prioritering vraagt ook om een expliciete keuze voor effectiviteit en efficiency in de realisatie. Versnippering en het telkens opnieuw uitvinden van oplossingen kosten tijd, geld en capaciteit die juist nodig zijn voor inhoud en publiek. Daarom wordt in deze beleidsperiode waar doelmatig nadrukkelijk meer gezamenlijk georganiseerd. Het gaat om randvoorwaarden en voorzieningen die omroepen ontzorgen en schaalvoordeel opleveren, zodat meer tijd en middelen beschikbaar komen voor journalistiek en publiekscontact. Waar zulke voorzieningen collectief worden ingericht, gebeurt dat via de NLPO als concessiehouder, met als doel de realisatie van de taakopdracht in de verzorgingsgebieden te versterken.

Deze prioriteiten vragen om gezamenlijke randvoorwaarden waar dat doelmatiger is dan afzonderlijke oplossingen per omroep. De NLPO behartigt de zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor de lokale publieke omroepen en organiseert die waar nodig vanuit de gezamenlijkheid. Tegelijk blijft de redactionele verantwoordelijkheid bij de omroepen. Dit plan stuurt niet op inhoud, maar op publieke kernprestaties: journalistieke kwaliteit en publiekswerking, en op de randvoorwaarden die nodig zijn om die kern duurzaam te kunnen leveren. Daarbij geldt als werkprincipe pas toe of leg uit: omroepen baseren hun keuzes aantoonbaar op kennis van het eigen verzorgingsgebied en onderbouwen hoe zij bijdragen aan de maatschappelijke opdracht. Als een omroep binnen de ruimte voor lokaal maatwerk bewust afwijkt van de prioriteiten van dit plan, is dat mogelijk, voor zover wettelijke verplichtingen, minimale basisvoorwaarden, collectieve stelselafspraken en de redactionele onafhankelijkheid onverkort worden geborgd. In dat geval wordt verwacht dat de afwijking helder wordt gemotiveerd en dat zichtbaar blijft hoe de publieke kernfunctie en de doelmatige inzet van middelen zijn gewaarborgd. De maatstaf voor die afweging is steeds publieke werking, bezien langs de publieke waarden uit hoofdstuk 1. Hierna wordt per beleidsopgave voor deze eerste beleidsperiode beschreven welke keuzes daarbij horen.

2.1 Publiek en publieksbetrokkenheid

Publiek: bereik, participatie en inclusie

Publieksbereik is geen bijzaak maar een noodzakelijke voorwaarde voor publieke werking. Een omroep kan pas maatschappelijk betekenisvol zijn als inwoners het aanbod vinden, gebruiken en herkennen als relevant voor hun leefomgeving. Onderzoek naar nieuwsgebruik laat bovendien zien dat vooral jongeren en jongvolwassenen minder vanzelfsprekend actief nieuws opzoeken en nieuws vaker in uiteenlopende (digitale) omgevingen "tegenkomen". Dat maakt een expliciete publieksstrategie des te belangrijker: niet alleen om bestaand bereik te behouden maar ook om nieuw publiek duurzaam aan de lokale publieke omroep te binden. Tegelijk dwingt schaarste tot keuzes: iedereen een beetje bedienen levert vaak weinig diepte, weinig continuïteit en een versnipperde redactie op. Daarom vraagt dit plan aan de lokale omroepen om een expliciete publieksstrategie per verzorgingsgebied: welke groepen worden primair bediend, welke groepen blijven in deze fase meer op de achtergrond, welke maatschappelijke vragen maken dat urgent, en welke mix van inhoud, toon, kanalen en partners past daarbij. In die publieksstrategie worden de publieke waarden concreet gemaakt: de publieke waarde 'altijd dichtbij' (zichtbaarheid in alle kernen/wijken), de publieke waarde 'betrokken' (structureel publiekscontact), de publieke waarde 'pluriformiteit' (bewuste aandacht voor ondergerepresenteerde groepen en perspectieven), de publieke waarde 'betrouwbaar' (uitlegbare keuzes en transparante werkwijze) en de publieke waarde 'onafhankelijk' (samenwerken zonder inhoudelijke beïnvloeding). Omroepen kunnen bij het maken van hun publieksstrategie de streekprofielen op www.delokaleomroepinkaart.nl betrekken.

LEEFTIJDSINDELING VOOR DIT CONCESSIEBELEIDSPLAN

Leeftijd	Label
0/5 0-5	Kleuter
6/12 6-12	Kind
13/19 13-19	Jongere
20/34 20-34	Jongvolwassene
35/49 35-49	Volwassene
50/65 50-65	Senior
65/+ 65+	Oudere

BRON: NPO

35/49 50/65

Als gevolg van de beperkte middelen ligt in deze eerste beleidsperiode de primaire focus voor de nieuws- en informatievoorziening op inwoners van 35 tot en met 65 jaar. Deze focus betreft de primaire redactionele inzet en prioritering van middelen, en is direct verbonden met de kern van de publieke mediaopdracht. Dit is geen norm over wie wel of niet telt, maar een bewuste keuze voor zichtbare maatschappelijke opbrengst in een fase waarin veel omroepen hun journalistieke basis nog (verder) moeten opbouwen met nog altijd beperkte middelen. Een te smalle afbakening zou vooral aansluiten bij het huidige gebruik, maar onvoldoende rekening houden met de noodzaak om ook jongere volwassenen duurzaam aan de lokale publieke omroep te verbinden. Juist in de levensfase waarin werk, opleiding, gezin en zorg samenkomen, is de oriëntatie op de eigen omgeving vaak het sterkst en is betrouwbare lokale informatie direct relevant en handelingsrelevant. Het is daarom van belang deze groep expliciet binnen de primaire focus te houden, zodat continuïteit in bereik en betrokkenheid over generaties heen wordt geborgd.
Naast de primaire leeftijdsgroep van 35-65 jaar, kiest elke omroep ten minste één van de volgende drie aanvullende leeftijdsgroepen als secundaire doelgroep, waarvoor een concrete ontwikkellijn wordt uitgewerkt.

13/19

De doelgroep jongeren (13-19 jaar) kent een gefragmenteerd mediagebruik en vraagt om specifieke formats, toon en distributiekanalen. Het ontwikkelen van een structureel, breed en doelgroepspecifiek aanbod vergt relatief veel redactionele en productionele capaciteit. In deze eerste beleidsperiode wordt daarom gekozen voor samenwerkingsgerichte benaderingen die aansluiten op bestaande onderwijs- en jeugdnetwerken, op mediawijsheid en participatie, én op talentontwikkeling (instroom van jonge makers en journalisten) als structurele route naar bereik en herkenning.

20/34

Jongvolwassenen (20-34 jaar) zitten vaak in de fase tussen studeren en het starten van een gezin. Vooral in grote steden zijn de doelgroepomvang en diversiteit groot. Om deze leeftijdsgroep te bereiken zullen omroepen hun activiteiten nadrukkelijk koppelen aan stedelijke partners, opleidingsinstituten en makersnetwerken en – waar relevant – aan bestaande stedelijke jongerenvoorzieningen binnen het publieke bestel (zie paragraaf 2.5). Dat gebeurt met meetbare doelen voor bereik/participatie en met een realistische inzet van mensen en middelen, zodat de betrokkenheid kan groeien zonder de journalistieke kern te versnipperen.

65/+

Voor 65+ geldt dat de prioriteit ligt bij het waarborgen van brede toegankelijkheid van nieuws en duiding, zodat ook deze groep volwaardig deel blijft kunnen nemen aan het publieke gesprek. Aanvullende, specifiek op deze doelgroep toegesneden programmering is mogelijk, maar niet leidend in de eerste fase van versterking. Meer specifiek is er wel ruimte voor ontmoeting, service-aanbod (aanbod dat de gebruiker feitelijk informeert over producten en/of diensten en waarin tips, instructies, inspiratie en voorlichting worden gegeven), met kanaalkeuzes die passen bij lokaal mediagebruik door deze doelgroep. Omroepen kunnen hiervan gemotiveerd afwijken wanneer demografie, lokale problematiek of mediagebruik daar aanleiding toe geven, mits zij onderbouwen

hoe de publieke werking toeneemt en hoe journalistiek en bereik niet versnipperen. Deze ruimte voor maatwerk sluit aan bij het uitgangspunt van proportionele sturing binnen het bestel, waarbij lokale omstandigheden leidend kunnen zijn zolang de publieke opdracht herkenbaar en samenhangend wordt uitgevoerd.
De focus op 35-65 jaar is een keuze in volgorde en intensiteit van inzet, niet in reikwijdte van de publieke opdracht.

In de loop van de beleidsperiode wordt bezien hoe, en in welk tempo, aanvullende doelgroepen structureler kunnen worden bediend, afhankelijk van de ontwikkeling van realisatiekracht, publieksinzicht en beschikbare middelen. Verbreding vindt plaats zodra de kernfunctie – continuïteit, kwaliteit en herkenbaarheid van lokale nieuwsvoorziening – aantoonbaar op orde is en blijft en uitbreiding niet leidt tot versnippering van capaciteit. Deze afweging maakt onderdeel uit van de periodieke evaluaties en wordt betrokken bij de voorbereiding van een volgende concessieperiode.

Publieksinzicht: vaste bronnen en onderzoek

Gerichte publiekskeuzes vragen om actueel inzicht in informatiebehoeften, mediagebruik, waardering en vertrouwen. Omroepen gebruiken daarvoor onderzoek met gezamenlijke definities en methoden, zodat uitkomsten bruikbaar en waar mogelijk vergelijkbaar zijn. Deze methodische afspraken behoren tot de standaarden en werkwijzen. De uitvoering van collectief publieksonderzoek is een collectieve voorziening, waarvoor een onderbouwd gelijkwaardig en doelmatig alternatief mogelijk is.

Het Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) bepaalt het beleid voor het media-aanbod. Het is een afzonderlijk orgaan van de omroep en is representatief voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen in het verzorgingsgebied. Het bestaat uit ten minste vijf leden, onder wie de voorzitter, met minimaal één lid per gemeente binnen het verzorgingsgebied. Deze samenstelling ondersteunt de lokale verankering, maar waarborgt op zichzelf nog geen journalistieke aanwezigheid in alle gemeenten, kernen en wijken.

Omroepen organiseren daarom ook structureel contact met inwoners, correspondenten, tipgevers en maatschappelijke netwerken. De redactionele verantwoordelijkheid blijft

bij de omroep. Een aanvullend publiekspanel kan daarbij inzicht bieden in ervaringen en behoeften. De centraal gefaciliteerde paneldienst behoort tot het dienstenportfolio; afname is vrijwillig en vervangt noch het PBO, noch de vereiste onderbouwing van het publieksbeleid.

Toegankelijkheid en inclusie

Publieke werking staat of valt met toegankelijkheid. Dat gaat niet alleen over gratis en onvoorwaardelijke beschikbaarheid en technische toegankelijkheid, maar ook over toon, uitleg, onderwerpkeuze en de vraag of verschillende groepen zich aangesproken voelen. Toegankelijkheid is daarmee een praktische uitwerking van de publieke waarden betrokken en pluriform: wie niet bereikt wordt of niet kan aanhaken, kan ook niet meedoen aan het publieke gesprek. Omroepen werken aan inclusief toegankelijke digitale kanalen (waaronder toepassing van WCAG-richtlijnen, zie kader), en kiezen waar haalbaar voor praktische maatregelen die drempels verlagen, zoals het streven naar ondertiteling bij nieuws en aandacht voor begrijpelijke taal en uitleg zonder te versimpelen. Bij calamiteiten kan bekeken worden of de gemeente een gebarentolk beschikbaar kan stellen. Waar samenwerking binnen het publieke bestel (bijvoorbeeld rond access services) doelmatig is, wordt die benut. Toegankelijkheid kan ook bereikt worden door prominentie (due prominence): dat betekent dat programma's of zenders van maatschappelijk en democratisch belang, zoals die van de publieke omroep, makkelijk vindbaar en zichtbaar moeten zijn voor het publiek, vaak door een prominente plek in het menu van televisies en online online-platforms. Het kabinetsbeleid is erop gericht om media-aanbod of mediadiensten vindbaar te houden op apparaten zoals smart-tv-interfaces en vergelijkbare apparaten, maar ook in aanbevelingen en resultaten van zoekalgoritmes. Juist als het gaat om de versterking van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau is dit een onderwerp wat de wetgever bij de vormgeving van het beleid over prominentie moet meenemen. De in dit concessiebeleidsplan neergelegde ambities worden hiermee voorzien van een essentiële aanvullende pijler.

WCAG-richtlijnen

De **WCAG-richtlijnen (Web Content Accessibility Guidelines)** zijn internationale standaarden voor het toegankelijk maken van digitale content, zoals websites en apps. Ze zijn opgesteld door het W3C en hebben als doel ervoor te zorgen dat informatie bruikbaar is voor iedereen, inclusief mensen met een beperking.

De richtlijnen zijn gebaseerd op vier principes:

- **Waarneembaar** (informatie moet zichtbaar/hoorbaar zijn)
- **Bedienbaar** (interfaces moeten te gebruiken zijn met o.a. toetsenbord)
- **Begrijpelijk** (inhoud en navigatie moeten duidelijk zijn)
- **Robuust** (compatibel met verschillende browsers en hulpmiddelen)

WCAG kent verschillende niveaus van naleving: **A, AA en AAA,** waarbij **AA** de meest gebruikte norm is (ook binnen wet- en regelgeving in Europa).

Vertrouwen en nabijheid: zichtbaar investeren in relaties

Betrouwbaarheid en betrokkenheid worden zichtbaar in werkwijze. Vertrouwen groeit door herkenbare aanwezigheid, uitlegbare journalistiek en een cultuur waarin correcties en verbeteringen transparant zijn. Daarbij speelt de NLPO een versterkende rol op landelijk niveau, met nadruk op gezamenlijke positionering, ontwikkeling en uitstraling, om zo de herkenbaarheid en betrouwbaarheid van lokaal media-aanbod te vergroten. Tegelijkertijd investeren omroepen in manieren om dichtbij te zijn, zowel in de dagelijkse journalistieke aanwezigheid als in contactmomenten met inwoners, en in het zichtbaar maken van hoe keuzes tot stand komen en hoe met feedback en klachten wordt omgegaan. Zulke vormen zijn geen doel op zich, maar middelen om signalen op te halen, journalistiek toe te lichten en de omroep als publieke basisvoorziening herkenbaar te verankeren in het gebied. In dit licht zou op aansluiting van de lokale publieke omroepen bij de Ombudsman NPO op basis van de eigen Journalistieke Code logisch zijn.

Talent en makers: ontwikkelen en samenwerken

De lokale publieke omroep is een broedplaats voor mediatalent en voor vernieuwing in vormen en vertelwijzen. Omroepen werken daarom aan stages, traineeships, werk-leertrajecten en coaching, bij voorkeur in samenwerking met onderwijs en lokale of regionale creatieve netwerken, zodat instroom en ontwikkeling structureel worden. Daarbij wordt expliciet ingezet op instroom van jonge makers en (aspirant-) journalisten, bijvoorbeeld via jongerenredacties, leerplaatsen, begeleide “stads-/streekreporters” en samenwerking met mbo-, hbo- en journalistieke opleidingen, zodat talentontwikkeling direct bijdraagt aan jongerenbereik en toekomstvaste publieksopbouw. Ook kan dit worden versterkt via (stedelijke) talentpools en makersnetwerken. De NLPO kiest daarnaast voor het ondersteunen van omroepen middels het aanbieden van trainingen en cursussen, zodat talenten zich verder kunnen blijven ontwikkelen. Tegelijkertijd is externe openheid richting lokale makers en publieksbijdragen waardevol voor bereik, betrokkenheid en pluriformiteit, mits het onderscheid tussen journalistiek aanbod en publieksbijdragen helder blijft. De redactie houdt de regie, hanteert duidelijke criteria en processen, en borgt dat bijdragen binnen wettelijke kaders passen.

Lokale partners

Publieke Betrokkenheid krijgt meer diepte wanneer omroepen samenwerken met partners die zelf onderdeel zijn van de sociale infrastructuur, zoals scholen, jongerenwerk, mbo/hbo en studentenorganisaties, bibliotheken, welzijn, cultuur, sport en zorg. Dit kan bijdragen aan signalering, bereik en aan het publieke gesprek, bijvoorbeeld via mediawijsheid, participatie of lokale debatvormen die passen bij het gebied. Onafhankelijkheid blijft hierbij leidend: samenwerking faciliteert en verbindt, maar mag nooit leiden tot inhoudelijke aansturing of afhankelijkheid.

2.2 Aanbod: journalistiek en kwaliteit

Focus en genremix

De NLPO gebruikt een gemeenschappelijk genrekader om het lokale media-aanbod eenduidig te beschrijven, te categoriseren, te vergelijken en te evalueren. In deze beleidsperiode wordt journalistiek als hoofdgenre leidend, met daarbinnen nieuws, actualiteiten en aanbodvormen voor gesprek en duiding. Daarnaast blijven cultuur, sport en kennis/educatie onderdeel van de lokale aanbodmix, waarbij binnen cultuur expliciet ruimte is voor verslaggeving en duiding rond evenementen als typisch lokale pijler. De NLPO beschouwt andere genres zoals documentaire, fictie en human interest niet als een zelfstandige kerntaak van de lokale publieke omroep. Elementen van deze genres kunnen wel onderdeel zijn van het media-aanbod wanneer zij bijdragen aan publieke doelen zoals bereik, betrokkenheid, cultuurparticipatie, gemeenschapsvorming of de toegankelijkheid van informatie. Ze staan daarbij altijd ten dienste van de publieke mediaopdracht en nooit als doel op zichzelf. De definities en afbakening van de genres en subgenres worden consequent uitgewerkt in bijlage II, zodat omroepen dezelfde taal gebruiken en keuzes beter vergelijkbaar worden, zonder dat dit de redactionele vrijheid beperkt. Een dergelijke ordening stelt de 80 lokale publieke media-instellingen in staat hun content snel en op de juiste plek, met de juiste partners te verspreiden – beter gezegd: collega-omroepen, zowel horizontaal als verticaal binnen het publiek bestel, en derde partijen een gedegen en professioneel voorstel daartoe te doen. In deze eerste beleidsperiode betekent dit bovendien dat omroepen expliciet maken waar zij hun capaciteit op inzetten en dat zij bewaken dat aanvullende genres de journalistieke kern niet verdringen. Cultuur, sport en service-informatie kunnen sterk bijdragen aan verbinding en bereik, maar bouwen in tempo en omvang voort op de journalistieke basis. De toets is steeds: draagt dit aantoonbaar bij aan publieke werking op lokaal niveau in het licht van de publieke waarden, en is het haalbaar met de beschikbare (financiële) capaciteit?

GENREKADER LOKALE PUBLIEKE OMROEP

Genre	Subgenre
Journalistiek	Nieuws; actualiteiten; opinie-gesprek; opinie-inhoudelijk perspectief
Cultuur	Evenementen; expressie
Sport	Sportregistratie; actuele sportinformatie
Kennis en educatie	Service; verdiepende feiteninformatie

De wettelijke eisen aan het media-aanbod gelden naast dit genrekader. Zie voor uitgebreide definities en genreafbakening het schema in bijlage II. Het subgenre Evenementen is speciaal voor de lokale laag aan het hoofdgenre Cultuur toegevoegd, omdat dat een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de lokale aanbodmix.

Tegelijk staat genrebeleid niet stil: de NLPO ontwikkelt dit gedurende de beleidsperiode samen met omroepen verder door, op basis van praktijkervaring, naar lokaal toepasbaar genrebeleid, zodat kwaliteitsontwikkeling minder afhankelijk wordt van losse initiatieven en omroepen elkaar gerichter kunnen versterken en mogelijk samenwerken. Klankbordgroepen rond de genoemde genres borgen dat de doorontwikkeling en innovatie per genre worden gevoed vanuit de praktijk en sectorbreed consistent landen.

Journalistiek: continuïteit in informeren en controleren

De kern van lokale journalistiek is dat omroepen structureel en herkenbaar aanwezig zijn, dossiers kunnen volgen, besluiten en uitvoering kunnen duiden en controleerbaar kunnen maken, en dat zij dit doen op basis van professionele standaarden: hoor en wederhoor, transparantie over bronnen en werkwijze, en zichtbare verantwoordelijkheid naar het publiek. Dit is de praktische vertaling van de publieke waarden betrouwbaar en onafhankelijk: uitlegbare keuzes, controleerbare feiten en redactionele autonomie, juist wanneer lokale belangen dicht op elkaar zitten.

Lokale journalistiek is daarbij meer dan incidentverslaggeving. Het gaat ook om continuïteit: het belichten van keuzes van lokale instituties, het controleren van voortgang, het vergelijken van beloften en resultaten, en het in context plaatsen van nieuwe feiten. Juist die continuïteit maakt de lokale omroep waardevol en onderscheidend. De publieke waarde altijd dichtbij krijgt hier concreet vorm in vaste aanwezigheid, herkenbare redactieverantwoordelijkheid en dossieropvolging in het hele verzorgingsgebied.

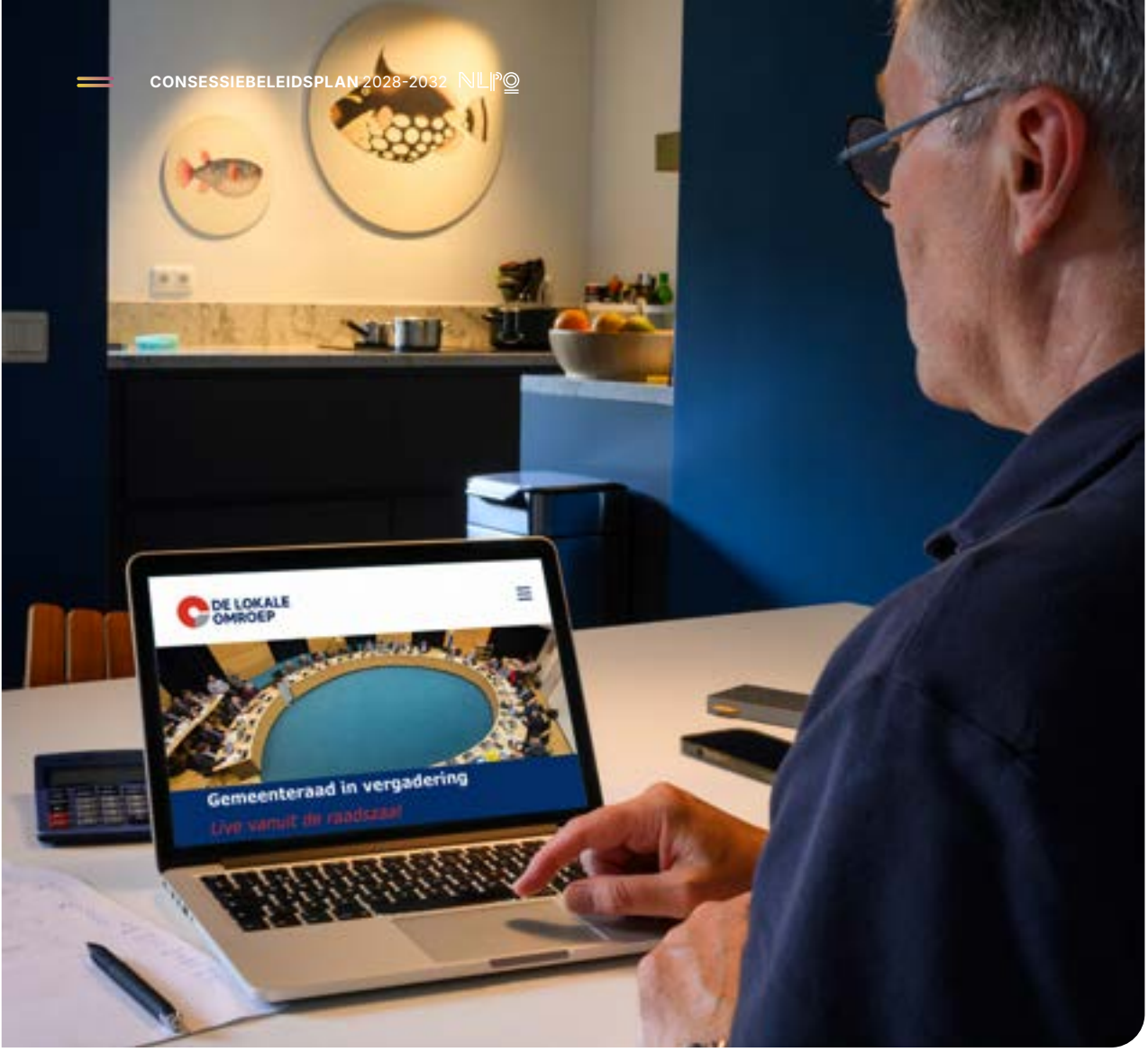
Naast de informatie- en controlefunctie brengt de lokale omroep verhalen en ontwikkelingen uit het maatschappelijk leven die inwoners helpen hun omgeving te begrijpen en zich ermee te verbinden. Ook dit aanbod wordt gemaakt volgens dezelfde journalistieke uitgangspunten van zorgvuldigheid, transparantie en onafhankelijkheid.

Pluriformiteit en maatschappelijke dialoog

Lokale journalistiek gaat verder dan waarheidsvinding alleen: het helpt inwoners ook bij betekenisgeving, door context te bieden en ruimte te creëren voor meningsvorming en debat. De forumfunctie vraagt om een zorgvuldige organisatie van verschil en debat. Omroepen bieden ruimte aan uiteenlopende perspectieven, zonder tegenstellingen op te blazen, en maken zichtbaar waar het over gaat en wat op het spel staat. Dit is de kern van de publieke waarde pluriform in de praktijk: verschillende perspectieven, herkenbare aanwezigheid van verschillende groepen, en variatie in onderwerpen en vormen. Dat gebeurt in aanbodvormen die passen bij het gebied, online en waar passend ook offline, bijvoorbeeld via gesprekken of debatten in samenwerking met publieke partners. Voorwaarde is dat de moderatie en journalistieke verantwoordelijkheid duidelijk zijn en dat balans en zorgvuldigheid worden geborgd.

Publieke waarden als leidraad

De publieke waarden uit hoofdstuk 1 zijn het normenkader voor journalistiek en aanbodkwaliteit in deze beleidsperiode. In dit hoofdstuk worden die waarden vertaald naar keuzes in focus, werkwijze en publiekswerking; hoofdstuk 3 maakt vervolgens per publieke waarde expliciet hoe daarop wordt gestuurd, gemonitord en bijgestuurd zonder redactionele inmenging.

Kwaliteitscyclus: leren, verbeteren, verantwoorden

Professionalisering is niet alleen een kwestie van middelen, maar ook van werkwijze. Daarom werken omroepen met een kwaliteitscyclus waarin keuzes, productie en publicatie, feedback, correcties, klachtenafhandeling en evaluatie zichtbaar en systematisch worden georganiseerd. Die cyclus ondersteunt zowel de journalistieke ontwikkeling als de verantwoording richting publiek en toezicht. In hoofdstuk 3 wordt uitgewerkt hoe monitoring, evaluatie en verantwoording worden ingericht zodat leren en bijsturen een vaste plek krijgen gedurende de beleidsperiode. Daarbij wordt per publieke waarde expliciet gemaakt welke doelen/ indicatoren worden gehanteerd, welk ritme past en hoe bijsturing plaatsvindt zonder redactionele inmenging.

Ordening, metadata en uitwisseling

Om vindbaarheid, analyse en samenwerking mogelijk te maken is eenduidige ordening nodig. Omroepen classificeren en beschrijven hun aanbod op basis van gestandaardiseerde metadata, in een mate die past bij uitvoerbaarheid. Dit is randvoorwaardelijk voor een aantal doelen: het terugvinden en hergebruiken van content, het koppelen van aanbod aan gebruiksdata, het uitwisselen tussen omroepen en het duurzaam archiveren. Deze ordening vindt plaats achteraf en is niet bedoeld om redactionele keuzes te sturen. Dat de lokale omroepen eigenaarschap behouden over de data is een randvoorwaarde. De NLPO stelt hier handvatten voor op.

2.3 Bereik: kanalen en vindbaarheid

Digitale basis: online centraal

Een van de gezamenlijke prioriteiten is aantoonbaar beter bereik en vindbaarheid. In deze beleidsperiode geldt online centraal als uitgangspunt: website en app vormen het primaire kanaal waar nieuws, audio en video samenkomen, waar uitleg en context kunnen worden geboden, en waar interactie en doorlopende actualisatie mogelijk zijn. Online centraal is hiermee vooral een keuze over processen en inrichting: publicatie, distributie, data, beveiliging en toegankelijkheid worden primair ontworpen vanuit de digitale basis, waarin collectief door de NLPO zal worden voorzien. Bij die inrichting wordt, waar uitvoerbaar en mogelijk, gekozen voor Nederlandse of Europese oplossingen om de afhankelijkheid van niet-Europese partijen te beperken, in lijn met de publieke waarde onafhankelijk.

Kanaalmix: aanvullend en doelgroepspecifiek

Radio en televisie blijven belangrijk waar zij aantoonbaar bijdragen aan de publieke taak en aan de gekozen doelgroepen in het verzorgingsgebied. Lineaire kanalen kunnen een sterke rol spelen in bereik bij specifieke groepen, in noodsituaties en in herkenbaarheid. De kanaalmix verschilt per gebied; omroepen onderbouwen hun keuzes op basis van publieksgedrag en maatschappelijke werking. Voor meer omvangrijke verzorgingsgebieden is editionering een mogelijkheid om het lokale karakter extra per kern of gemeente te benadrukken, mits dit past binnen geldende kaders, uitvoerbaar is en de redactionele capaciteit en continuïteit niet onder druk zet.

Sociale media en platformen van derden: vindbaarheid, publiekbereik en toeleiding

Om zichtbaar te zijn waar het publiek is, worden commerciële platformen en sociale media gebruikt als promotionele etalage (korte vorm, snelle vindbaarheid) primair gericht op conversie en toeleiding naar eigen publieke kanalen (volledige items, dossiers en duurzame vindbaarheid). Doel is het vergroten van de zichtbaarheid en laagdrempelig publiekscontact. Het volledige aanbod blijft exclusief vindbaar via de eigen kanalen, zodat algoritmische schommelingen en veranderende voorwaarden niet de basis worden onder publieke middelen en publieke verantwoordelijkheid, en zodat correcties, bronvermelding en context controleerbaar blijven. Dit sluit direct aan bij de publieke waarden onafhankelijk en betrouwbaar: de publieke basis blijft controleerbaar, stabiel en niet afhankelijk van externe voorwaarden, terwijl de inzet van derdenplatforms expliciet wordt ingericht als ‘toeleidingsketen’ (van eerste contact naar het eigen publicatieplatform) en dus niet als primaire publicatieomgeving. Omroepen werken daarbij met minimale, werkbare uitgangspunten voor moderatie en veiligheid (huisregels, escalatie, bescherming tegen online intimidatie).

Toegankelijkheid, veiligheid en datasoevereiniteit

De digitale kanalen van lokale publieke omroepen moeten toegankelijk, veilig en betrouwbaar zijn. Bij verwerking van persoonsgegevens gelden de AVG en de overige toepasselijke regels voor gegevensbescherming. Per verwerking wordt vastgelegd welke partij

verwerkingsverantwoordelijke, gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke of verwerker is. Ook worden afspraken gemaakt over beveiliging, toegang, bewaartermijnen, verwijdering, overdraagbaarheid en de rechten van betrokkenen. Opslag en verwerking binnen de Europese Economische Ruimte hebben de voorkeur. Doorgifte daarbuiten is alleen toegestaan wanneer aan de daarvoor geldende wettelijke voorwaarden wordt voldaan. Omroepen behouden de toegang en gebruiksmogelijkheden die nodig zijn voor continuïteit en zelfstandige uitvoering van hun publieke mediaopdracht.

Prominentie en zichtbaarheid in het medialandschap

Zichtbaarheid en vindbaarheid van het lokale media-aanbod is geen gegeven. Het commissariaat voor de Media roept in de Mediamonitor 2025 op maatregelen te treffen voor het versterken van een betrouwbare en diverse nieuwsvoorziening, onder meer door Nederlands media-aanbod beter zichtbaar en vindbaar te maken in het digitale medialandschap. Het aangekondigde prominentiebeleid vanuit de regering kan daaraan bijdragen. De NLPO beschouwt het als zijn kerntaak tijdig bij de ontwikkeling van dat beleid betrokken te zijn. De lokale omroep ondersteunt die ontwikkeling en draagt er via de NLPO aan bij in overleg met relevante partijen, zodat inwoners kunnen rekenen op een betrouwbaar, kwalitatief en pluriform lokaal media-aanbod. Tegelijk wordt ingezet op aanvullende vormen van zichtbaarheid zoals narrowcasting in de publieke ruimte, bijvoorbeeld via schermen bij bibliotheken, zorglocaties of andere publieke plekken, waar dat lokaal doelmatig en passend is en waar afspraken zorgvuldig worden gemaakt.

Nederlanders in het buitenland

Omdat de lokale publieke mediaopdracht zich primair richt op inwoners van de 80 benoemde verzorgingsgebieden, beschouwt de NLPO het verzorgen van media-aanbod voor Nederlanders daarbuiten niet als een afzonderlijke opdracht van de lokale publieke omroep. Dat laat onverlet dat het digitale media-aanbod wel wereldwijd toegankelijk is via de online kanalen van de lokale publieke omroepen, waardoor ook inwoners met een band met een verzorgingsgebied die tijdelijk of permanent buiten Nederland verblijven gebruik kunnen maken van het aanbod. In dat opzicht is het relevant te noemen dat lokaal publiek media-aanbod vrijwel nooit te maken heeft met geoblocking vanwege duur auteurs- en sportrechten, als gevolg waarvan het doorgaans vrij over (lands)grenzen beschikbaar gesteld kan worden.

Meten en sturen op bereik en gebruik

Het bereiken van een breed publiek is een belangrijke doelstelling, en het vraagt om meetbaarheid. Daarom zet de NLPO in op een combinatie van instrumenten: dagelijkse inzichten via het NLPO-bereiksdashboard, aansluiting bij landelijke meetstandaarden (Nationaal Media Onderzoek), en periodiek publieksonderzoek. Lokale omroepen gebruiken deze inzichten voor het maken van redactionele keuzes en reflectie, voor het verbeteren van vindbaarheid en voor verantwoording. Meten is daarbij geen doel op zich maar een middel om publieke werking te begrijpen: wie wordt bereikt en wie niet, wat werkt en wat niet, en waar bijsturing nodig is. Daarbij wordt ook de toeleiding vanuit sociale media en andere externe platformen naar het eigen publicatieplatform gevolgd, zodat zichtbaar wordt of etalage-inzet daadwerkelijk bijdraagt aan bereik, gebruik en publieke werking (in plaats van alleen aan platformstatistieken). In hoofdstuk 3 wordt uitgewerkt hoe deze meet- en leerinformatie per publieke waarde wordt benut voor sturing en bijsturing, zonder inhoudelijke inmenging.

2.4 Distributie, techniek en voorzieningen

Collectief fundament: doelmatig en weerbaar

De digitale infrastructuur is een randvoorwaarde voor een sterke lokale omroep. Content moet veilig en onafhankelijk kunnen worden geproduceerd, beheerd, gedeeld en bewaard. Beveiligingseisen nemen toe, net als de hoeveelheid data en de noodzaak om systemen beschikbaar en betrouwbaar te houden. Individueel is dat voor veel omroepen niet doelmatig te organiseren. Daarom kiest de NLPO voor een uniform, gezamenlijk technisch fundament waar dat schaalvoordeel en efficiëntie oplevert en omroepen ontzorgt.

Dat gezamenlijke fundament bestaat uit voorzieningen die het dagelijkse werk ondersteunen en samenwerking mogelijk maken: een collectieve website- en app-oplossing, een CMS en redactiesysteem, een Lokale Omroep Exchange voor uitwisseling, voorzieningen voor databeheer en opslag, en afspraken over metadata en rechteninformatie. Dit fundament is de ruggengraat van de online centraal koers: het borgt veiligheid, continuïteit, toegankelijkheid en innovatievermogen. Daarmee ondersteunt het direct de publieke waarden altijd dichtbij (beschikbaarheid), betrouwbaar (veiligheid en kwaliteit) en onafhankelijk (eigen publieke basis).

Deze voorzieningen worden waar nodig gefaseerd ingevoerd. Waar implementatie meer tijd vraagt, blijven bestaande lokale werkwijzen tijdelijk in gebruik, zodat de continuïteit van de publieke mediaopdracht geborgd blijft. Meer informatie over deze collectieve basisvoorziening staat in paragraaf 3.1.

Distributie: heldere vindplaatsen voor lokaal aanbod

Het distributielandschap blijft hybride. Traditionele kanalen blijven relevant, maar het zwaartepunt verschuift naar online distributie via website, app, livestreams en on demand. Een toekomstbestendige on demand-omgeving vraagt om schaalbare opslag, betrouwbare players, goede zoek- en metadatafuncties en koppeling met archivering. Waar samenwerking binnen het publieke bestel bijdraagt aan consistentie, koppelbaarheid, zichtbaarheid en doelmatigheid (bijvoorbeeld rond redactiesystemen, uitwisseling en standaarden), wordt die benut. Omroepen behouden binnen de openbare publieke diensten voldoende ruimte voor eigen identiteit en vormgeving in de richting van het publiek. Aanvullend kiest de NLPO ervoor om in deze beleidsperiode de randvoorwaarden voor vindbaarheid in meerdere distributieketens planmatig te versterken, onder meer via afspraken over EPG/metadata en via gerichte verkenningen naar aanvullende digitale vindplaatsen (zoals smart-tv en relevante publieke omgevingen). Ook blijft er aandacht voor het beheren en verbeteren van het DAB+-netwerk. Het beheer van de FM-zenders blijft in handen van de lokale omroepen. Ten slotte sorteren we voor op distributie via platformen als NL Ziet, NPO Start en NPO Luister. De inzet is dat deze verkenningen leiden tot concrete keuzes en implementatiestappen binnen de eerste beleidsperiode, passend bij uitvoerbaarheid en beschikbare middelen.

Archivering: lokaal nieuws als publiek geheugen

Lokaal programma-aanbod is onderdeel van het plaatselijk cultureel en maatschappelijk verkeer en wordt na productie en aanbod ervan, onderdeel van het publieke geheugen van dorp, stad en streek. Het duurzaam bewaren en toegankelijk houden van lokale producties als cultureel erfgoed is daarom een kerntaak binnen de publieke mediaopdracht. De NLPO kiest voor een landelijke aanpak van archivering als collectieve voorziening en werkt toe naar structurele samenwerking met het media-archief, i.e. het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid, aansluitend op de werkwijzen van de regionale en landelijke omroep.
Dit vraagt om structurele afspraken over metadata, opslag en aanlevering vanuit de eigen publieke kanalen, en financiering, zodat archivering niet afhankelijk blijft van incidentele initiatieven of van voorwaarden van platformen van derden. De NLPO zal hiertoe het voortouw nemen. Voor bestaande archieven wordt onderzocht of en op welke wijze deze eveneens onderdeel uit kunnen maken van het media-archief.

Innovatie

Technologische vernieuwing is geen afzonderlijke opgave naast de publieke opdracht, maar een voorwaarde en onderdeel om die opdracht ook op langere termijn doelmatig, toegankelijk en relevant te kunnen blijven uitvoeren. Enerzijds moeten omroepen ruimte houden om journalistieke werkwijzen, vertelvormen, publieksbenadering en redactionele samenwerking verder te ontwikkelen, passend bij de schaal en ontwikkelfase van het verzorgingsgebied.
De creatieve kracht van lokale omroepen, makers en vrijwilligers is een continue bron van vernieuwing die ook in het vernieuwde bestel behouden blijft. Technologie, zoals kunstmatige intelligentie, ondersteunt daarbij het journalistieke werk, maar vervangt niet de menselijke beoordeling, lokale kennis, bronrelaties en redactionele verantwoordelijkheid die de publieke waarde van lokale journalistiek bepalen. Het onderling delen en beschikbaar stellen aan elkaar vanzelf ontwikkelde en bewezen innovaties en verbeteringen wordt de nieuwe norm waarop omroepen onderling met elkaar willen samenwerken. De NLPO zal die kennis- en productuitwisseling jaarlijks faciliteren.

Anderzijds vraagt een aantal thema's om gezamenlijke regie, omdat versnipperde ontwikkeling daar niet doelmatig is. Dat geldt onder meer voor distributie, metadata, publieksonderzoek, AI-toepassingen, en waar mogelijk gedeelde tooling. Hier ligt een duidelijke opgave voor de NLPO om sectorbreed te verkennen, te prioriteren, te standaardiseren en, waar uitvoerbaar, collectief te organiseren, mede in afstemming met de andere lagen binnen het publieke bestel.

Onderzoek, kennisontwikkeling en innovatieprogramma's zijn algemene activiteiten van de NLPO. Zij worden geprioriteerd en begroot op grond van hun indirecte bijdrage aan de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen en de uitvoerbaarheid van dit CBP. Samenwerking met kennisinstellingen kan daarvan onderdeel zijn. Wanneer uit deze activiteiten een concrete standaard, collectieve voorziening of dienst voortkomt, wordt deze afzonderlijk ingedeeld in een van de drie niveaus van stelselvoorzieningen.

Een bijzondere vorm van een collectieve innovatie die nog nader onderzocht wordt, is niet zozeer intern gericht op lokale publieke omroepen, maar veeleer op andere (media)organisaties die onder duidelijke bronvermelding zelf gebruik willen maken van hoogwaardig audiovisueel lokaal (nieuws) aanbod en/of -items. De lokale publieke omroepen kunnen dan op termijn gemakkelijk een deel van hun aanbod beschikbaar stellen aan andere partijen. Deze voorziening kan alleen worden ontwikkeld binnen heldere voorwaarden voor bronvermelding, rechtenbeheer, marktconforme vergoeding, redactionele autonomie en naleving van het dienstbaarheidsverbod. De eventuele opbrengsten worden uitsluitend benut voor de uitvoering van de publieke taak.

AI

Kunstmatige intelligentie en datagedreven technologieën bieden kansen om de publieke mediaopdracht op lokaal niveau effectiever en toegankelijker uit te voeren. De lokale publieke omroep zet deze technologieën verantwoord in ter ondersteuning van journalistieke processen, distributie, toegankelijkheid, archivering en publieksinzicht, steeds binnen de kaders van redactionele onafhankelijkheid, transparantie en menselijke eindverantwoordelijkheid. De NLPO bouwt hierbij voort op de kennis en ervaringen die binnen de lokale sector zijn opgedaan en zoekt actief aansluiting bij ontwikkelingen en voorzieningen van de NPO en RPO, zodat expertise, standaarden en toepassingen waar mogelijk gezamenlijk worden ontwikkeld. De NLPO zal continu verkennen waar AI-innovatie ingezet kan worden ter versterking van journalistieke kwaliteit, publieke waarde en de zichtbaarheid van lokaal relevante informatie.

2.5 Samenwerking binnen en buiten het bestel

Samenwerking

Wat betreft samenwerking van de lokale, nationale en regionale omroep bepaalt de Mediawet 2008 dat de betreffende Concessiebeleidsplannen een beschrijving geven van de onderlinge samenwerking. Tegelijkertijd bepaalt de nieuwe wet dat de NLPO het concessiebeleidsplan NLPO, voor zover het de samenwerking betreft, vaststelt na overleg met de betrokken landelijke en regionale publieke media-instellingen. Samenwerking is in deze beleidsperiode wat de NLPO betreft een organisatieprincipe om de ambities te kunnen realiseren. Vanwege de toenemende hoeveelheid aan taken, de beperkt beschikbare middelen en de aanwezige externe expertise is het logisch dat lokale omroepen - binnen de bestaande wet- en regelgeving - samenwerken met partijen van binnen en van buiten het publieke bestel. Samenwerking biedt de kans de mediaopdracht op lokaal niveau nog beter in te vullen.

Daarbij dient altijd de onafhankelijke positie van de lokale omroep te worden geborgd. Een helder redactiestatuut helpt de journalistieke onafhankelijkheid en verantwoordelijkheden van de redactie vast te leggen. Waar samenwerking aantoonbaar doelmatiger is, wordt zij collectief georganiseerd via de NLPO als concessiehouder. Waar lokale samenwerking de publieke werking vergroot, wordt zij door omroepen zelf opgebouwd, passend bij de sociale infrastructuur van het gebied. In alle gevallen geldt dat samenwerking de publieke taak ondersteunt en versterkt, en niet de redactionele autonomie verkleint of vervangt. Samenwerking mag niet leiden tot feitelijke inhoudelijke aansturing door andere partijen, al dan niet binnen het publieke bestel, en mag de redactionele zelfstandigheid van lokale publieke media-instellingen niet beperken.

Samenwerking tussen lokale omroepen onderling

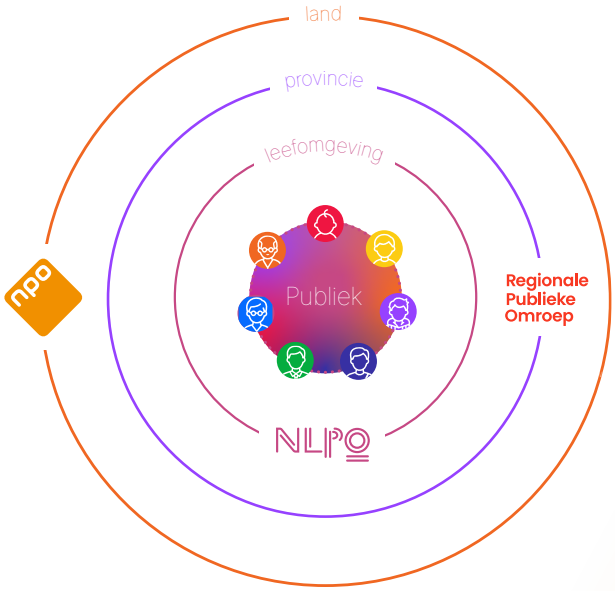
De transitie van de circa 240 bestaande lokale media-instellingen naar 80 robuuste lokale publieke media-instellingen vormt een nieuw, krachtiger collectief binnen het publieke domein. De NLPO stimuleert, ondersteunt en ontzorgt deze samenwerking door standaardisatie en gedeelde systemen beschikbaar te stellen. Met een gezamenlijk CMS, een uniform redactiesysteem en een landelijk koppelplatform (Lokale Omroep Exchange) kunnen omroepen onderling efficiënt content uitwisselen en samenwerken. Deze gedeelde technische en organisatorische basis versterkt de onderlinge verbondenheid en vergroot de slagkracht van het geheel — met als uiteindelijk doel het publiek beter, sneller en volledieger te informeren. Samen zijn de omroepen en de NLPO verantwoordelijk voor een toekomstbestendig en landelijk dekkend netwerk van lokaal toereikend media-aanbod. Maar omdat ‘lokaal toereikend’ per gebruiker verschilt, beoogt de lokale publieke omroep een online omgeving te realiseren waarin iedere gebruiker zelf zijn voorkeursverzorgingsgebieden kan instellen. Daarmee krijgt men niet alleen publiek aanbod uit het eigen gebied, maar indien gewenst ook berichtgeving van aangrenzende omroepen. Deze gebruiksgerichte benadering wordt gedragen door collectieve basisvoorzieningen: een gezamenlijke website- en app-infrastructuur waarin

onderhoud, beveiliging en innovatie centraal worden georganiseerd en de kosten eerlijk worden gedeeld. Zo ontstaat één robuuste digitale basis die alle lokale omroepen in staat stelt hun publiek optimaal te bedienen.

Samenwerking binnen het publieke bestel

Het Nederlandse publieke omroepbestel kent drie participanten bij de uitvoering van de publieke mediaopdracht, met ieder een eigen schaal, financiering en zwaartepunt in de publieke mediaopdracht. Samen vormen zij één publieke voorziening voor alle Nederlanders, waarbij de kracht juist zit in de combinatie: nabijheid waar het lokaal moet, samenhang waar het regionaal is, en nationale duiding waar het lokaal of regionaal overstijgend is. In die opbouw is de NLPO primair verbonden met gemeenten (dorpen, kernen en steden) en bovenlokale samenhang binnen streken en staat dus heel direct bij bewoners; de RPO met provincies en bovenregionale samenhang; en de NPO met het landelijke en internationale perspectief. Elke deelnemer aan de publieke mediaopdracht draagt vanuit een eigen wettelijke taak bij aan dezelfde publieke opdracht.

Die indeling betekent niet dat er scherpe grenzen bestaan in onderwerpen of publieksgroepen. In een land met twaalf provincies en maximaal tachtig verzorgingsgebieden is enige overlap onvermijdelijk. Het onderscheid zit daarom vooral in het vertrekpunt en de toegevoegde waarde per deelnemer. De lokale publieke omroep is het dichtst op de leefwereld van inwoners georganiseerd en richt zich primair op wat in het verzorgingsgebied zoals buurten, kernen, gemeenten en streken gebeurt en wat dat betekent voor mensen in het dagelijks leven. Lokale omroepen zitten in tegenstelling tot de andere participanten in de haarvaten van de lokale gemeenschappen. De regionale publieke omroep brengt boven de lokale verzorgingsgebieden samenhang aan, verbindt ontwikkelingen tussen gemeenten vanuit provinciaal perspectief, volgt en duidt het provinciale bestuur en geeft verdieping waar de schaal groter is dan één verzorgingsgebied. De landelijke publieke omroep biedt nationale duiding, brede actualiteit en internationale context, en voedt het publieke gesprek op landelijk niveau. Bij het invullen van de lokale publieke mediaopdracht is het uitgangspunt: de lokale omroep is leidend in agendering, prioritering en duiding; regionaal/landelijk springen in overleg, en volgens de afspraken uit de Journalistieke Alliantie, bij waar het gaat om tijdelijk inroepbare ondersteuning of gespecialiseerde capaciteit die lokaal niet structureel beschikbaar hoeft te zijn, of om opschaling bij acute nieuws- en crisissituaties

Positionering
De positionering van de landelijke, regionale en lokale omroep ten opzichte van het publiek

in samenwerking met de lokale partners. Samenwerking is mogelijk en wenselijk waar dit de lokale publieke taak versterkt, maar de lokale omroep blijft te allen tijde leidend; lokale prioriteiten mogen niet worden verdrongen door regionale of landelijke agenda's, en evenmin andersom. Het streven is om deze uitgangspunten te vertalen in samenwerkingsovereenkomsten met de NPO en de RPO, zodat zij bij het opstellen van hun eigen concessiebeleidsplannen hiermee rekening kunnen houden.

De gezamenlijke opgave is om het publiek zo goed mogelijk te informeren en te verbinden, met zo min mogelijk onnodige doublures en met maximale meerwaarde per laag. Dat vraagt om een bewuste, werkbare vorm van complementariteit: elke deelnemer richt zich hoofdzakelijk op het eigen verzorgingsgebied en op de maatschappelijke functies die daarbij horen, terwijl bij grensvlakken en gedeelde thema's actief wordt afgestemd en samengewerkt. Zo ontstaat een gelaagde, elkaar aanvullende doelmatige publieke aanbodmix waarin inwoners zowel lokale nabijheid, regionale samenhang als nationale duiding kunnen vinden, afhankelijk van hun informatiebehoefte en het onderwerp, zonder doublures. Complementariteit betekent hierbij ook rolzuiverheid: samenwerking versterkt de lokale journalistiek, maar vervangt die niet.

Bestuurlijke en redactionele onafhankelijkheid vormen daarbij een duidelijke en niet onderhandelbare basis. Samenwerking binnen het publieke bestel kan juist veel waarde toevoegen, mits iedere participant binnen het publieke mediabestel zijn eigen rol en verantwoordelijkheid behoudt. Lokale publieke media-instellingen blijven daarom volledig eigenaar van hun eigen bestuur, hun redactionele eindverantwoordelijkheid en de prioritering binnen hun verzorgingsgebied. Ondersteuning, gezamenlijke productie of gedeelde faciliteiten zijn bedoeld om de lokale publieke taak te versterken, niet om deze over te nemen of te verschuiven. Het doel is altijd: elkaar versterken binnen de publieke mediadienst, op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid, met het publiek als uitgangspunt. Samenwerking is een middel, geen doel op zich, kent een scherpe afbakening van taken en mag niet leiden tot wederzijdse afhankelijkheid.

Wanneer samenwerking wordt vormgegeven via gezamenlijke constructies, bureaus of gedeelde faciliteiten, is het belangrijk dat rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden expliciet, transparant en zorgvuldig gescheiden worden vastgelegd. Bestuurlijke verantwoordelijkheid, werkgeverschap en redactionele regie blijven herkenbaar belegd bij de juiste partij. De lokale omroep blijft aanspreekbaar op de uitvoering van de lokale publieke mediaopdracht; regionale of landelijke partners kunnen die verantwoordelijkheid niet overnemen, ook niet in de dagelijkse praktijk. En omgekeerd geldt hetzelfde: iedere laag draagt zijn eigen opdracht en verantwoordelijkheid.

In deze beleidsperiode is samenwerking binnen het publieke bestel een manier om bij te dragen aan de lokale publieke mediaopdracht. De nadruk ligt op samenwerking die de lokale journalistiek versterkt zonder lokale kleur en nabijheid te verliezen: verrijking en verdieping van elkaars content waar dat logisch en aanvullend is, het delen van werkwijzen en standaarden waar dat doelmatig is, en afstemming over veiligheid, continuïteit en opschaling bij grote gebeurtenissen of crises. Een belangrijk ankerpunt daarbij is het publiek journalistiek huis: één herkenbare publieke journalistieke voorziening waarin lokale, regionale en landelijke journalistiek elkaar kunnen vinden, verrijken en versterken. In de praktijk vraagt dit om werkbare afspraken over doorstroming van signalen en verhalen tussen de lagen, en om gedeelde (technische en inhoudelijke) standaarden die samenwerking eenvoudiger maken, bijvoorbeeld rond metadata, verificatie en verantwoording. Daarbij horen ook heldere afspraken over

hergebruik en doorplaatsing: bronvermelding, credits en doorverwijzing naar het oorspronkelijke verhaal zijn de norm, zodat de herkomst transparant is en de lokale nabijheid zichtbaar blijft. Een deel van deze afspraken is tussen de regionale en lokale omroepen vastgesteld in de Journalistieke Alliantie (2024) en een deel daarvan zal voortvloeien uit nieuwe afspraken gemaakt op basis van het project Bureaus Lokaal dat in 2026 afloopt. De samenwerking krijgt bovendien een expliciet governancekader: daarmee zijn de afspraken zowel 'in de praktijk werkbaar', als ook aantoonbaar in lijn met publieke waarden en met de geldende mediawettelijke kaders.

Uitgangspunten samenwerking binnen de publieke omroep

De belangrijkste uitgangspunten in deze concessiebeleidsperiode voor verdere samenwerking tussen de drie publieke omroeplagen zijn:

- Gelijkwaardigheid en wederkerigheid: samenwerking levert aantoonbare publieke meerwaarde en bevat expliciete afspraken over rol, inzet en opbrengst van alle betrokken omroepen.
- Lokale regie en redactionele onafhankelijkheid: de lokale omroep bepaalt de lokale prioritering en duiding; samenwerking ondersteunt de lokale opdracht en leidt niet tot feitelijke aansturing of overname van redactionele keuzes door een andere laag.
- Bestuurlijke onafhankelijkheid: governance, bestuur, werkgeverschap, middeleninzet en verantwoordingslijnen blijven lokaal verankerd; geen enkele andere laag oefent feitelijke zeggenschap uit, ook niet via praktische aansturing of informele beheersconstructies.
- Complementariteit en begrenzing: iedere samenwerking respecteert schaal en zwaartepunt per laag; taken verschuiven niet stilzwijgend en doublures worden actief beperkt.
- Gezamenlijke agendering en doorstroom: signalen, onderwerpen en verhalen kennen heldere routes voor afstemming en doorgeleiding tussen lagen, met behoud van eigen regie.
- Verantwoord hergebruik en herkenbaarheid: uitwisseling van content gebeurt met consequente bronvermelding, context, correctiemogelijkheden en heldere afspraken over redactionele verantwoordelijkheid.
- Gezamenlijke verdieping en onderzoek: taakafspraken voorkomen dubbel werk; verdieping en onderzoeksjournalistiek versterken de publieke werking zonder lokale prioriteiten te verdringen.
- Opleiding, talent en instroom: samenwerking versterkt scholing, coaching en veilige instroom van nieuw (jong) talent en vrijwilligers, met duidelijke begeleiding en rolafbakening.
- Standaarden en infrastructuur: gedeelde technische en inhoudelijke standaarden (zoals metadata, uitwisseling en verificatiewerkwijzen) maken samenwerking schaalbaar en minder persoonsafhankelijk.
- Structurele borging en CBP-afstemming: NLPO, RPO en NPO stemmen concessiebeleidsplannen structureel af en borgen vaste samenwerkingsvormen (zoals Bureaus Lokaal) binnen heldere, toetsbare kaders.

Een deel van die samenwerking krijgt vorm via gezamenlijke infrastructuur en de juiste gereedschappen die uitwisseling en efficiënt werken mogelijk maken, zoals redactiesystemen en uitwisselvoorzieningen (bijvoorbeeld iNOS en Lokale Omroep Exchange), en via afspraken over meetbaarheid en datastandaarden zodat resultaten beter vergelijkbaar en telbaar zijn. Daarbij worden ook afspraken over metadata en broninformatie als standaardinrichting meegenomen, zodat herkomst, credits en doorplaatsing automatisch goed worden uitgevoerd. Daarmee wordt samenwerking minder afhankelijk van incidenten of persoonlijke voorkeuren, en meer een stabiele werkpraktijk die de publieke werking versterkt.

Die infrastructuur is niet alleen technisch van belang, maar ook inhoudelijk. Zij moet ervoor zorgen dat lokaal aanbod herkenbaar, vindbaar en onder de juiste redactionele verantwoordelijkheid beschikbaar kan worden gemaakt binnen bredere publieke platforms. Een belangrijke toepassing daarvan is het ontwikkelen van herkenbare lokale ruimtes binnen regionale platforms en distributiekanalen. Daarbij kan worden gedacht aan lokale vensters of herkenbare lokale onderdelen waarin lokaal aanbod uit het verzorgingsgebied beschikbaar wordt gemaakt voor een breder regionaal publiek. Deze lokale ruimtes worden gevuld en beheerd onder redactionele verantwoordelijkheid van de lokale publieke omroep in het betreffende verzorgingsgebied.

Zo wordt de publieke meerwaarde van samenwerking benut, terwijl lokale prioritering, lokale duiding, bronrelaties en context bij de lokale redactie blijven. De regionale omroep kan bijdragen aan bereik, techniek, vindbaarheid en doorgeleiding; de lokale omroep blijft verantwoordelijk voor de inhoudelijke selectie, duiding, actualisering en herkenbaarheid van het lokale aanbod.

Afspraken over lokale ruimtes binnen regionale platforms worden gemaakt op basis van wederkerigheid, duidelijke redactionele verantwoordelijkheid, consequente bronvermelding, herkenbare afzender, technische uitwisselbaarheid en respect voor de eigen opdracht van iedere omroep laag. Daarmee ontstaat een samenwerkingsvorm waarin lokaal aanbod beter vindbaar wordt en tegelijk de eigen redactionele regie, contextkennis en herkenbaarheid van de lokale publieke omroep worden versterkt.

Naast de samenwerking met regionale omroepen onderzoekt de NLPO ook welke kansen er liggen voor samenwerking met de NOS en andere landelijke publieke omroepen met een taak op het gebied van journalistiek, cultuur, educatie en verbinding. Het streven is om de hier benoemde uitgangspunten te verankeren in raam-samenwerkingsovereenkomsten van de NLPO met de NPO en de RPO, zodat zij deze kunnen betrekken bij het opstellen van hun eigen concessiebeleidsplannen. De verdere uitwerking vindt plaats via bilaterale uitvoeringsafspraken, omdat deze werkwijze in de praktijk het meest doelmatig en effectief is en recht doet aan de onderscheiden verantwoordelijkheden binnen het publieke bestel.

FunX: stedelijke jongerenprogrammering en stelselverankering

FunX is een publieke jongeren- en jongvolwassenenvoorziening met een zwaartepunt in de grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht). De stedelijke edities zijn historisch ontstaan vanuit een bijzondere publiek-publieke samenwerking rond grootstedelijk jongerenbereik. In de praktijk is sprake van een opzet waarin de betrokken publieke media-instellingen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de stedelijke edities (met vertegenwoordiging vanuit Publieke Omroep Amsterdam, OPEN Rotterdam, Stadsomroep Den Haag en de regionale omroep RTV Utrecht). De NPO draagt zorg voor de landelijke programmering en edities.

De stelselwijziging verandert de positie en financiering van FunX in principe niet. FunX kan daarmee een bestaande, aanvullende voorziening blijven binnen het lokale publieke bestel, naast de (streekgebonden) lokale publieke media-instellingen.

In dit concessiebeleidsplan wordt FunX daarom vooralsnog behandeld als een herkenbare bouwsteen voor het bereiken en betrekken van stedelijke jongeren en jongvolwassenen, en als een mogelijke talent- en instroomroute voor jonge makers en journalisten. FunX vervangt de lokale journalistieke basisvoorziening niet: de lokale publieke media-instelling blijft verantwoordelijk voor de realisatie van de lokale publieke mediaopdracht in het verzorgingsgebied, inclusief lokale nieuws- en informatievoorziening, duiding en controle. De meerwaarde van FunX ligt vooral in doelgroepherkenning en het stedelijke bereik. Die meerwaarde wordt gekoppeld aan de publieke waarden zoals genoemd in dit concessiebeleidsplan, op basis van uitlegbare keuzes en heldere afbakening van rollen.

De NLPO verwacht dat de bijdrage van FunX aan de publieke werking binnen deze beleidsperiode bestuurbaar en navolgbaar wordt. Dat gebeurt door (a) expliciete aansluiting op de sectorbrede meetinrichting (bereiksdashboard en publieksonderzoek, inclusief uitsplitsing naar leeftijd), (b) het zichtbaar opnemen van de FunX-bijdrage in de meerjarenplannen en verantwoording van de betrokken verzorgingsgebieden (waarbij wordt onderbouwd hoe FunX bijdraagt aan jongerenbereik zonder middelen te versnipperen), en (c) het vastleggen van een werkbaar governance- en samenwerkingskader waarin redactionele onafhankelijkheid, werkgeverschap, financieringsstromen en verantwoordelijkheden helder en toetsbaar zijn. Dit laatste verdient extra aandacht aangezien in de huidige FunX-samenwerking ook een regionale omroep participeert (RTV Utrecht).

Samenwerking met gemeenten en maatschappelijke partners

Lokale publieke omroepen werken in en met de gemeenschap. Samenwerking met gemeenten en maatschappelijke partners kan de publieke werking versterken, omdat zij helpt om signalen op te halen, doelgroepen beter te bereiken en het publieke gesprek daadwerkelijk te laten landen in de sociale infrastructuur van het verzorgingsgebied. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om bibliotheken, onderwijs, welzijn, cultuur, sport, zorg, vrijwilligersnetwerken en andere lokale of regionale organisaties die inwoners dagelijks ontmoeten.

Die samenwerking wordt zo ingericht dat de redactionele onafhankelijkheid steeds voorop blijft staan. Partners kunnen faciliteren en verbinden, bijvoorbeeld door toegang tot locaties, netwerken of kennis, maar de journalistieke afwegingen, keuzes en verantwoording blijven bij de omroep. Helder, meerjarig en verbindend gemeentelijk mediabeleid kan duurzame samenwerking tussen lokale partners versterken, zonder dat daarmee de Rijksfinanciering of de redactionele onafhankelijkheid van de lokale publieke omroep ter discussie komt te staan.

Hoewel de publieke financiering van de lokale omroep primair via het Rijk en aanvullend via de gemeenten is georganiseerd, blijft lokale legitimering geborgd via publiekscontact, samenwerking met maatschappelijke partners en een actief PBO. Daarmee borgt de lokale omroep zijn stevige verankering in de lokale democratische en maatschappelijke context, zonder dat dit leidt tot afhankelijkheid in redactionele aansturing.

Publiek-private samenwerking

Als uitgangspunt voor samenwerking met private partijen geldt dat die alleen wenselijk is als zij aantoonbaar bijdraagt aan de publieke mediaopdracht, een grotere zichtbaarheid van de lokale publieke omroep en de publieke waarden (betrouwbaar, altijd dichtbij, betrokken, pluriform en onafhankelijk) versterkt, en niet leidt tot afhankelijkheid of (de schijn van) ‘meewerken aan het verdienmodel’ van een private partner. Dit sluit direct aan bij het dienstbaarheidsverbod: publieke media-instellingen zijn met al hun activiteiten niet dienstbaar aan het maken van winst door derden.

De Mediawet maakt bewust onderscheid tussen publieke en private belangen. Bij publiek-private samenwerking is het daarom essentieel om steeds helder te hebben welke publieke taak wordt versterkt en op welke wijze uiteindelijk private belangen een rol spelen. Private ondersteuning kan waardevol zijn, maar vraagt om zorgvuldige borging van de publieke opdracht en de onafhankelijkheid waarmee deze wordt uitgevoerd. Daarbij verdient het aandacht dat lokale private financiële bijdragen op termijn niet mogen leiden tot het verschralen van structurele publieke financiering op lokaal niveau.

Op de lange termijn kan een optelsom van dergelijke verschuivingen de positie van de lokale publieke mediadienst juist verzwakken, ook wanneer publiek-private samenwerking op korte termijn voordelen oplevert. Het uitgangspunt blijft dat de publieke taak duurzaam, onafhankelijk en herkenbaar wordt uitgevoerd, met private samenwerking als eventueel aanvullend instrument bij de uitvoering van de taakopdracht en niet als vervanging van publieke verantwoordelijkheid.

Praktisch betekent dit dat de lokale omroep altijd redactionele regie houdt (onderwerpkeuze, invalshoek, selectie, timing, correcties en context), dat er geen garanties worden gegeven op zaken als uitzending/publicatie in ruil voor geld of voordeel, en dat samenwerking niet kan uitmonden in bijvoorbeeld ‘content op bestelling’, marketing, leadgeneratie of exclusieve promotiedeals. Samenwerkingen

worden transparant gemaakt (wie, wat, waarom, welke tegenprestatie), en contractueel zo ingericht dat beëindiging mogelijk is zonder druk of afhankelijkheid.

Wanneer samenwerking de vorm krijgt van een nevenactiviteit, geldt dat daarvoor in beginsel voorafgaande toestemming van het Commissariaat voor de Media nodig is. De benodigde toestemming kan alleen worden gegeven als de activiteit verband houdt met, of ten dienste staat van de publieke mediaopdracht, marktconform plaatsvindt en ten minste kostendekkend is. Voor experimenten van beperkte omvang en duur kan een aparte route gelden, waarbij (ten minste) melding bij het Commissariaat aan de orde is. Dit concessiebeleidsplan ondersteunt het verkennen van zulke tijdelijke, experimentele vormen, mits vooraf helder is hoe publieke waarden, onafhankelijkheid en het dienstbaarheidsverbod worden geborgd.

Uitganspunten publiek-private samenwerking

De belangrijkste uitgangspunten voor publiek-private samenwerking zijn:

1. Publieke meerwaarde: de samenwerking levert aantoonbaar een bijdrage aan de publieke mediaopdracht (journalistiek, bereikbaarheid, toegankelijkheid, innovatie die de publieke kanalen versterkt).
2. Redactionele onafhankelijkheid: de omroep behoudt volledige redactionele regie; geen inhoudelijke sturing door de partner, geen ‘pay-for-play’, geen gegarandeerde plaatsing.
3. Dienstbaarheidsverbod: de samenwerking mag niet (direct of indirect) dienstbaar zijn aan het maken van winst door de partner; risico’s op bevoordeling, schijn van belangenverstrengeling en oneigenlijke kruisverbanden worden expliciet getoetst en vastgelegd.
4. Transparantie: publiek en toezichthouder kunnen zien dat en hoe is samengewerkt (partner, doel, wederkerigheid/tegenprestatie, afbakening van rollen).
5. Financiële en contractuele zuiverheid: marktconforme afspraken, minimaal kostendekkend waar relevant, geen exclusiviteit die de publieke opdracht beperkt, en altijd een reële exit (beëindigen zonder afhankelijkheid).
6. Scheiding inhoud en reclame/sponsoring: commerciële communicatie staat los van redactionele keuzes en wordt herkenbaar en toetsbaar gehouden.
7. Data en distributie: samenwerking mag de publieke basis niet uithollen; waar platforms of private kanalen worden gebruikt, is dat functioneel (zichtbaarheid/toeleiding) en blijft het volledige aanbod publiek vindbaar via eigen kanalen.

Samenwerken in tijden van nood met oog op lokale weerbaarheid

Juist doordat het lokale publieke omroepbestel fijnmazig is georganiseerd, kan het bij calamiteiten en rampen overal in het land snel, herkenbaar en betrouwbaar aanwezig zijn: dichtbij genoeg om te weten wat er waar speelt, wie belangrijke functionarissen zijn en groot genoeg om op te schalen wanneer de situatie daarom vraagt. In de nieuwe inrichting met grotere verzorgingsgebieden blijft die fijnmazigheid geborgd, doordat omroepen

werken vanuit zichtbare aanwezigheid in gemeenten en kernen en via vaste netwerken in de gemeenschap. Het grote voordeel van die fijnmazigheid is dat in geval van een calamiteit betrokkenen veel gerichter geïnformeerd kunnen worden en daarmee onnodige onrust bij anderen in de omgeving voorkomen kan worden. Met een landelijk dekkend, professioneel fundament biedt de lokale publieke omroep partners in de crisisstructuur een beter passende en schaalbare schakel die kan helpen doelgroepgericht te informeren op basis van feiten en na afloop bij kan dragen aan betekenisgeving en verwerking bij betrokkenen.

Binnen die logica gaan afspraken over uitwisseling en opschaling dus niet alleen over het opvangen van piekbelasting of tijdelijke gaten in capaciteit, maar vooral over het organiseren van een robuuste publieke informatieketen met het oog op het bevorderen van lokale weerbaarheid: lokaal waar het kan, bovenlokaal wanneer dat nodig is, en met snelle verbinding naar regionale en landelijke partners voor verdere duiding, context en doorplaatsing van noodberichten. Dat vraagt om heldere afspraken over escalatielijnen, gedeelde werkwijzen voor verificatie en een praktische manier om capaciteit en content te delen wanneer gebeurtenissen meerdere gemeenten raken. Die afspraken betreffen zowel de voorbereiding, optreden tijdens de crisis en eventuele nafase. Ook preventief ziet de lokale publieke omroep op termijn een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd in de sociale lokale infrastructuur gericht op weerbaarheid. Weerbaarheid vraagt daarnaast om structurele afstemming met regionale omroepen (nu nog officieel rampenzender), veiligheidsregio's, coördinatie- en noodsteunpunten, gemeenten en hulpdiensten over communicatielijnen, informatieverificatie en de voorwaarden om in noodsituaties aantoonbaar betrouwbaar, toegankelijk en continu te kunnen blijven publiceren.

Ten slotte

De uitwerking in dit hoofdstuk maakt zichtbaar hoe de eerste concessieperiode keuzes vraagt, juist om de publieke opdracht binnen de financiële beperkingen waar te kunnen maken met grote maatschappelijke urgentie. Daarom kiest dit plan voor een duidelijk uitgangspunt: eerst de journalistieke kern versterken met continuïteit en controle, dan de governance en organisatie verstevigen met onder meer heldere organisatiestructuren, vervolgens bereik en vindbaarheid verbeteren via een online centraal basis, en vandaaruit gericht verbreden naar aanvullende genres, doelgroepen en vormen van publieksbetrokkenheid. Deze keuzes worden steeds verbonden aan de publieke waarden als normenkader, zodat helder blijft waarop wordt gestuurd en waarover wordt gemonitord. De verdere concretisering van deze keuzes in doelen, afspraken, ondersteuning, middelen en de cyclus van monitoring, evaluatie en verantwoording volgt in hoofdstuk 3, zodat de ambities uit dit hoofdstuk ook bestuurbaar zijn en gedurende de beleidsperiode aantoonbaar kunnen worden gerealiseerd en bijgestuurd.

Rollen, middelen en verantwoording: sturing op publieke werking

Met de stelselvernieuwing ontstaat vanaf 2028 één landelijk dekkende lokale publieke mediavoorziening, uitgevoerd door lokale publieke media-instellingen in tachtig verzorgingsgebieden en ingebed in de concessiecyclus die de NLPO namens de lokale omroepen organiseert. Daarmee verandert niet alleen de schaal, maar vooral de manier waarop verantwoordelijkheid wordt georganiseerd: omroepen voeren de publieke mediaopdracht uit in hun verzorgingsgebied en dragen de redactionele verantwoordelijkheid. De NLPO organiseert als stelselverantwoordelijke en als samenwerkings- en coördinatieorgaan ter bevordering van de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen onder andere het gezamenlijke kader, gedeelde standaarden, de collectieve basisvoorzieningen, facultatieve diensten en de sectorbrede verantwoording die nodig zijn om die uitvoering overal herkenbaar, doelmatig en toetsbaar te maken, zonder in redactionele keuzes te treden.

De lokale omroep is altijd dichtbij, betrokken, pluriform, betrouwbaar en onafhankelijk.

De publieke waarden uit hoofdstuk 1 vormen daarbij het normenkader voor sturing en verantwoording: altijd dichtbij, betrokken, pluriform, betrouwbaar en onafhankelijk. Dit hoofdstuk vertaalt die waarden niet naar inhoudelijke voorschriften, maar naar functionele doelen en kwaliteitsprincipes. ‘Altijd dichtbij’ en ‘betrokken’ vragen om aanwezigheid en structureel publiekscontact, ook in grotere verzorgingsgebieden. ‘Pluriformiteit’ vraagt om borging van representatie en perspectiefspreiding (onder meer via PBO, publieksinzicht en redactionele reflectie). ‘Betrouwbaar’ vraagt om professionele standaarden, een kwaliteitscyclus en transparantie over werkwijze en correcties. ‘Onafhankelijk’ vraagt om rolzuiverheid en transparantie over geldstromen en samenwerkingen, zodat (de schijn van) inhoudelijke beïnvloeding wordt voorkomen.

Dit hoofdstuk beschrijft daarmee de functionele doelen en kwaliteitsprincipes waaronder de publieke werking uit hoofdstuk 1, zoals die in hoofdstuk 2 is vertaald naar concrete aanpak en doelstellingen, en kunnen worden gerealiseerd. Het gaat om vier samenhangende vragen die in het vernieuwde stelsel onvermijdelijk aan de orde zijn.

Ten eerste: wie is waarvoor verantwoordelijk, en hoe verhouden NLPO, omroepen, het College van Omroepen, de raad van toezicht en het externe toezicht zich tot elkaar?

Ten tweede: hoe wordt ondersteuning georganiseerd, zodat collectieve basisvoorzieningen en sectorbrede professionalisering omroepen versterken zonder redactionele autonomie te vervangen?

Ten derde: hoe wordt het financiële kader ingericht en inzichtelijk gemaakt, inclusief de verdeling tussen stelselniveau (NLPO en collectieve basisvoorzieningen) en realisatieniveau (de omroepen), zodat middelen navolgbaar bijdragen aan de publieke opdracht en de onafhankelijkheid van de lokale omroep zichtbaar is geborgd?

Ten vierde: hoe wordt de doorontwikkeling van de verschillende lokale omroepen na 1 januari 2028 inzichtelijk gemaakt via een uniforme cyclus van monitoring, evaluatie, leren en verantwoording, met doelen/indicatoren en bijsturing per publieke waarde, met als resultaat dat zowel de individuele organisaties als de Nederlandse Lokale Publieke Omroep als geheel aanspreekbaar zijn op publieke werking.

De kern van dit hoofdstuk is daarmee haalbaar- en uitvoerbaarheid en aanspreekbaarheid. Het maakt concreet welke governance-afspraken, organisatiekeuzes, middelen en verantwoordingsinstrumenten nodig zijn om een herkenbare publieke basis te garanderen in alle verzorgingsgebieden, terwijl de ruimte voor lokale invulling en redactionele verantwoordelijkheid daar blijft waar die hoort: bij de omroepen.

3.1 Rollen en governance in het vernieuwde stelsel

De stelselvernieuwing brengt een nieuw bestuurlijk krachtenveld met zich mee. Vanaf 2028 vormen de lokale publieke media-instellingen gezamenlijk één landelijke publieke mediadienst binnen het publieke bestel, met de NLPO als concessiehouder die verantwoordelijk is voor de samenhang, randvoorwaarden en verantwoording op stelselniveau. Iedere partij heeft een eigen rol en verantwoordelijkheid, en het stelsel functioneert alleen als deze rollen herkenbaar zijn en wederzijds worden gerespecteerd. Deze wederzijdse rollen hebben immers hetzelfde doel; een sterke lokale publieke mediavoorziening. Zie ook Bijlage VI over het juridisch kader.

Lokale omroepen: uitvoering mediaopdracht en redactionele verantwoordelijkheid

De lokale omroepen vullen de publieke mediaopdracht in binnen hun verzorgingsgebied. Zij zijn primair verantwoordelijk voor de inhoud, bepalen redactionele keuzes en zijn aanspreekbaar op deze keuzes en de maatschappelijke werking in hun gebied. Zij leggen verantwoording af, zowel aan de samenleving in stad en streek waar ze de omroeptaak invullen, als op het niveau van het bestel, op nationale schaal, op basis van de kaders en systematiek die in dit concessiebeleidsplan zijn vastgelegd.

NLPO concessiehouder en stelselverantwoordelijke

Op grond van de nieuwe wet wordt aan de NLPO als concessiehouder een samenhangend pakket aan wettelijke taken toegekend, inhoudende dat zij belast is met het bevorderen en coördineren van samenwerking tussen lokale publieke omroepen ten behoeve van een doelmatige en samenhangende uitvoering van de publieke mediaopdracht, het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de lokale publieke mediadienst, alsmede het opstellen van een concessiebeleidsplan en het aangaan van prestatieafspraken met de minister. Voorts is de NLPO bevoegd tot het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten en het overeenkomen van normen voor de honorering van freelancers, draagt zij zorg voor een doelmatige inzet van middelen, waaronder begrepen het opstellen van een gezamenlijke begroting en het bevorderen van uniforme verantwoording. Tevens is zij belast met het inrichten en in stand houden van organen, diensten en faciliteiten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen, waarbij zij bij de realisatie van stelselvoorzieningen kan optreden als aankoopcentrale in de zin van de Aanbestedingswet. Daarnaast kan de NLPO bij de wet met nadere taken worden belast.

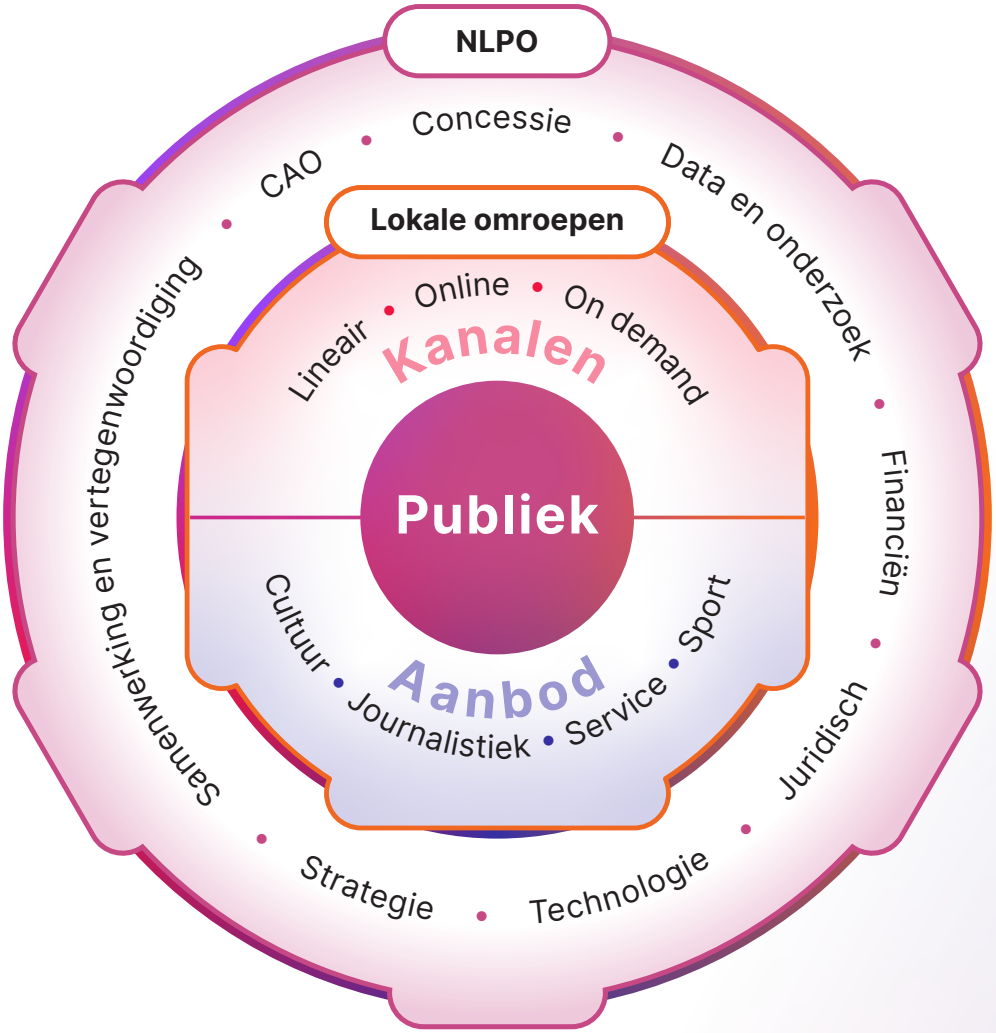
College van Omroepen: vertegenwoordiging en advisering binnen het stelsel

Het College van Omroepen (CvO) vormt binnen de NLPO de formele structuur voor vertegenwoordiging en inbreng van de lokale publieke media instellingen op stelselniveau. Het college heeft op grond van de wet een adviserende rol richting het bestuur en de raad van toezicht van de NLPO, zowel gevraagd als ongevraagd, over het beleid inzake het media-aanbod en over voorgenomen besluiten die van wezenlijke betekenis zijn voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen.
Daarmee draagt het CvO bij aan de

inhoudelijke en bestuurlijke legitimatie van de keuzes die op stelselniveau worden gemaakt. De samenstelling van het college is zodanig dat een evenwichtige afspiegeling ontstaat van de diversiteit aan lokale omroepen, in termen van schaal, verzorgingsgebied en maatschappelijke context. Het CvO heeft geen uitvoerende of sturende rol in de realisatie van de publieke mediaopdracht, maar borgt dat ervaringen, inzichten en belangen uit de praktijk van de lokale omroepen herkenbaar worden betrokken bij de ontwikkeling van beleid, kaders en stelselvoorzieningen. Daarmee vervult het college een verbindende functie tussen stelselniveau en uitvoering, en draagt het bij aan draagvlak, consistentie en kwaliteit van het functioneren van het vernieuwde bestel.

Samenwerkingsafspraken en aansluiting op het collectief

Een goed functionerend lokaal publiek bestel vraagt om duidelijke resultaatafspraken tussen de NLPO en de lokale publieke media-instellingen. De lokale publieke omroep functioneert vanaf 2028 als één landelijk dekkende publieke mediavoorziening, uitgevoerd door afzonderlijke omroepen in hun eigen verzorgingsgebied. Dat vraagt om een gezamenlijk kader voor het programmabeleid en randvoorwaarden voor zaken als samenwerking, verantwoording, informatievoorziening, gebruik van collectieve basisvoorzieningen, privacy, informatiebeveiliging, integriteit, toegankelijkheid en naleving van publieke waarden.

Het stelsel van de lokale publieke omroep: het publiek staat centraal, 80 omroepen bedienen het met aanbod via kanalen en worden ondersteund door de NLPO

Dit concessiebeleidsplan legt daarom vast hoe omroepen die straks binnen het vernieuwde stelsel uitvoering geven aan de lokale publieke mediaopdracht, zich structureel verbinden aan de gezamenlijke afspraken en werkwijzen die nodig zijn om het stelsel als geheel goed te laten functioneren. Die afspraken hebben betrekking op de manier waarop omroepen deelnemen aan de gezamenlijke beleidscyclus, gebruikmaken van collectieve basisvoorzieningen, informatie aanleveren voor monitoring en verantwoording, bijdragen aan sectorbrede samenwerking en hun eigen beleidskeuzes herkenbaar laten aansluiten op de publieke waarden die in dit plan zijn vastgelegd.

Deze afspraken worden onderdeel van de planvorming en uitvoering van iedere omroep. In het meerjarenbeleidsplan en de begroting maakt de omroep zichtbaar hoe hij aansluit op de gezamenlijke kaders, welke collectieve basisvoorzieningen hij gebruikt, welke gegevens en verantwoordingsinformatie hij aanlevert en welke organisatorische randvoorwaarden daarvoor nodig zijn. Daarmee ontstaat een gezamenlijke werkwijze die zowel effectief als efficiënt de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen bevordert.

Voor het gebruik van collectieve basis-voorzieningen gelden vanuit transparantie straks aansluitvoorwaarden. In een deelnameverklaring worden per dienst of voorziening de wederzijdse rechten, verplichtingen, verantwoordelijkheden, bekostiging, gebruiksvoorwaarden, continuïteitsafspraken, SLA's en afspraken over gegevensverwerking vastgelegd. Toegang tot en gebruik van collectieve basisvoorzieningen is verbonden aan conformiteit aan deze aansluitvoorwaarden, zodat voorzieningen veilig, doelmatig, betrouwbaar, transparant en voor alle deelnemende omroepen op vergelijkbare wijze kunnen functioneren.

Deze borging maakt het mogelijk om de samenwerking binnen het stelsel helder en aanspreekbaar te organiseren. Het CBP legt de kern vast: deelname aan gezamenlijke afspraken, aansluiting op de beleidscyclus, gebruik en naleving van collectieve basisvoorzieningen waar die voor de uitvoering nodig zijn, en transparante verantwoording over publieke werking en financiering. De uitwerking per voorziening geeft daar praktische invulling aan, maar doet niet af aan de bereidheid als zodanig van omroepen om binnen de gezamenlijke kaders van het vernieuwde stelsel te functioneren.

DOELMATIGHEID

De NLPO heeft de wettelijke taak om doelmatigheid binnen de lokale publieke omroep te bevorderen. Uit duiding van de Mediawet 2008 valt op te maken dat dit begrip bestaat uit twee bij elkaar horende elementen, namelijk zorg dragen voor effectiviteit en efficiëntie. Daarmee omvat doelmatigheid dus zowel beleid als middelen, kwaliteit én kosten.

Element	Betekenis	Kort
Effectiviteit	De mate waarin vastgesteld beleid wordt omgezet in praktijk	De juiste dingen doen
Efficiëntie	De mate waarin de realisatie van vastgesteld beleid gebeurt met zo min mogelijk inzet van tijd, geld en moeite	De dingen goed doen

Stelselvoorzieningen: standaarden en werkwijzen, collectieve voorzieningen en dienstenportfolio

De NLPO organiseert stelselvoorzieningen die de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen ondersteunen. Dit CBP onderscheidt drie niveaus: standaarden en werkwijzen, collectieve voorzieningen en het dienstenportfolio. Deze indeling maakt duidelijk welke eisen gezamenlijk gelden, welke concrete oplossingen collectief worden georganiseerd en welke diensten omroepen naar eigen keuze kunnen afnemen. Bijlage V bevat de uitwerking.

A. Standaarden en werkwijzen

Standaarden en werkwijzen leggen vast welke resultaten, definities, gegevensformaten, processen en koppelingseisen nodig zijn voor samenwerking, kwaliteit, continuïteit en verantwoording. Zij gelden voor alle omroepen binnen de reikwijdte waarvoor zij zijn vastgesteld. Per standaard wordt duidelijk gemaakt of deze voortvloeit uit wet- en regelgeving of uit het gezamenlijke beleid van dit CBP.

Een standaard schrijft niet automatisch een specifiek product, systeem of een bepaalde leverancier voor. Een omroep kan een eigen oplossing gebruiken, mits deze volledig aan de toepasselijke standaard voldoet. De keuze voor een eigen oplossing verandert niets aan de vereiste uitkomst, gegevensuitwisseling of verantwoording.

B. Collectieve basisvoorzieningen

Collectieve basisvoorzieningen zijn concrete oplossingen die de NLPO gezamenlijk organiseert omdat dit naar verwachting voordelen biedt voor kwaliteit, samenhang, veiligheid, continuïteit of doelmatigheid. Gebruik van de collectieve voorziening is het uitgangspunt. Vooraf onderbouwt de NLPO per voorziening de verwachte voordelen, de totale kosten, het serviceniveau en de gevolgen voor deelnemende omroepen. Tot deze voorzieningen behoren onder meer het publicatieplatform voor website en app, het redactiesysteem, de Lokale Omroep Exchange, archivering, het bereiksdashboard, collectief publieksonderzoek, OmroepLoket, ondersteuning van financiële administratie en accountantscontrole, een externe vertrouwenspersoon en het basisaanbod voor scholing. De indeling wordt bepaald door de functie en het gebruiksregime van de voorziening, niet uitsluitend door de wijze van bekostiging.

Gebruik van een eigen alternatief

Een omroep kan voor een eigen alternatief kiezen wanneer zij onderbouwt dat dit aan alle relevante standaarden en werkwijzen voldoet, ten minste gelijkwaardig is in functionaliteit, kwaliteit, veiligheid en continuïteit, en de noodzakelijke samenwerking en gegevensuitwisseling ondersteunt. De omroep geeft ook aan hoe het eigen alternatief zich verhoudt tot de doelmatigheidseis van het stelsel als geheel.

Deze doelmatigheidsafweging omvat de totale kosten en gevolgen over de gebruiksduur. Daarbij worden onder meer aanschaf of ontwikkeling, implementatie, beheer, ondersteuning, migratie, personele inzet en gevolgen voor de gezamenlijke voorzieningen betrokken. Kosten worden niet dubbel geteld. Een voor de omroep kosteloos aangeboden voorziening is niet zonder meer kosteloos voor het stelsel; omgekeerd zijn reeds aangegane collectieve verplichtingen niet automatisch volledig vermijdbaar bij een individuele keuze voor een alternatief.

Een alternatief hoeft niet tegelijkertijd goedkoper én beter te zijn. Het moet de vereiste prestaties leveren en vanuit de totale inzet van middelen doelmatig zijn. De omroep neemt de onderbouwing op in haar beleidsplan en begroting. De NLPO betrekt deze bij haar advisering binnen

de wettelijke beoordelingscriteria; de keuze schept geen afzonderlijke algemene toestemmingsbevoegdheid van de NLPO.

C. Dienstenportfolio
Het dienstenportfolio omvat diensten waarvan iedere omroep zelf bepaalt of zij deze afneemt. Niet-afname hoeft niet te worden gemotiveerd. De kosten en voorwaarden worden vooraf kenbaar gemaakt en door deelnemende omroepen in hun begroting verwerkt.

Vrijwillige afname van een dienst betekent niet dat de onderliggende wettelijke verplichting vrijwillig is. Een omroep die bijvoorbeeld niet deelneemt aan een collectieve rechtenregeling, blijft zelf verantwoordelijk voor de benodigde rechten en de bijbehorende verplichtingen.

Algemene activiteiten van de NLPO
Onderzoek, kennisdeling, innovatie-programma's, belangenbehartiging en andere algemene activiteiten van de NLPO zijn niet zonder meer af te nemen stelselvoorzieningen. Een concreet instrument dat daaruit voortkomt, wordt afzonderlijk ingedeeld. Beleidsplannen, begrotingen en verantwoordingsdocumenten zijn evenmin voorzieningen; gezamenlijke eisen, definities en formats voor deze documenten behoren wel tot de standaarden en werkwijzen.

Governance en toezicht

De lokale publieke media-instellingen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht in hun verzorgingsgebied, hun organisatie en hun bedrijfsvoering. Zij waarborgen de redactionele onafhankelijkheid en leggen verantwoording af over hun functioneren. Binnen iedere omroep bepaalt het Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) het beleid voor het media-aanbod. Het PBO is samengesteld volgens de wettelijke eisen aan maatschappelijke representativiteit en vertegenwoordiging van de gemeenten in het verzorgingsgebied. De redactionele keuzes blijven bij de redactie. Het interne toezicht op de lokale organisatie wordt ingericht overeenkomstig de wet, de statuten en het gekozen governancemodel.

Het bestuur van de NLPO is verantwoordelijk voor het functioneren van de NLPO en de uitvoering van haar wettelijke taken. Daaronder vallen de gezamenlijke beleidsvorming, het bevorderen van samenwerking en doelmatigheid en het organiseren van stelselvoorzieningen. De Raad van Toezicht van de NLPO houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij de NLPO en staat het bestuur met advies terzijde. De besluiten waarvoor de wet dat bepaalt, behoeven zijn instemming. Dit toezicht betreft de NLPO en haar taakuitoefening; de afzonderlijke omroepen behouden hun eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Het College van Omroepen vertegenwoordigt de lokale publieke media-instellingen binnen de NLPO. Het adviseert het bestuur en de Raad van Toezicht, gevraagd en uit eigen beweging, over het beleid inzake het media-aanbod van de lokale publieke mediadienst. Het adviseert in ieder geval over de besluiten van de NLPO die instemming van de Raad van Toezicht behoeven. Daarmee heeft het college een vertegenwoordigende en adviserende rol in de besluitvorming.

Het Commissariaat voor de Media houdt binnen zijn wettelijke bevoegdheden toezicht op de naleving van de Mediawet en de daarop gebaseerde regelgeving door de NLPO en de lokale publieke media-instellingen. Het beslist daarnaast over de aanwijzing van lokale publieke media-instellingen en de verstrekking van hun Rijksbijdragen. De monitoring, ondersteuning en advisering door de NLPO sluiten aan op deze rolverdeling.

De omroeporganisatie

Dit concessiebeleidsplan gaat ervan uit dat lokale publieke media-instellingen vanaf 2028 in lijn met de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2026 functioneren met een heldere scheiding tussen toezicht, bestuur (directie) en redactie, passend bij de opschaling en de zwaardere verantwoordelijkheden op het gebied van journalistiek, financiën, HR en veiligheid. Een toezichtsmodel met duidelijke rolzuiverheid en vastgelegde verantwoordelijkheden draagt bij aan een gezonde en transparante bedrijfsvoering, versterkt de onafhankelijkheid van de organisatie en verkleint de kans op belangenverstrengeling. Tegelijk maakt een dergelijke structuur professionele aansturing, interne controle en verantwoording beter uitvoerbaar. Het is daarbij van belang dat de raden van toezicht uit onafhankelijke leden bestaan, zonder directe afhankelijkheden met de directeur-bestuurder of de redactie, en dat zij gezamenlijk voldoende deskundige kennis hebben van governance en compliance, journalistiek, financiën, HR, veiligheid en het verzorgingsgebied. Een evenwichtige spreiding over het verzorgingsgebied is daarbij wenselijk. Ook dient een periodieke zelfevaluatie van het toezicht plaats te vinden.

Deze bestuurlijke inrichting ondersteunt niet alleen de kwaliteit en betrouwbaarheid van de journalistieke organisatie, maar draagt ook bij aan een stabiele en goed georganiseerde werkomgeving. Daarbij gaat de NLPO uit van een door de lokale omroep betaalde directeur-bestuurder (eventueel in deeltijd) met een marktconform salaris. Voor lokale publieke media-instellingen is het van groot belang dat medewerkers – zowel betaald als onbetaald – hun werk kunnen doen in een omgeving die duidelijk, veilig en professioneel is ingericht. Een heldere taakverdeling, transparante besluitvorming en duidelijke verantwoordelijkheden helpen om rust en voorspelbaarheid binnen de organisatie te creëren.

Een gezonde bedrijfsvoering betekent daarom ook aandacht voor goed werkgeverschap en een zorgvuldig vrijwilligersbeleid. Binnen de organisatie moet ruimte zijn voor begeleiding, ondersteuning, stimulering en ontwikkeling van medewerkers en vrijwilligers. Daarbij hoort ook aandacht voor sociale veiligheid, een respectvolle omgangscultuur en het voorkomen van ongewenst gedrag en daar waar dit wel plaatsvindt er ingegrepen kan worden met respect voor de belangen van alle betrokken partijen. Instrumenten zoals een vertrouwenspersoon, duidelijke interne procedures en aandacht voor werkdruk en samenwerking dragen bij aan een werkomgeving waarin mensen zich gehoord en veilig voelen. Maar uiteindelijk begint het met voorbeeldgedrag van leidinggevende en toezichthoudende functionarissen.

Door deze organisatorische en sociale randvoorwaarden goed te borgen, ontstaat een stabiele basis voor het functioneren van de lokale publieke media-instelling. Dat komt niet alleen de interne organisatie ten goede, maar versterkt ook de kwaliteit, betrouwbaarheid en continuïteit van de lokale journalistiek. Zo wordt een professionele toekomstbestendige organisatie opgebouwd waarin zowel betaalde krachten als vrijwilligers duurzaam en met vertrouwen kunnen bijdragen aan een sterke lokale publieke omroep.

Autonomie binnen gezamenlijke randvoorwaarden

De verhouding tussen NLPO en omroepen is gebaseerd op wederkerigheid: de NLPO biedt kaders en ondersteuning die consistentie, herkenbaarheid, kwaliteit, veiligheid en doelmatigheid waarborgen; de omroepen geven die kaders lokaal inhoud en kleur. Gezamenlijke randvoorwaarden gelden voor pluriformiteit, genremix, professionaliteit, governance, toegankelijkheid, veiligheid en verantwoording. Binnen die basis behouden omroepen volledige redactionele en inhoudelijke autonomie, met ruimte voor eigen creativiteit die ook de sector als geheel kan versterken.

Om te voorkomen dat sturing op publieke werking alsnog wordt ervaren als sturing op inhoud, wordt in het stelsel onderscheid gemaakt tussen 1) redactionele autonomie (wat inhoudelijk wordt gemaakt en hoe journalistieke keuzes worden gewogen) en 2) realisatie- en randvoorwaardelijke kwaliteit (of er continuïteit, veiligheid, toegankelijkheid, transparante werkwijzen en aantoonbare publiekswerking zijn). De NLPO stuurt en ondersteunt uitsluitend op dit tweede spoor.

Als uit monitoring en evaluatie blijkt dat de publieke werking in een verzorgingsgebied structureel achterblijft, schaalt de NLPO haar ondersteuning en begeleiding op, in overleg met de betrokken omroep. Als dit onvoldoende verbetering oplevert, wordt dit transparant gemaakt in de sectorbrede verantwoording en, indien nodig, gedeeld met het Commissariaat voor de Media als toezichthouder. Daarmee is de NLPO aanspreekbaar op de samenhang en ontwikkeling van het stelsel als geheel, zonder in redactionele keuzes te treden.

Afstemming

Een meerjarenbeleidsplan is afgestemd op dit concessiebeleidsplan wanneer de omroep herkenbaar uiteenzet hoe zij de publieke waarden, prioriteiten, basisvoorwaarden en relevante ontwikkeldoelen in haar verzorgingsgebied toepast. De omroep vertaalt deze naar concrete en toetsbare voornemens, een meerjarige planning en een daarop aansluitende begroting. Waar dit concessiebeleidsplan ruimte biedt voor lokaal maatwerk, kan de omroep, zoals hieronder verder toegelicht, gemotiveerd afwijken, mits zij inzichtelijk maakt hoe de publieke mediaopdracht op gelijkwaardige wijze wordt uitgevoerd.

Pas toe of leg uit

Hoewel de NLPO geen zelfstandig bestuursorgaan is, kan zij wel richting geven via het “pas toe of leg uit”-principe. De NLPO formuleert in dit CBP sectorbrede richtlijnen en kwaliteitsprincipes die lokale omroepen dienen toe te passen (de gedeelde basisdomeinen), of waarvan ze gemotiveerd kunnen afwijken wanneer hun lokale context dat expliciet vraagt (de prioriteiten gericht op ontwikkeling, professionalisering en innovatie). Zo ontstaat harmonisatie en professionalisering zonder inbreuk op de programmatische autonomie of de juridische positie van lokale omroepen. Zo blijft ruimte voor maatwerk waar dat bij de lokale context past, zonder dat de basis vrijblijvend wordt.

- Pas toe: voor een aantal gedeelde basisvoorwaarden zoals redactionele onafhankelijkheid, rechtstatelijke randvoorwaarden en stelselcontinuïteit geldt geen ontwikkelvrijheid, omdat individuele afwijking de legitimiteit en/of rechtszekerheid van de lokale publieke sector als geheel aantast.

- Leg uit: omroepen kunnen gemotiveerd afwijken van de gezamenlijke prioriteiten gericht op ontwikkeling, professionalisering en innovatie, mits zij onderbouwen hoe zij de publieke werking op gelijkwaardige wijze realiseren.

In de tabel hierna is uitgewerkt op welke specifieke domeinen pas toe of leg uit geldt. Om te voorkomen dat “leg uit” vrijblijvend wordt, wordt van lokale omroepen gevraagd dat zij afwijkingen van sectorbrede richtlijnen voorzien van een zwaarwegende, inhoudelijk onderbouwde toelichting. Deze motivering wordt opgenomen in het eigen beleidsplan van de lokale omroep en maakt inzichtelijk hoe de publieke taak in de lokale context op gelijkwaardig niveau toch wordt geborgd. In afstemming en samenwerking met het College van Omroepen benut de NLPO de toelichtingen voor sectorbrede monitoring, kennisdeling en kwaliteitsontwikkeling. Zo ontstaat een stevig professioneel kader dat leren en onderlinge uitwisseling tussen omroepen stimuleert.

De toepassing van gezamenlijke kaders en verantwoordingsvereisten is proportioneel en ontwikkelingsgericht. Van omroepen die aantoonbaar op koers liggen mag worden verwacht dat zij minder intensieve begeleiding nodig hebben dan omroepen die zich nog in een opbouwfase bevinden. De NLPO past haar ondersteuning en monitoring daarop aan, met als doel administratieve lasten te beperken en capaciteit zo veel mogelijk vrij te spelen voor journalistiek en publiekscontact.

In de praktijk betekent dit dat de NLPO, wanneer uitvoering achterblijft of afspraken niet worden nagekomen, stapsgewijs zal handelen binnen haar rol. Dat begint met het zichtbaar maken van afwijkingen via monitoring en verantwoording, het aanspreken op afspraken en het gericht aanbieden of intensiveren van ondersteuning. Als voortgang desondanks uitblijft, kan de NLPO opschalen in begeleiding en het onderwerp expliciet agenderen binnen de governance van het stelsel. En niet valt uit te sluiten dat het onderwerp ook de aandacht van het Commissariaat voor de Media trekt wanneer structurele tekortkomingen of niet-naleving van relevante vereisten de rechtmatigheid van de publieke werking aantasten en niet (tijdig) binnen het stelsel kunnen worden hersteld.

Uitwerking pas toe of leg uit

A. DE GEDEELDE BASISVOORWAARDEN (BASISDOMEINEN) VAN DE LOKALE PUBLIEKE OMROEPEN WAARVOOR *PAS TOE* GELDT.

Basisdomein	Toelichting	Onderbouwing
Redactionele onafhankelijkheid	Aanwezigheid en naleving redactiestatuut, scheiding bestuur–redactie	Publieke legitimiteit, CvdM-eisen
Governance & rechtspersoonlijkheid	Omroeporganisatie, stichtingsvorm, RvT-model, toezicht, statuten, door de lokale omroep betaalde directeur-bestuurder volgens marktconform salaris.	Stelselbetrouwbaarheid
Integriteit & veiligheid	Sociale veiligheid, privacy (AVG), informatiebeveiliging	Publiek vertrouwen
Continuïteit publieke taak	Basisnieuwsvoorziening, bereikbaarheid, uitvalpreventie	Publieke basisvoorziening
Aansluiting op collectieve infrastructuur	Verplichte kernsystemen (bijv. datadeling, online distributie en bereiksdashboard)	Samenhang en efficiëntie
Digitale strategie	Online centraal-invulling	Duurzame kanaalstrategie
Voor de volledigheid:		
Financiële rechtmatigheid	Verantwoording publieke middelen	Rijksverantwoordelijkheid, loopt via het CvdM
Wet- en regelgeving	Mediawet, Mediaregeling, Mediabesluit, handreiking Verzorgingsgebied Gebonden Aanbod, Arbeidsrecht, privacy	Niet-discretionair, geldt altijd: wet is wet

B. DE GEDEELDE ONTWIKKELDOELEN (ONTWIKKELDOMEINEN) VAN DE LOKALE PUBLIEKE OMROEPEN WAAR *PAS TOE OF LEG UIT* GELDT.

Ontwikkeldomein	Toelichting	Onderbouwing
Publieksbereik & impact	Doelgroep, groei, engagement	Demografische verschillen per streek
Journalistieke verdieping	Mate van verdiepende journalistieke producties, thematische focus	Verschil in schaal & fase
Inzet radio en televisie	Secundaire kanaalkeuze	Afgestemd op lokaal mediagebruik
Innovatie & nieuwe vertelvormen	Experimenten, pilots	Ruimte voor leren
Organisatorische professionalisering	HR, processen, redactieontwikkeling	Gefaseerde groei
Samenwerking met maatschappelijke partners	Intensiteit en vorm	Contextafhankelijk
Tempo van ontwikkeling	Tijdpad richting volwassenheid	Realistisch groeipad

Informatievoorziening

Lokale publieke media-instellingen verstrekken de informatie die de NLPO redelijkerwijs nodig heeft voor het uitvoeren van hun wettelijke taken. Deze informatievoorziening ondersteunt monitoring, benchmarking, doelmatigheidsbevordering, verantwoording en stelselontwikkeling.

3.2 Personeel, professionalisering, sociaal beleid en vrijwilligers

Professionalisering als voorwaarde voor publieke werking

De inzet van deze eerste beleidsperiode is dat in elk verzorgingsgebied een publieke basis op niveau komt: journalistieke continuïteit en dossieropvolging, met online centraal als uitgangspunt voor vindbaarheid en bereik. Omdat omroepen aan het begin van deze periode vanuit zeer verschillende uitgangsposities starten, kan die basis niet overal vanzelfsprekend worden geleverd. Professionalisering is daarom geen vrijblijvende ambitie, maar een randvoorwaarde om die basis overal duurzaam te kunnen organiseren en vol te houden.

Sociaal beleid: arbeidsvoorwaarden en professioneel werkgeverschap

De sector kent nu grote verschillen in arbeidsvoorwaarden. Dat belemmert werving, behoud en professionaliteit. De NLPO verkent daarom, samen met CvO, omroepen en relevante partners, de mogelijkheden voor meer samenhang in arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid. Dat kan variëren van sectorbrede richtlijnen en instrumenten tot een meer collectieve inrichting, afhankelijk van uitvoerbaarheid, draagvlak en financiële ruimte. In alle gevallen is het doel: het vak aantrekkelijker maken en concurrentie op arbeidsvoorwaarden beperken, zodat kwaliteit en continuïteit niet per verzorgingsgebied uiteenlopen.

Opleiden, kennisdeling en kwaliteitsontwikkeling

De NLPO organiseert sectorbrede professionalisering langs vier lijnen:

1. Journalistieke vaardigheden en naleving van codes: training en ontwikkeling gericht op de informatie- en controlefunctie, inclusief verificatie, dossieropvolging, datajournalistiek waar passend en veilige werkwijzen.
2. Organisatie en governance: ondersteuning van besturen/directies op bedrijfsvoering, integriteit, rolzuiverheid en verantwoording.
3. Leren door peer review: een lichte vorm van visitatie/peer review rond kernformats en werkwijzen, gericht op verbeteren en uitwisselen.
4. Digitale en technologische innovatie: training en kennisdeling gericht op nieuwe journalistieke werkwijzen, innovatieve vertelvormen, verantwoord gebruik van data en AI, en het benutten van collectieve digitale voorzieningen in de dagelijkse praktijk.

Aanvullend wordt professionalisering expliciet verbonden aan de publieke waarden. Training, intervisie en peer review zijn daarom steeds gekoppeld aan en staan in het teken van de publieke waarden uit hoofdstuk 1: betrouwbaar (heldere standaarden en zichtbare verbeterpraktijk), onafhankelijk (integriteit en rolzuiverheid), pluriform (bewuste aandacht voor representatie en perspectiefspreiding) en altijd dichtbij (werkpraktijken die herkenbare aanwezigheid en structureel publiekscontact in het hele verzorgingsgebied mogelijk maken).

Vrijwilligers: onmisbare schakels in lokale verankering

Vrijwilligers zijn van grote waarde voor de lokale publieke omroep. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de lokale verankering van de omroep, onder meer door programma's te maken, redactionele bijdragen te leveren, lokale ontwikkelingen te signaleren en ondersteunende taken te vervullen. Juist hun kennis van de lokale context, hun betrokkenheid bij de gemeenschap en hun netwerk in wijken, dorpen en kernen maken vrijwilligers tot een belangrijke schakel in het functioneren van de lokale omroep. Zij helpen om zichtbaar te maken wat er leeft in het verzorgingsgebied en dragen eraan bij dat onderwerpen, signalen en verhalen uit de samenleving hun weg vinden naar het media-aanbod.

De inzet van vrijwilligers krijgt een duidelijkere plaats binnen een professioneler georganiseerde lokale publieke omroep. Vrijwilligers blijven actief bijdragen aan de inhoud en uitvoering van het aanbod, maar wel binnen een organisatie waarin rollen, verantwoordelijkheden en werkwijzen helderder zijn afgebakend. De eindverantwoordelijkheid voor journalistieke keuzes, kwaliteit en afwegingen ligt daarbij als vanouds nadrukkelijk bij de hoofdredactie of andere daarvoor aangewezen professionals. Zo blijft de kracht van vrijwillige inzet behouden, terwijl tegelijkertijd de kwaliteit, continuïteit en betrouwbaarheid van het media-aanbod beter worden geborgd.

Van lokale omroepen wordt daarom verwacht dat zij een toekomstgericht vrijwilligersbeleid voeren. Dat betekent dat vrijwilligers goed worden begeleid, passend worden ondersteund en, waar nodig, de mogelijkheid krijgen om zich verder te ontwikkelen. Ook vraagt dit om duidelijke afspraken over taken, bevoegdheden, faciliteiten en de manier van werken. Vrijwilligers kunnen daarbij uiteenlopende rollen vervullen, zoals correspondent, sportverslaggever, programmamaker, redactielid of ondersteuner van redactionele en productionele processen. De precieze invulling kan per omroep verschillen en moet passen binnen de mogelijkheden als vrijwilliger te werken zonder dat er sprake is van een arbeidsrechtelijke relatie. Steeds geldt dat vrijwillige inzet goed moet zijn ingebed in de organisatie en moet aansluiten bij de publieke opdracht van de omroep. Daarbij is continu oog voor het vinden van een goede balans tussen professionalisering en vrijwilligersparticipatie.

In de eerste beleidsperiode wordt zorgvuldig toegewerkt naar deze duidelijker rolverdeling. Bestaande vrijwilligers worden nadrukkelijk betrokken bij die ontwikkeling en krijgen ruimte om mee te groeien met de veranderende organisatie. Daarbij wordt ingezet op begeleiding, heldere communicatie en behoud van kennis en ervaring. Het doel is dat vrijwilligers ook in een meer professionele organisatie een herkenbare en betekenisvolle bijdrage blijven leveren. Zo ontstaat een organisatie waarin betaalde krachten en vrijwilligers elkaar versterken en waarin de lokale publieke omroep professioneel kan functioneren zonder het contact met de gemeenschap te verliezen en zonder dat onduidelijk wordt waar de redactionele verantwoordelijkheid berust.

3.3 Monitoring, evaluatie, indicatoren en verantwoording

Doel van verantwoording

Verantwoording is in dit stelsel geen sluitstuk maar een instrument om aan de samenleving publieke werking aantoonbaar te maken en om systematisch te verbeteren en te leren. Het gaat om drie vragen:

- Doen we de goede dingen (aansluiting op publieke waarden)?
- Doen we ze goed (kwaliteit, professionaliteit, toegankelijkheid)?
- Bereiken we wie we moeten bereiken (publiekswerking, vindbaarheid, vertrouwen)?

Verantwoording richt zich op de publieke waarden als normenkader: in hoeverre is de lokale publieke omroep dichtbij en continu aanwezig, betrokken bij publiek en leefomgeving, pluriform in representatie en perspectief, betrouwbaar in werkwijze en kwaliteit, en onafhankelijk in rolzuiverheid en transparantie. Daarbij hanteren de NLPO en omroepen gedurende de eerste beleidsperiode zoveel mogelijk de volgende logica om de ontwikkeling van de eigen organisatie en het stelsel als geheel te monitoren: nulpositie → beleidskeuze → beoogd resultaat → activiteiten → organisatie en middelen → jaarmijlpalen → indicatoren en bewijsbronnen → risico's en beheersmaatregelen → evaluatie en bijsturing.

Jaarlijkse beleidscyclus

De jaarlijkse beleidscyclus kent een vast en samenhangend proces van planning, besluitvorming, toekenning, afstemming en verantwoording. Vóór 15 september dient de NLPO de begroting en het jaarplan in bij het ministerie van OCW, waarin het voorgenomen aanbod, de kanalen en de financiële onderbouwing voor het daaropvolgende jaar zijn opgenomen. Vervolgens brengt het Commissariaat voor de Media vóór 15 oktober advies uit over de begroting aan OCW. Op basis daarvan stelt OCW vóór 1 december het beschikbare budget vast. Het Commissariaat verzorgt de verdere financiële afhandeling en stelt het budget aan NLPO en omroepen beschikbaar. Omroepen dienen daartoe individueel een aanvraag in bij het Commissariaat, waarna de Rijksbijdrage al dan niet wordt toegekend en uitgekeerd. De jaarcyclus wordt afgesloten met de verantwoordingsfase. Vóór 1 mei dienen zowel de NLPO als de individuele omroepen hun jaarrekening in bij het Commissariaat. Tot slot levert de NLPO vóór 1 juni het bestuursverslag aan bij OCW, inclusief de integrale verantwoording over het gevoerde beleid op lokaal niveau. Voor een geschematiseerd overzicht zie bijlage III.

Op basis van het wettelijke takenpakket draagt de NLPO een verantwoordelijkheid voor het functioneren van de lokale publieke media-instellingen. Deze verantwoordelijkheid kan worden gekwalificeerd als een stelselverantwoordelijkheid: de NLPO ziet toe op het functioneren, de samenhang en de doelmatige inzet van middelen. Gezien deze verantwoordelijkheid ligt het in de rede dat zowel de Begroting, het Jaarplan als het Bestuursverslag die de NLPO bij OCW jaarlijks indient, ingaat op de uitoefening van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau en het functioneren van de lokale laag van het publieke mediabestel als geheel: de mate van samenwerking, consistentie van uitvoering, de doelmatigheid van de middeleninzet en eventuele systeemrisico's. Onderlinge afstemming tussen NLPO en omroepen

zowel op het vlak van beleid, financiën als verantwoording is cruciaal. Indien deze inhoudelijke afstemming ontbreekt, ontstaat het voornaamste uitvoeringsrisico in de vorm van inconsistenties tussen activiteiten en financiering, wat kan leiden tot inefficiënte bestedingen van publieke middelen en belemmering in de realisatie van doelen.

Bij de totstandkoming van zowel de Begroting, het Jaarplan als het Bestuursverslag zal de NLPO via het College van Omroepen afstemming en inspraak van omroepen borgen, opdat de sectorbrede plannen en verantwoording op draagvlak van de omroepen kan rekenen. Voor de realisatie van de Begroting, het Activiteitenplan en de Jaarrekening zal de NLPO de omroepen zoveel mogelijk faciliteren en ontzorgen met modeldocumenten.

Omroepen stellen de documenten samen en dienen vervolgens een concept aan bij de NLPO. De NLPO consolideert deze informatie, toetst op consistentie en stuurt waar nodig via één of meerdere feedbackrondes bij, zodat de omroep de grootste kans op instemming en financiering heeft bij het Commissariaat. Het voornaamste risico voor de uitvoerbaarheid ligt in de doorlooptijd van dit proces wat kan leiden tot vertraging, inconsistenties en verminderde wendbaarheid. Een duidelijke planning, helder proces, tijdige start en gedisciplineerde uitvoer verkleinen dat risico aanzienlijk.

Uniform verantwoordingskader

Om vergelijkbaarheid mogelijk te maken en administratieve druk te beperken, werkt het stelsel met een uniform verantwoordingskader: eenduidige definities, gegevensstructuren en rapportages, zodat financiële controle en inhoudelijke verantwoording op dezelfde manier kunnen plaatsvinden. Dit sluit aan bij de noodzaak om met meerdere omroepen op vergelijkbare wijze te kunnen volgen en verantwoorden, zonder dat elke omroep een eigen interpretatie- en registratielast opbouwt. Het uniforme kader bevat daarom niet alleen financiële sjablonen, maar ook vaste definities en een beperkte set gezamenlijke afspraken over wat we minimaal aantoonbaar maken bij de publieke waarden. Denk aan duidelijke duiding van wat we onder ‘structurele aanwezigheid’ verstaan, hoe publiekscontact op een eenvoudige en vergelijkbare manier wordt vastgelegd, welke basale kwaliteitsstappen horen bij correcties en klachten, hoe PBO-werking en publieksinzicht herkenbaar worden gemaakt, en welke transparantie-eisen gelden bij aanvullende inkomsten en samenwerkingen.

Indicatoren

Goede indicatoren zijn nodig om zichtbaar te maken of de lokale publieke omroep zich ontwikkelt zoals beoogd en wat inwoners daarvan merken. Ze helpen bij het volgen van bereik en vindbaarheid, maar ook bij thema’s die minstens zo belangrijk zijn voor publieke werking: vertrouwen, representatie, toegankelijkheid en kwaliteit. Daarmee zijn indicatoren geen doel op zich, maar een hulpmiddel om gericht te kunnen leren, verbeteren en verantwoorden.

De indicatorenset is rechtstreeks afgeleid van het normenkader uit hoofdstuk 1. Daar zijn de publieke waarden benoemd waarop inwoners in elk verzorgingsgebied mogen rekenen: altijd dichtbij, betrokken, pluriform, betrouwbaar en onafhankelijk. Indicatoren voegen dus geen ‘extra’ eisen toe, maar maken zichtbaar of die publieke waarden in de praktijk ook daadwerkelijk worden waargemaakt. We sturen en verantwoorden op publieke werking door per publieke waarde inzichtelijk te maken (1) wat minimaal geborgd is, (2) hoe dat wordt gevolgd, en (3) welke bijsturing nodig is.

Om dat goed te laten werken, moeten indicatoren helder gedefinieerd en onderling vergelijkbaar zijn, zodat dezelfde uitkomst niet per omroep anders wordt uitgelegd. Tegelijk moet de set niet doorschieten naar tellen om het tellen. Daarom wordt steeds een evenwicht gezocht tussen output (wat er wordt gemaakt en bereikt), kwaliteit en werkwijze (hoe er wordt gewerkt) en effect (wat het teweegbrengt in publieke werking).

Indicatorenset: kernset en verdiepingsset

De indicatorenset bestaat uit twee onderdelen die nader zijn uitgewerkt in Bijlage IV:

1. **Kernset (sectorbreed toegepast):** een compacte set die voor alle verzorgingsgebieden geldt en direct aansluit op de prioriteiten uit hoofdstuk 2. De kernset zorgt voor een gezamenlijke basis, vergelijkbaarheid en een minimaal niveau van aanspreekbaarheid.
2. **Verdiepingsset (contextafhankelijk):** aanvullende indicatoren die ruimte bieden voor gebiedsspecifieke accenten, lokale innovatie en verdere professionalisering, passend bij verschillen tussen verzorgingsgebieden.

De invoering verloopt gefaseerd, zodat definities, meetmethoden en uitvoerbaarheid vanaf de start robuust en werkbaar worden. In 2028–2029 ligt de nadruk op het uniform neerzetten en beproeven van definities en meetafspraken en op het organiseren van de datavoorziening die de kernset mogelijk maakt. Op basis van die ervaring worden definities en meetafspraken waar nodig aangescherpt, zodat de kernset vanaf 2030 sectorbreed consequent en vergelijkbaar kan worden gebruikt in de reguliere verantwoording. Dat is ook het juiste moment van een nulmeting, zodat de ontwikkeling per individuele omroep in de navolgende jaren afgezet kan worden tegen die van collega's. Daarmee vergaart de NLPO waardevolle inzichten over specifieke behoeften per omroepgroep. Parallel daaraan kan de verdiepingsset stapsgewijs worden ingezet waar dat aantoonbaar meerwaarde heeft voor leren en ontwikkeling in specifieke verzorgingsgebieden.

Eén set, geordend langs publieke waarden

Om sturing herkenbaar en uitlegbaar te houden, werken we met één samenhangende indicatorenset die we ordenen langs de publieke waarden uit hoofdstuk 1. Zo blijft steeds zichtbaar waarop wordt gestuurd en waarom: niet op losse activiteiten, maar op het waarmaken van de publieke waarden in publieke werking. De prioriteiten uit hoofdstuk 2 (journalistieke kern, bereik en vindbaarheid, online centraal en doelmatige ondersteuning) krijgen hierin een concrete plek doordat de kernset per publieke waarde precies díe onderdelen meet die daarvoor randvoorwaardelijk zijn.

Per publieke waarde is er een kernset (verplicht) en, waar passend, een verdiepingsset (contextafhankelijk), met vaste definities en bronnen.

Opbouw 2028–2032

De opbouw volgt de ontwikkeling van het stelsel. In 2028 ligt het accent op het neerzetten van uniforme definities, het organiseren van de datavoorziening en het routinematig kunnen volgen van de kernset. In 2030 moet dit zichtbaar doorwerken in de ontwikkeling van de publieke werking, met name in journalistieke continuïteit, bereik en representatie. In 2032 is de kernset volledig onderdeel van de reguliere cyclus en wordt de verdiepingsset gericht ingezet om ontwikkeling en kwaliteitsverbetering in specifieke contexten te ondersteunen.
De uitwerking van definities, bronnen, rekenregels, wat omroepen hiervoor eenvoudig moeten kunnen onderbouwen en het ritme (maandelijks, kwartaal of jaarlijks) wordt opgenomen in bijlage IV, inclusief de afspraken over beheer en bijstelling van de indicatorensets gedurende de beleidsperiode.

Meetplan en datavoorziening

Om de indicatoren uitvoerbaar en vergelijkbaar te maken, werkt de NLPO vóór de start van de concessie met een gedeelde datavoorziening en een meetplan. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen welke bronnen worden benut (web- en appstatistieken, gegevens uit het gezamenlijke publicatieplatform, radio- en tv-bereiksgegevens, publieksonderzoek en een waar mogelijk een periodieke impactmeting onder inwoners), welke definities en rekenregels gelden, hoe aanbod wordt geclassificeerd en welke rolverdeling geldt tussen NLPO en omroepen. Uitvoerbaarheid, privacy en datasoevereiniteit worden geborgd door zo beperkt mogelijke gegevensverwerking, heldere bewaartermijnen en naleving van Europese kaders. NLPO stelt een centraal bereikdashboard en methodieken voor publieksonderzoek en impactmeting beschikbaar, zodat sectorbreed inzicht ontstaat in integraal bereik en maatschappelijke werking. Omroepen zorgen voor eenduidige beschrijving van aanbod (metadata) en leveren input in vaste sjablonen.

Het meetplan verbindt daarbij ‘meten’ expliciet aan ‘leren’: indicatoren leiden tot periodieke reflectie (wat zien we, wat betekent dit voor onze publieke waarden, en welke verbeterstap volgt), tot gerichte ondersteuning (waar dat nodig is) en tot transparante terugkoppeling in jaarplannen en jaarverantwoording. Bijsturing richt zich op uitvoerbaarheid en randvoorwaarden (capaciteit, processen, veiligheid, toegankelijkheid, ondersteuning) zodat omroepen de publieke waarden beter kunnen waarmaken; de redactionele verantwoordelijkheid en keuzes blijven daarbij bij de omroepen.

Ten slotte

Transparantie is een randvoorwaarde voor vertrouwen. Daarom wordt zoveel mogelijk proactief gepubliceerd: stelselbrede kaders, uitkomsten van monitoring en de manier waarop is geleerd en bijgestuurd. Publicatie is daarbij gericht op inzicht en verantwoording: zichtbaar maken wat publieke middelen opleveren, waar de lokale basis sterker wordt en welke verbeteracties zijn ingezet. Zo ontstaat een navolgbaar beeld voor publiek, omroepen, NLPO en toezichthouders van de ontwikkeling van publieke werking per verzorgingsgebied en stelselbreed.

Met deze inrichting worden de publieke waarden uit hoofdstuk 1 het vaste referentiepunt voor sturing en verantwoording, geven de prioriteiten uit hoofdstuk 2 richting aan de inzet, en maakt hoofdstuk 3 dit bestuurbaar via rol- en governance-afspraken, financiële transparantie, collectieve basisvoorzieningen en een uniforme leer- en verantwoordingscyclus. Zo blijft de uitvoering lokaal en redactioneel onafhankelijk, terwijl stelselbreed een herkenbare publieke basis ontstaat met vergelijkbaarheid, doelmatigheid en aantoonbare publieke werking langs alle vijf publieke waarden: altijd dichtbij, betrokken, pluriform, betrouwbaar en onafhankelijk.

Implementatie 2028–2032

Vanaf 2028 start de lokale omroepsector als één landelijk dekkende lokale publieke mediavoorziening binnen het vernieuwde stelsel. Tegelijk is de sector bij de start van deze eerste beleidsperiode naar verwachting nog niet overal op hetzelfde uitvoeringsniveau. Omroepen verschillen bijvoorbeeld qua type verzorgingsgebied, achtergrond, professionalisering, organisatie- en slagkracht, journalistieke capaciteit en financiële basis. Ook binnen het huidige open bestel laat de uitvoeringspraktijk zien dat zulke verschillen reëel en onvermijdelijk zijn, en dus ook doorwerken in wat in de eerste jaren op landelijke schaal haalbaar is en in welk tempo ontwikkeling van de sector kan plaatsvinden.

Een gezamenlijke ambitie, met ruimte voor fasering en ingroei waar dat nodig is.

Dit concessiebeleidsplan houdt daarom bij de start rekening met verschillen in ontwikkelniveau tussen omroepen. Daarbij past een realistische benadering die ruimte laat voor het open karakter van het bestel en tegelijk aansluit bij de praktijk waarin dit concessiebeleidsplan wordt uitgevoerd. Daarom gaat dit plan niet uit van één veronderstelde startsituatie voor iedereen, maar van een realistische ingroeibenadering. Daarbij is het aan omroepen zelf om in hun meerjarenbeleidsplan inzichtelijk te maken waar zij staan, welk basisniveau zij bij de start kunnen bieden en hoe zij zich gedurende de eerste beleidsperiode verder ontwikkelen. Zo blijft ruimte bestaan voor verschillende uitgangsposities en nieuwe aanwijzingen, terwijl de uitvoerbaarheid en continuïteit van de lokale publieke mediaopdracht centraal blijven staan.

Vanuit die benadering kiest dit concessiebeleidsplan voor één gezamenlijke ambitie, met ruimte voor fasering en ingroei waar dat nodig is. In deze eerste beleidsperiode wordt gestuurd op versterking van de publieke basis en op meetbare vooruitgang in de publieke werking, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 1. Onder de publieke basis verstaan we de professionele en herkenbare ondergrens die in elk verzorgingsgebied op orde moet zijn om de opdracht duurzaam te kunnen uitvoeren, zoals continuïteit, vindbaarheid, toegankelijkheid en professionele organisatorische randvoorwaarden.

Dit hoofdstuk beschrijft vanuit die uitgangspunten de bestuurlijke en inhoudelijke lijn voor de implementatie van het concessiebeleidsplan in de periode 2028-2032. Daarbij gaat het om de wijze waarop in deze eerste beleidsperiode met ingroei, verschillen in startpositie, risico's en bijsturing wordt omgegaan. De nadere operationalisering in de tijd en in indicatoren, monitoring en evaluatie volgt in de jaarplannen.

4.1 Implementatie-aanpak

De implementatie van dit concessie-beleidsplan is erop gericht dat de lokale publieke omroep in elk verzorgingsgebied herkenbaar en betrouwbaar kan functioneren als publieke basisvoorziening, en dat die basis gedurende de hele beleidsperiode stap voor stap wordt versterkt en waar mogelijk uitgebreid. Ontwikkeling is daarbij geen route naar één vast eindpunt, maar een doorlopende beweging: elke omroep maakt binnen gezamenlijke kaders expliciet welke versterking hij in deze periode realiseert, passend bij zijn streek, zijn organisatiekracht en zijn keuzes.

Daarom wordt van elke aangewezen lokale publieke omroep verwacht dat hij in zijn meerjarenbeleidsplan twee dingen helder en toetsbaar beschrijft: (1) zijn uitgangssituatie (nulpositie) en (2) zijn eigen ontwikkelagenda voor deze beleidsperiode. De nulpositie gaat in op organisatiekracht, journalistieke capaciteit, vindbaarheid en bereik, professionele randvoorwaarden en de rol van vrijwilligers. De ontwikkelagenda vertaalt die uitgangssituatie naar prioriteiten voor het verzorgingsgebied, met concrete stappen per jaar en met een realistische onderbouwing van wat daarvoor nodig is. Daarbij benoemt de omroep ook welke maatregelen nodig zijn om continuïteit te waarborgen, zodat ontwikkeling niet ten koste gaat van de dagelijkse publieke taak.

Omroepen die al verder zijn, volgen hetzelfde principe: ook zij beschrijven hun nulpositie én leggen vast welke versterking zij in deze aanwijzingsperiode realiseren. Het verschil is niet dat zij “klaar” zijn, maar dat hun ontwikkelagenda vaker andere accenten kent: meer verdieping van kwaliteit en werkwijze (bijvoorbeeld dossieropvolging en kwaliteitscyclus), verdere verbetering van vindbaarheid en bereik, en het ontwikkelen van nieuwe vormen van publiekscontact en distributie die passen bij de publieke opdracht. Ook die keuzes worden expliciet gemaakt en onderbouwd binnen dezelfde kaders en meetafspraken.

Gedurende de implementatie stimuleert en faciliteert de NLPO waar mogelijk de koplopers: omroepen die eerder volgende stappen kunnen zetten, pilots kunnen draaien, werkwijzen kunnen testen en hun kennis kunnen delen. Daarmee versnellen zij niet alleen hun eigen ontwikkeling, maar helpen zij ook sectorbreed uitvoerbare oplossingen en werkbare standaarden sneller te laten landen.

De rolverdeling is hierbij leidend. De omroepen zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de mediaopdracht in het verzorgingsgebied en voor alle redactionele keuzes. De NLPO organiseert als concessiehouder de implementatie op stelselniveau: zij zorgt dat gezamenlijke voorzieningen, definities, modeldocumentatie en ondersteuning tijdig beschikbaar komen, en zij bewaakt de samenhang zodat de ontwikkeling per verzorgingsgebied vergelijkbaar kan worden gevolgd, zonder dat dit leidt tot inhoudelijke sturing.

4.2 Leidraad voor meerjarenbeleidsplan en begroting

Om de planvorming van omroepen vergelijkbaar en uitvoerbaar te maken, ondersteunt de NLPO omroepen met een leidraad voor het meerjarenbeleidsplan en de begroting. Die blauwdruk vertaalt de omroepspecifieke onderdelen van dit concessiebeleidsplan naar een praktisch format voor de eigen planvorming. Per onderdeel wordt duidelijk wat de omroep in het eigen beleidsplan moet beschrijven inclusief de begroting met daarin het beoogde budget.

De leidraad maakt daarbij onderscheid tussen drie categorieën. Ten eerste: onderdelen die de omroep zelf moet organiseren en begroten, zoals redactionele capaciteit, lokale aanwezigheid, publiekscontact, lokale samenwerking, bestuur en toezicht, PBO, vrijwilligersbeleid, sociale veiligheid en de eigen organisatorische basis. Ten tweede: onderdelen die geheel of gedeeltelijk collectief worden ondersteund, zoals professionalisering, formats, datavoorziening, toegankelijkheid, informatiebeveiliging en verantwoordingsinstrumenten. Ten derde: onderdelen waarvan het tempo afhankelijk is van landelijke implementatie of aansluiting op gezamenlijke voorzieningen, zoals publicatie-infrastructuur, uitwisselvoorzieningen, centrale publieksmetingen en archivering.

De leidraad is daarmee niet alleen een format voor tekst, maar ook een instrument om ambities, middelen, ondersteuning en fasering met elkaar te verbinden. Omroepen maken daarin zichtbaar welke onderdelen zij bij de start kunnen borgen, welke onderdelen zij gedurende de eerste vijf jaar van de concessieperiode verder ontwikkelen en welke afhankelijkheden bepalend zijn voor tempo en prioritering. Zo sluit de eigen planvorming van omroepen aan op de gezamenlijke stelselafspraken, zonder dat de lokale inhoudelijke invulling centraal wordt voorgeschreven.

4.3 Implementatie langs resultaatgebieden

De implementatie wordt gevolgd langs een beperkt aantal resultaatgebieden die samen bepalen of de lokale publieke omroep zich ontwikkelt tot een herkenbare, betrouwbare en toegankelijke publieke basisvoorziening in elk verzorgingsgebied. Deze resultaatgebieden sluiten aan op de ambities uit hoofdstuk 2 en de randvoorwaarden uit hoofdstuk 3, en vormen de inhoudelijke basis voor monitoring, evaluatie en bijsturing gedurende de eerste vijf jaar van de concessieperiode.

Het gaat om de volgende resultaatgebieden: publieke basis en lokale aanwezigheid, journalistieke kwaliteit en aanbod, bereik en toegankelijkheid, organisatie en professionalisering, samenwerking, financiën, collectieve basisvoorzieningen en verantwoording. Per resultaatgebied wordt beoordeeld in welke mate de omroep voldoet aan de ambitie van het CPB en op welke punten een verbeterplan noodzakelijk is.

Maatschappelijke hoofdopgave richting 2032

De maatschappelijke hoofdopgave voor deze eerste vijf jaar van de concessieperiode is een sterke, zichtbare en functionerende lokale publieke omroep in elk verzorgingsgebied. Enerzijds als een publieke basisvoorziening, omdat hij de sociale infrastructuur versterkt: hij verbindt, maakt zichtbaar, brengt mensen in gesprek en helpt gemeenschappen zichzelf te begrijpen. Anderzijds als een democratische basisvoorziening, omdat hij macht en uitvoering controleerbaar maakt en het lokale publieke debat ondersteunt.

In de eerste twee jaren van de concessie-periode ligt de nadruk op zichtbare versterking van de controlerende en informerende functies van de lokale omroep. Inwoners merken dit onder meer doordat in elk verzorgingsgebied structureel journalistiek aanbod beschikbaar is via toegankelijke (digitale) kanalen, met herkenbare lokale duiding bij besluiten en ontwikkelingen die het dagelijks leven raken. Het gewenste beeld in 2032 is dat inwoners dit ook daadwerkelijk ervaren: een omroep die herkenbaar aanwezig is in het hele gebied, met continuïteit in betrouwbare journalistiek, ruimte voor pluriformiteit en een toegankelijk en herkenbaar aanbod.

Ontwikkelcriteria in de eerste beleidsperiode

Omdat dit de eerste beleidsperiode is in het vernieuwde stelsel, werkt dit concessiebeleidsplan niet met één vaste eindnorm voor alle verzorgingsgebieden, maar met minimale ontwikkelcriteria die houvast geven voor monitoring, evaluatie en bijsturing. Een lokale publieke media-instelling is in de periode 2028–2032 aantoonbaar op koers wanneer er sprake is van structurele aandacht voor journalistieke inhoud in iedere gemeente van het verzorgingsgebied, met herkenbare redactionele verantwoordelijkheid en dossieropvolging, en wanneer inwoners het media-aanbod daadwerkelijk kunnen vinden en gebruiken via tenminste een voor eenieder toegankelijke website en app en, mits haalbaar en relevant, aangevuld met tv en/of radio, met inzichtelijk bereik onder de beoogde doelgroepen. Daarnaast moet de omroep zichtbaar en toetsbaar werken aan pluriformiteit en representatie, onder meer via structureel publiekscontact, het functioneren van het PBO en redactionele reflectie op onderwerpkeuze, perspectieven en spreiding binnen het verzorgingsgebied. Tot slot moet de organisatie beschikken over

basale professionele randvoorwaarden op het gebied van governance, veiligheid, continuïteit en redactionele onafhankelijkheid, zodat kwaliteit en betrouwbaarheid ook over tijd geborgd blijven. Deze ontwikkelcriteria worden in de monitoring- en evaluatiecyclus nader geconcretiseerd, met ruimte voor maatwerk per verzorgingsgebied en met bijsturing die zich richt op realisatie, randvoorwaarden en publieke werking, zonder inhoudelijke inmenging in redactionele keuzes.

Verschillen tussen verzorgingsgebieden

Lokale verzorgingsgebieden verschillen sterk in omvang, stedelijkheid, cultuur, taal, sociaaleconomische opbouw en mediagebruik. Daardoor kan de manier waarop een lokale omroep de sociale infrastructuur versterkt per gebied verschillen. Wat gelijk moet zijn, is de publieke basis: betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, toegankelijkheid, pluriformiteit, herkenbaarheid en de capaciteit om het lokale bestuur en de uitvoering structureel te volgen. Binnen die basis is ruimte nodig voor keuzes die passen bij de gemeenschap: thema's, toon, vormen, streektaal en samenwerkingspartners. Dit plan stuurt daarom op een herkenbare ondergrens (publieke basis), met ruimte voor lokale invulling in de manier waarop doelen worden bereikt.

Ondersteuning en gezamenlijke voorzieningen

De maatschappelijke opdracht vraagt om realisatiekracht die niet overal vanzelf aanwezig is. In de eerste vijf jaar van deze concessieperiode versterken we daarom gericht de basis die omroepen nodig hebben om hun publieke taak duurzaam te kunnen waarmaken. We investeren in professionalisering en scholing, zowel journalistiek als organisatorisch, en in thema's als veiligheid en techniek. We organiseren structurele kennisdeling en samenwerking, zodat werkwijzen niet telkens opnieuw hoeven te worden uitgevonden en verbeteringen sneller sectorbreed landen. Tegelijkertijd borgen we dat governance en bedrijfsvoering op orde komen, omdat juist deze randvoorwaarden bepalend zijn voor journalistieke kwaliteit, continuïteit en weerbaarheid.

De schaal en complexiteit van de opgave vragen daarnaast om gezamenlijke voorzieningen op onderdelen waar collectieve organisatie aantoonbaar doelmatiger en effectiever is dan individuele realisatie. Organisatie daarvan volgt expliciet uit de taakopdracht van de NLPO. Daarom organiseren we in de eerste vijf jaar van deze concessieperiode collectief de online distributie, de publicatie-infrastructuur en de integrale bereikmeting en inkoop van rechten. Het doel is steeds hetzelfde: omroepen ontzorgen, zodat op lokaal niveau tijd en capaciteit maximaal beschikbaar komen voor inhoud, journalistiek en publiekscontact.

In alle gevallen is ondersteuning erop gericht om lokale omroepen sterker te maken in hun publieke taak, met behoud van redactionele onafhankelijkheid en lokale kleur. De NLPO organiseert deze gezamenlijke voorzieningen als het samenwerkings- en coördinatieorgaan voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op lokaal niveau door omroepen en in het kader het behartigen van zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor de lokale publieke mediadienst en het bevorderen van een doelmatige inzet van de gelden die bestemd zijn voor de verzorging en verspreiding van het media-aanbod van de lokale publieke media-instellingen en het bevorderen van geïntegreerde financiële verslaglegging. De NLPO zorgt voor de bijbehorende kaders, bekostiging en verantwoording.

Publieke werking als toetssteen

De maatschappelijke betekenis en de publieke waarden van hoofdstuk 1 zijn pas overtuigend als ze zichtbaar worden in het dagelijks leven van inwoners. Daarom stuurt dit concessiebeleidsplan zowel op ambities, als ook op publieke werking: de aantoonbare bijdrage van de lokale omroep aan een geïnformeerde, verbonden en weerbare gemeenschap. Die publieke werking wordt in dit plan steeds benaderd als een combinatie van bereik én kwaliteit: wie wordt bereikt en wie niet, hoe pluriform en representatief het aanbod is, hoe toegankelijk de kanalen zijn, en in hoeverre de omroep vertrouwen en betrokkenheid opbouwt.

De resultaatgebieden worden niet gebruikt om redactionele keuzes centraal te sturen, maar om zichtbaar te maken of de publieke basis zich in elk verzorgingsgebied voldoende ontwikkelt en bijdraagt aan de uitvoering van de lokale mediaopdracht. Daarmee ontstaat een vaste lijn tussen meerjarenbeleidsplan, begroting, jaarplan, monitoring en bijsturing.

4.4 Financieel kader

Financiële uitgangspunten en prioritering

De uitvoering van dit concessiebeleidsplan vindt plaats binnen een begrensd financieel kader. Vanaf 2028 is voor de lokale publieke omroepen een structureel Rijksbudget van circa € 31 miljoen per jaar voorzien. Daarnaast wordt voor de wettelijke taakuitoefening van de NLPO en de collectieve ondersteuning en voorzieningen voor het bestel uitgegaan van een kostenraming van circa € 4,7 miljoen per jaar. Deze raming wordt in de meerjaren- en jaarbegrotingen verder uitgewerkt.

De beschikbare middelen zijn begrensd in verhouding tot de professionaliserings- en ontwikkelopgave van de lokale publieke mediadienst. Niet alle ambities kunnen daarom gelijktijdig en in hetzelfde tempo worden gerealiseerd. Het financiële kader maakt duidelijk onder welke voorwaarden de ambities uitvoerbaar zijn en houdt rekening met de gefaseerde ontwikkeling van het bestel.

De financiële prioritering volgt de inhoudelijke prioritering van dit concessiebeleidsplan. Dit betekent dat beschikbare middelen in de eerste plaats ruimte moeten bieden voor onafhankelijke journalistiek, lokale aanwezigheid, publieksbereik, redactionele continuïteit en de professionele basisorganisatie die daarvoor noodzakelijk is.

Vanuit deze basis worden middelen ingezet voor professionalisering, samenwerking en collectieve voorzieningen voor zover deze noodzakelijk zijn voor het functioneren van het bestel of aantoonbaar bijdragen aan kwaliteit, continuïteit, veiligheid, toegankelijkheid of doelmatigheid.

Verdere ontwikkeling, innovatie en uitbreiding worden gefaseerd gerealiseerd. Het tempo daarvan wordt mede bepaald door de beschikbare financiële ruimte en de mate waarin de professionele en journalistieke basis binnen het bestel op orde is. Daarmee wordt het risico beperkt dat uitbreiding van ambities ten koste gaat van de continuïteit van de publieke mediaopdracht.

Structurele financiële ruimte

Een deel van de activiteiten, ondersteuning en voorzieningen die vanaf 2028 structureel nodig zijn, wordt in de aanloop naar de eerste concessieperiode met tijdelijke projectmiddelen ontwikkeld en ingevoerd. Het wegvallen van deze financiering betekent niet dat de behoefte aan die activiteiten en voorzieningen vervalt. Bij voortzetting verschuift het zwaartepunt van ontwikkeling en invoering naar exploitatie, beheer, beveiliging, gebruikersondersteuning en noodzakelijke doorontwikkeling.

Bij de overgang naar structurele bekostiging wordt daarom inzichtelijk gemaakt welke capaciteit, kosten, investeringen en meerjarige verplichtingen nodig zijn voor voortzetting. Deze worden betrokken bij de afweging van bestaande en nieuwe beleidsambities. Nieuwe structurele verplichtingen worden alleen aangegaan wanneer deze binnen het meerjarige financiële kader passen.

Bij de financiering wordt transparant onderscheid gemaakt tussen structurele publieke bekostiging, tijdelijke of aanvullende financiering en bijdragen voor diensten die op basis van vrijwillige deelname worden afgenomen. Voor de stelselvoorzieningen wordt daarbij de indeling in standaarden en werkwijzen, collectieve basisvoorzieningen en het dienstenportfolio gehanteerd. Voor standaarden en werkwijzen en collectieve

basisvoorzieningen wordt inzichtelijk gemaakt welke structurele kosten daarmee samenhangen en op welke wijze deze worden gedekt. Het dienstenportfolio wordt afzonderlijk gefinancierd uit bijdragen van deelnemende omroepen.

Collectieve basisvoorzieningen worden gezamenlijk georganiseerd wanneer dit noodzakelijk is voor het functioneren van het bestel of aantoonbaar doelmatiger is dan afzonderlijke uitvoering door de omroepen. Daarbij worden zowel de kosten van ontwikkeling en invoering als de kosten van blijvend gebruik meegewogen. Periodiek wordt beoordeeld of kosten, gebruik en toegevoegde waarde in verhouding staan en gezamenlijke organisatie doelmatig blijft.

Naast de structurele Rijksbekostiging kunnen lokale publieke omroepen beschikken over aanvullende gemeentelijke bijdragen, subsidies, fondsen en andere toegestane inkomsten. Deze inkomsten vergroten de financiële ruimte, maar verschillen naar aard, omvang, bestemming en continuïteit per verzorgingsgebied.

Aanvullende inkomsten worden daarom afzonderlijk inzichtelijk gemaakt naar herkomst, bestemming, voorwaarden en looptijd. Daarbij wordt zichtbaar in hoeverre activiteiten structureel kunnen worden voortgezet wanneer tijdelijke of aanvullende financiering wegvalt. Tijdelijke of aanvullende inkomsten worden niet zonder meer als structurele dekking beschouwd.

De financiële ruimte wordt mede bepaald door indexatie en de feitelijke ontwikkeling van personeelskosten, werkgeverslasten, exploitatiekosten en overige structurele kosten. Ook ontwikkelingen in collectieve arbeidsvoorwaarden, normen voor de honorering van freelancers en relevante fiscale effecten kunnen gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid. Deze ontwikkelingen worden betrokken bij de periodieke beoordeling van de toereikendheid van de bekostiging. Wanneer de bekostiging structureel achterblijft bij de feitelijke kostenontwikkeling, neemt de druk op de uitvoering toe.

VOORZIENE RIJKSBEKOSTIGING LOKALE PUBLIEKE OMROEPEN EN GERAAMDE KOSTEN NLPO 2028-2032 (BEDRAGEN IN MILJOENEN EURO'S PER JAAR)

Het overzicht bevat de voorziene structurele Rijksbekostiging voor de lokale publieke omroepen en de geraamde kosten van de NLPO. De bedragen zijn voorlopig. De minister stelt de Rijksbudgetten vast; de NLPO onderbouwt haar kostenraming en maakt inzichtelijk in hoeverre deze door de toegekende middelen wordt gedekt. De totalen blijven indicatief, overeenkomstig het voorlopige karakter van de uitgangsbedragen.

Tabel 1. Voorziene Rijksbekostiging lokale publieke omroepen en geraamde kosten NLPO 2028-2032 (bedragen in miljoenen euro's per jaar)

Onderdeel	2028	2029	2030	2031	2032
Voorziene Rijksbekostiging lokale publieke omroepen	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0
Geraamde kosten NLPO-basisorganisatie	2,053	2,053	2,053	2,053	2,053
Geraamde kosten wettelijke en generieke NLPO-taken	2,648	2,648	2,648	2,648	2,648
Subtotaal geraamde kosten NLPO	4,701	4,701	4,701	4,701	4,701
Som voorziene Rijksbekostiging omroepen en geraamde kosten NLPO	35,701	35,701	35,701	35,701	35,701

De € 31 miljoen betreft het voorziene Rijksbudget voor de omroepen. Hun totale financiële ruimte wordt mede bepaald door aanvullende inkomsten; hun totale kosten volgen uit de eigen beleidsplannen en begrotingen. Voor alle jaren is hetzelfde prijspeil gehanteerd en is derhalve geen prijspeilcorrectie toegepast.

Monitoring en bijsturing

Gedurende de beleidsperiode beoordeelt de NLPO of de beschikbare middelen toereikend zijn voor de realisatie van de ambities uit dit plan. De financiële positie en ontwikkeling van de lokale publieke omroepen worden daarbij in samenhang bezien met activiteiten, personele capaciteit, resultaten en risico's. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillen in financiële positie, aanvullende financiering en uitvoeringskracht tussen verzorgingsgebieden.

Door financiële informatie per verzorgingsgebied en op stelselniveau samen te brengen ontstaat inzicht in de financiële ontwikkeling en uitvoerbaarheid van de lokale publieke mediadienst. De NLPO brengt daarbij in beeld hoe de totale publieke bekostiging zich vanaf 2028 ontwikkelt ten opzichte van de situatie vóór de stelselwijziging. Zij betrekt daarin de Rijksbijdrage, de vooraf bekendgemaakte gemeentelijke bijdragen en het vervallen van tijdelijke stimuleringsmiddelen. Dit beeld wordt verbonden met de monitoring van activiteiten en resultaten. Zo wordt zichtbaar hoe de inzet van middelen bijdraagt aan de uitvoering van de publieke mediaopdracht en waar financiële knelpunten ontstaan. De uitkomsten bieden aanknopingspunten voor aanpassing van ondersteuning, voorzieningen en beleid en voor het gesprek over de bekostiging.

Wanneer de beschikbare middelen onvoldoende blijken om alle ambities in het voorziene tempo te realiseren, worden prioritering, fasering en tempo opnieuw beoordeeld overeenkomstig de inhoudelijke prioritering van dit concessiebeleidsplan. De NLPO doet dit voor haar eigen activiteiten en ondersteuning; de omroepen blijven verantwoordelijk voor hun eigen begroting, bedrijfsvoering en de daaruit voortvloeiende keuzes. Daarbij wordt rekening gehouden met de samenhang tussen activiteiten en voorzieningen: uitstel of beperking van één onderdeel kan gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid, resultaten en kosten van andere onderdelen.

Wanneer structurele financiële knelpunten niet binnen het bestaande kader kunnen worden opgevangen zonder de uitvoering van de publieke mediaopdracht wezenlijk te raken, maakt de NLPO de financiële gevolgen inzichtelijk en bespreekt zij deze met OCW in het overleg over de structurele bekostiging.

Het financiële kader wordt jaarlijks uitgewerkt in de gezamenlijke begroting van de lokale publieke mediadienst, die de NLPO opstelt, met een afzonderlijke onderbouwing van de middelen voor de NLPO en voor de lokale publieke media-instellingen. Deze uitwerking vindt plaats in samenhang met hun jaarplannen en eigen begrotingen. Daarin worden activiteiten, beoogde resultaten, benodigde middelen, financieringsbronnen en financiële risico's nader uitgewerkt. Het concessiebeleidsplan geeft hiervoor de meerjarige uitgangspunten en prioriteiten; de jaarplannen en begrotingen maken duidelijk welke stappen met de beschikbare middelen worden gezet.

Zo ontstaat een samenhangende cyclus van ambities, prioritering, middelen, uitvoering, monitoring en bijsturing. Daarmee wordt gedurende de beleidsperiode zichtbaar waar de ambities uit dit plan, de beschikbare middelen en de uitvoeringskracht van de lokale publieke mediadienst uiteenlopen en welke bijsturing nodig is.

4.5 Afhankelijkheden en risico’s

De uitvoering van dit concessiebeleidsplan vindt plaats in een periode waarin veel lokale omroepen ingrijpende wijzigingen ondergaan. Dat brengt onvermijdelijk afhankelijkheden en risico’s met zich mee. Die risico’s liggen niet in één afzonderlijk onderdeel van het plan, maar in de samenloop van wetgeving, financiering, aanwijzing, organisatieontwikkeling, collectieve basisvoorzieningen en de uitvoeringskracht van lokale publieke omroepen.

Het belangrijkste risico betreft de financiële ruimte van de omroepen zelf. De ambities in dit concessiebeleidsplan vragen om structurele, voorspelbare en toereikende middelen. Wanneer middelen, indexatie of innovatieruimte achterblijven bij de feitelijke kosten, ontstaat druk op de journalistieke basis, de professionalisering van omroepen, en de uitvoerbaarheid van de publieke mediaopdracht in de verzorgingsgebieden.

Een tweede risico betreft de mogelijkheden van de NLPO zelf om dit concessiebeleidsplan daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. De NLPO heeft in het vernieuwde stelsel een belangrijke rol bij kaderstelling, ondersteuning, coördinatie, monitoring en collectieve basisvoorzieningen, maar beschikt slechts beperkt over directe sturingsinstrumenten richting afzonderlijke omroepen. De uitvoering van dit plan is daardoor mede afhankelijk van de bereidheid en het vermogen van omroepen om binnen het gezamenlijke kader te werken, gebruik te maken van collectieve basisvoorzieningen en de eigen beleidsplannen, begrotingen en verantwoording daarop aan te laten sluiten.

De beheersing van deze en andere risico’s wordt onderdeel van de jaarlijkse beleidscyclus van de NLPO. In de jaarplannen en begrotingen wordt uitgewerkt welke financiële, organisatorische en operationele risico’s in het betreffende jaar bepalend zijn, welke maatregelen daarbij horen en welke keuzes nodig zijn in tempo, prioritering en uitvoering. Zo kan tijdig worden bijgestuurd wanneer de ontwikkeling van het bestel daarom vraagt.

Bijlagen

Bijlage I – Streekprofielen
Bijlage II – Genres
Bijlage III – Beleids- en verantwoordingscyclus
Bijlage IV – Indicatorenset
Bijlage V – Standaarden, collectieve basisvoorzieningen en diensten
Bijlage VI – Wettelijk kader

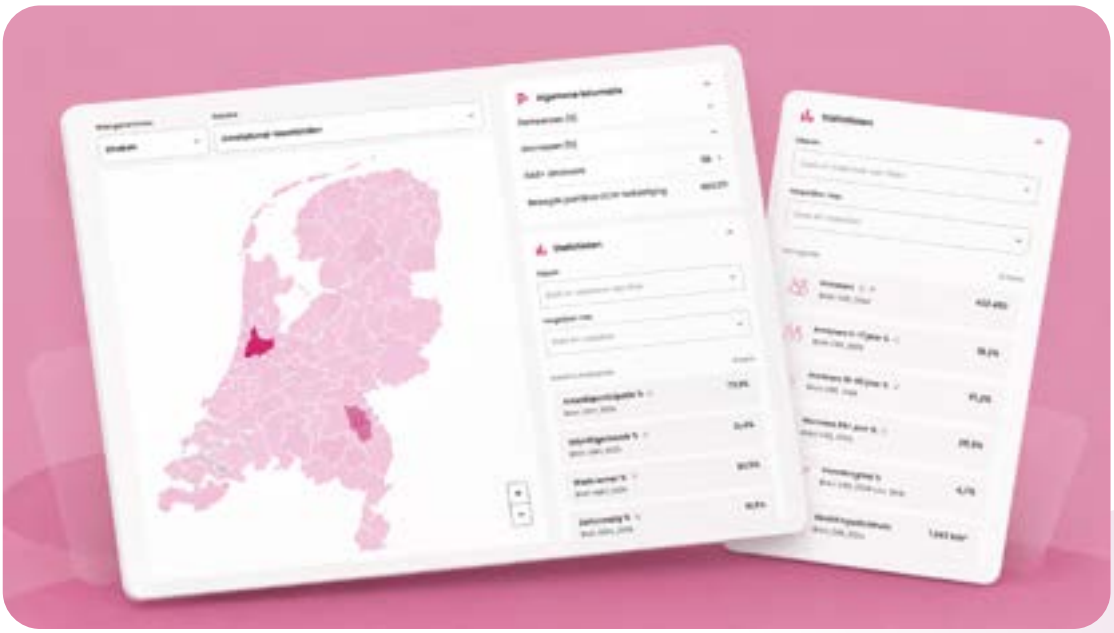
Bijlage I – Streekprofielen

Elk verzorgingsgebied kent een eigen bevolkingssamenstelling en maatschappelijke dynamiek. De verschillen tussen streken zijn groot: van dunbevolkte en agrarische gebieden tot sterk verstedelijkte regio's, en van vergrijzende dorpskernen tot studentensteden. Van lokale omroepen wordt verwacht dat zij in hun meerjarenbeleidsplan en de daaropvolgende jaarplannen inspelen op deze lokale kenmerken. Daarmee ontstaat een duidelijke focus op het eigen verzorgingsgebied en wordt recht gedaan aan de diversiteit tussen de verschillende streken in Nederland.

Om (kandidaat-)omroepen hierbij te ondersteunen, stelt de NLPO per verzorgingsgebied een zogenoemd streekprofiel beschikbaar.

Deze streekprofielen bevatten uiteenlopende databronnen, waaronder gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), veiligheidsregio's en gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD'en). De informatie kan zowel op het niveau van het gehele verzorgingsgebied als per gemeente worden geraadpleegd. Hiermee krijgen lokale omroepen beter inzicht in de kenmerken en ontwikkelingen binnen hun regio, wat bijdraagt aan meer onderbouwde keuzes op zowel inhoudelijk als organisatorisch niveau, bijvoorbeeld ten aanzien van aanbodkanalen.

(Kandidaat-)lokale omroepen kunnen hun streekprofiel raadplegen via de qr-code of via www.delokaleomroepinkaart.nl

Beeld: Screenshot van de tool op www.delokaleomroepinkaart.nl

Bijlage II – Genres

Het is belangrijk dat het lokale aanbod dat een lokale omroep jaarlijks produceert eenduidig, helder en volgens gestandaardiseerde metadata wordt gecategoriseerd en opgeslagen. Vooral voor de koppeling en uitwisseling van lokaal aanbod tussen lokale omroepen onderling (bijvoorbeeld om grensbewoners beter te kunnen bedienen met relevante programmering), maar ook voor integratie (op termijn) met aanbod en platforms van landelijke en regionale omroepen. Die categorisatie van lokaal publiek aanbod raakt naast de veeleer technische metadatering, op basis waarvan systemen en professionals elkaar begrijpen, ook aan de genre-indeling die voor de presentatie van je aanbod en dus het grote publiek in toenemende mate relevant is. Hoewel de genre-indeling tot nu toe over de tijd redelijk stabiel is gebleken, kunnen aanvullende metadata te allen tijde worden toegevoegd op basis van inzichten die in de loop der tijd ontstaan.

Voor de jaarlijkse verantwoording aan het Ministerie van OCW gebruikt de NPO een gedetailleerd classificatiesysteem. Dat gaat voor de lokale omroepen (zeker in de eerste vijf jaar van de concessieperiode) nog wat ver, maar aansluiten op en gebruik maken van die bestaande en getoetste genre-indeling met per genre en bijbehorende subgenres een heldere definitie en omschrijving, biedt ook lokale omroepen houvast om het gerealiseerde aanbod op specifieke kenmerken binnen het juiste cluster te categoriseren. Voor de duidelijkheid; dit gebeurt altijd achteraf en heeft verder geen enkele invloed op de redactionele keuzes die in volledige onafhankelijkheid gemaakt moeten blijven worden.

Een dergelijke ordening stelt de 80 lokale publieke media-instellingen in staat hun content snel en op de juiste plek, met de juiste partners te verspreiden – beter gezegd: derde partijen als NPO Start en NL Ziet een gedegen en professioneel voorstel daartoe te doen. En bovendien te koppelen aan de gebruikersdata met het oog op personalisatie én analyse en evaluatie; welk publiek bekijkt welk aanbod op welk kanaal? Inzicht daarin stelt lokale omroepen nog beter in staat het pluriforme publiek op maat te bedienen.

Waar de landelijke publieke omroepen 10 genres onderscheiden met ruim 20 subgenres, daar zijn voor de lokale omroepen waarschijnlijk de volgende 4 genres met 10 subgenres het meest relevant. Daarbij is het subgenre Evenementen aan het hoofdgenre Cultuur toegevoegd, omdat dat zo'n wezenlijk onderdeel uitmaakt van de lokale aanbodmix. Uiteraard is de realiteit nooit te reduceren tot een simpele indeling; sommige programma's vallen in meer dan één genre (hybride), andere vallen overal buiten. Die originele uitzonderingen worden gekoesterd, maar mogen niet de eenduidige indeling van 95% van al het andere aanbod verhinderen. Daarom nemen de omroepen en de NLPO vanaf 2028 de volgende genre-indeling in gebruik:

GENREOMSCHRIJVINGEN

Genre (4)	Subgenre (10)
1. Journalistiek Media-aanbod waarin actuele en objectieve (nieuws)feiten, achtergronden en onthullende zaken en geprofileerde meningen daarover volgens een journalistieke werkwijze worden behandeld.	**Nieuws:** Media-aanbod dat bestaat uit eerstelijns nieuwsfeiten van de dag die eventueel beperkt worden geduid via context en/of analyse en (live) verslagen van nieuwswaardige gebeurtenissen.
	Actualiteiten: Media-aanbod dat bestaat uit het verder uitdiepen, duiden en in een context plaatsen van de nieuwsfeiten van dat moment en/of relevant binnen een bepaalde tijdsgeest en/of onthullend media-aanbod dat het resultaat is van (onderzoeks)journalistiek handelen.
	Opinie – gesprek: Media-aanbod waarin deskundigen en/of leken vanuit verschillende achtergronden en opvattingen reageren op - en discussiëren over gevarieerde onderwerpen uit het nieuws en de actualiteit.
	Opinie – inhoudelijk perspectief: Media-aanbod waarin opvattingen over politieke en maatschappelijke thema's/onderwerpen vanuit één herkenbaar inhoudelijk perspectief aan de orde komen.
2. Cultuur Media-aanbod waarin kunst, muziek, satire en/of andere vormen van creativiteit centraal staan.	**Evenementen:** Media-aanbod met registraties (geheel of gedeeltelijk) van lokale evenementen. Eventueel met beperkte duiding voor- en achteraf via context en/of analyse.
	Expressie: Media-aanbod over lokale culturele en artistieke uitingen, waaronder muziek, podiumkunsten, beeldende kunst en andere vormen van creatieve expressie.
3. Sport Media-aanbod over activiteiten die gebaseerd zijn op lichamelijke beweging of mentale activiteit, gebruikmakend van kenmerken als snelheid, behendigheid, conditie, kracht en/of denkvermogen met een competitief- of recreatief oogmerk.	**Sportregistratie:** Registratie of verslaggeving van sportwedstrijden en sportevenementen, waarbij het verloop van de sportactiviteit centraal staat.
	Actuele sportinformatie: Media-aanbod met nieuws, uitslagen, flitsen, samenvattingen, voorbeschouwingen en nabeschouwingen bij actuele sportwedstrijden en -evenementen.
4. Kennis en educatie Media-aanbod gericht op de overdracht van kennis door het geven van feitelijke informatie over een onderwerp of onderwerpen.	**Service:** Media-aanbod dat de kijker feitelijk informeert over producten en/of diensten en media-aanbod waarin tips, instructies, inspiratie en voorlichting worden gegeven.
	Verdiepende feiten: Media-aanbod gericht op het bieden van verdieping van kennis en/of het bevorderen van interesses in onderwerpen op uiteenlopende terreinen als lokale geschiedenis, historisch erfgoed en natuur en milieu.

Bijlage III – Beleids- en verantwoordingscyclus

BELEIDS- EN VERANTWOORDINGSCYCLUS

Cyclus	Verantwoording	Inhoud	Van	Aan	Datum
Elke 5 jaar	Concessiebeleids-plan (CBP)	Bevat strategie en ambities. Op basis van dit plan krijgt de NLPO een concessie van 10 jaar van de overheid. Voor aanvang van de tweede periode van vijf jaar van de concessieperi-ode moet een nieuw plan worden ingediend.	NLPO	OCW	-
Elke 5 jaar	Prestatieovereen-komst (PO)	Overeenkomst tussen de NLPO en het ministerie van OCW. De overeenkomst bevat afspraken over de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen per jaar voor aanbod, publieksbereik en -betrokkenheid.	NLPO	OCW	-
In het tweede jaar	Zelfevaluatie	Elke lokale omroep evalueert zelf de wijze waarop zij uitvoering geeft aan de publieke mediaopdracht op lokaal niveau. De omroep stuurt het rapport aan de NLPO, die het op haar beurt aan het ministerie van OCW doorgeeft.	Lokale omroepen	NLPO/OCW	-
In het derde jaar	Optioneel: Onafhankelijke evaluatie-commissie	Als de evaluatie daar aanleiding toe geeft, kan de NLPO een onafhankelijke evaluatiecommissie instellen voor nader onderzoek. De commissie doet verslag aan de RvT van de NLPO, die het rapport vervolgens aan de Minister van OCW overlegt en openbaart.	Evaluatie-commissie	NLPO/OCW	-

BELEIDS- EN VERANTWOORDINGSCYCLUS

Cyclus	Verantwoording	Inhoud	Van	Aan	Datum
Elk jaar	Begroting en Jaarplan	De NLPO stelt elk jaar met de omroepen een Begroting en Jaarplan op, waarin ze de wijze beschrijft waarop in het komende jaar invulling zal worden gegeven aan de ambities uit het Concessiebeleidsplanen afspraken uit de Prestatieovereenkomst. De uitwerking leidt tot concrete en specifieke acties en doelstellingen met bijbehorende financiële onderbouwing.	NLPO en lokale omroepen	OCW en CVDM	15 sep
Elk jaar	Budget lokale publieke omroep	Het ministerie van OCW stelt op basis van de Begroting en het Jaarplan van de NLPO en het advies daarover van het CVDM een budget beschikbaar voor de lokale publieke omroep, inclusief bijdrage aan CVDM en NLPO.	OCW	CVDM	1 dec
Elk jaar	Bijdrage NLPO	Het CVDM betaalt de bijdrage, die door het ministerie van OCW is vastgesteld en beschikbaar gesteld, uit aan de NLPO.	CVDM	NLPO en Lokale omroepen	Door CVDM te bepalen
Elk jaar	Jaarrekening	De NLPO en de omroepen dienen elk een Jaarrekening in bij het CVDM ten behoeve van de rechtmatigheidstoets. In hun Jaarrekening maken omroepen onderscheid tussen vier financieringsstromen: eigen inkomsten, de rijksbijdrage, de gemeentelijke subsidie en overige subsidies.	NLPO en Lokale omroepen	CVDM	1 mei

Deze tabel loopt door op de volgende pagina.

BELEIDS- EN VERANTWOORDINGSCYCLUS

Cyclus	Verantwoording	Inhoud	Van	Aan	Datum
Elk jaar	Bestuurs-/ Jaarverslag	De NLPO rapporteert in het Bestuurs-/ Jaarverslag over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de publieke taakopdracht langs de lijnen van het Concessiebeleidsplan, de Prestatie-overeenkomsten het Jaarplan, inclusief de eigen werkzaamheden van de NLPO en de doelmatigheid en doel-treffendheid van de werkwijze in het bijzonder.	NLPO	OCW	1 jun

Bijlage IV – Indicatorenset

Indicatorenset

Hieronder staat één gecombineerde indicatorenset waarin de resultaatgebieden uit hoofdstuk 1 logisch zijn gekoppeld aan de prioriteiten uit hoofdstuk 2. Per koppeling zijn hieronder zowel het doel, de kernindicatoren en de verdiepingsindicatoren uitgewerkt. Het leidt tot de zes volgende indicatoren:

- Publieksgerichte aanwezigheid *(werkwijze)*
- Pluriforme representatie *(output en kwaliteit)*
- Lokale journalistiek *(output en kwaliteit)*
- Toegankelijke kanalenmix *(output en kwaliteit)*
- Publieksbereik en impact *(effect)*
- Professionalisering en samenwerking *(werkwijze)*

1. Indicator: Publieksgerichte aanwezigheid

Resultaatgebied: lokale nabijheid & herkenbaarheid: zichtbaar en herkenbaar aanwezig in het hele verzorgingsgebied, met aandacht voor kernen en gemeenschappen.

Prioriteit: gerichte publieksstrategie: expliciete keuzes in doelgroepen, met focus op 35–65 jaar als gezamenlijke basis in de eerste vijf jaar van de concessieperiode, en met een keuze voor minimaal één secundaire doelgroep uit de leeftijdsgroepen 12-19, 20-34 of 65+ jarigen.

- **1.a Sectorbrede kernindicatoren**
  - *Gebiedsdekking verslaggeving:* % kernen met structurele verslaggeving.
  - *Actief netwerk van wijk-/ kerncorrespondenten (incl. vrijwilligers):* aanwezigheid + dekkingsgraad.
- **1.b Contextuele verdiepingsindicatoren**
  - *Lokale zichtbaarheid (fysieke en online touchpoints):* mate van participatie in lokale evenementen / pop-up redacties.
  - *Responsiviteit:* gemiddelde responstijd op publieksvragen.

2. Indicator: Pluriforme representatie

Resultaatgebied: *pluriform publiek gesprek*: ruimte voor uiteenlopende perspectieven en herkenning bij diverse groepen inwoners.

Prioriteit: *gerichte publieksstrategie & samenwerking*: expliciete keuzes in doelgroepen, met focus op 35–65 jaar als basis; publieksonderzoek en inzicht als fundament.

- **2a. Sectorbrede kernindicatoren**
  - *PBO-werking:* wettelijk vereiste representativiteit en samenstelling, vaststelling van het media-aanbodbeleid en periodieke bespreking van de uitvoering daarvan.
  - *Lokale pluriformiteitsindex:* deelname aan de centrale meetwijze waarmee de diversiteit, de variatie en de perspectieven in het lokaal geproduceerd aanbod in kaart wordt gebracht met het oog op kwaliteitsverbetering van de representatie.
  - *Aantal zelf georganiseerde publieksgesprekken, debatformats en/ of themabijeenkomsten* eventueel in samenwerking met maatschappelijke partners.

- **2b. Contextuele verdiepingsindicatoren**
  - *Publieksonderzoek:* deelname aan en/of gebruikmaking van het centraal gefaciliteerde publieksonderzoek gericht op inzicht in (trends inzake) mediabehoeften, -gedrag en -gebruik.
  - *Publiekspanel:* deelname aan een centraal gefaciliteerd lokaal publiekspanel dat dienst als een aanvullende bron van inzicht voor de redactie.
  - *Lokale thema's:* mate waarin thema's uit specifieke wijken/kernen zichtbaar terugkomen in de programmering.

3. Indicator: Lokale journalistiek

Resultaatgebied: *betrouwbare lokale journalistiek*: onafhankelijke, professionele verslaggeving met continuïteit en dossieropvolging.

Prioriteit: *journalistiek leidend*: journalistieke kern eerst op orde, met nadruk op informatie- en controlefunctie; continuïteit en professionaliteit als basis.

- **3a. Sectorbrede kernindicatoren**
  - *Structurele journalistieke capaciteit:* redactionele kernbezetting + vervangingsplan.
  - *Ontwikkeling lokaal kwaliteitskader:* redactiestatuut, lokaal genrebeleidsplan Journalistiek, journalistieke code, inrichting klachtensysteem en aansluiting bij de Raad voor de Journalistiek.
  - *Contentclassificatie Journalistiek:* deelname aan centrale methodologie waarmee het type lokaal geproduceerd journalistieke aanbod (verdeeld over vier subgenres) in kaart wordt gebracht o.a. met het oog op verantwoording.
  - *Dossieropvolging:* # dossiers met terugkerende verslaggeving.
  - *Kwaliteitstoets:* zelfevaluatie en onafhankelijke evaluatie.

- **3b. Contextuele verdiepingsindicatoren**
  - *Mate van onderzoeksjournalistiek:* aantal diepgravende dossiers of data-projecten.
  - *Mate van specialisatie en/of samenwerking:* gebruik van gespecialiseerde expertise of gastresearchers in bepaalde thema's.

4. Indicator: Toegankelijke kanaalmix

Resultaatgebied: *toegankelijke informatieomgeving*: begrijpelijk, gebruiksvriendelijk, vindbaar en toegankelijk aanbod aangeboden via publieke kanalen.

Prioriteit: *online centraal*: website en app vormen de primaire publicatieomgeving; digitale vindbaarheid en toegankelijkheid zijn randvoorwaardelijk.

- **4a. Sectorbrede kernindicatoren**
  - *Online publicatie als primaire workflow*
  - *Digitale toegankelijkheid (UI, UX en WCAG)*
  - *ASO- en SEO-optimalisatie*

- **4b. Contextuele verdiepingsindicatoren**
  - *Narrowcasting in publieke ruimte*
  - *Accounts op platformen van derden als etalage gericht op toeleiding:* zichtbare doorstroom naar publieke kanalen (web/app) en aantoonbaar gebruik daar (bijvoorbeeld herhaalbezoek en leestijd).
  - *Gebruik van aanvullende toegankelijkheidsfeatures,* zoals een module voor laaggeletterdheid, streektaal.

5. Indicator: Publieksbereik en impact

Resultaatgebied: *toegankelijkheid & vertrouwen*: begrijpelijk, vindbaar en toegankelijk aanbod; transparante en zorgvuldige werkwijzen.

Prioriteit: *online centraal*: website en app vormen de primaire publicatieomgeving;

digitale vindbaarheid en toegankelijkheid zijn randvoorwaardelijk.

5a. Sectorbrede kernindicatoren

- *Bereik, kijk- en luistertijd aanbodmix:* jaarlijkse analyse van publieksbereik per (sub)genre en programmatitel volgens uniforme definities.
- *Bereik, kijk- en luistertijd kanaalmix:* jaarlijkse analyse van publieksbereik per kanaal volgens uniforme definities. Speciale aandacht voor groei in unieke maandelijkse gebruikers en organische bezoekers van de web/app per jaar; percentages afgestemd op gebiedsgrootte.
- *Impactbelevingsmeter:* jaarlijkse meting van de publieke waardering voor de maatschappelijke bijdrage van de lokale omroep.

5b. Contextuele verdiepingsindicatoren

- *Publieksbekendheid:* repeterende meting van herkenbaarheid van de omroep in het gebied.
- *Publiekswaardering:* jaarlijkse score.

6. Indicator: Professionalisering en samenwerking

Resultaatgebied: *professionele & gezamenlijke uitvoering*: versterking van menskracht, samenwerking, kennisdeling en randvoorwaarden voor continuïteit.

Prioriteit: *collectieve basisvoorzieningen & samenwerking*: horizontaal waar mogelijk collectief georganiseerd om tijd en middelen vrij te maken voor primaire taak journalistiek en publiek en verticale complementariteit en samenwerking binnen de sector waar mogelijk, met behoud van eigenaarschap over de data. Zelf doen waar nodig.

6a. Sectorbrede kernindicatoren

- *Aansluiting op collectieve digitale infrastructuur (platform/CMS/app/dashboard)*
- *Sociale veiligheid & governance:* naleving redactiestatuut, AVG, informatiebeveiliging en klachtenprotocol.
- *Transparantie:* publicatie van redactiestatuut, klachtenprocedure, correcties en uitleg werkwijzen.
- *Professionalisering (betaalde en vrijwillige betrokkenen):* jaarlijkse deelname aan sectorbrede trainingen.
- *Samenwerking binnen bestel: #* structurele contentuitwisselingen/maand.
- *Archivering lokaal aanbod bij Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid.*

6b. Contextuele verdiepingsindicatoren

- *Gebruik aanvullende en innovatieve tooling* – inzet van innovatieprojecten, AI-ondersteuning en andere digitale toepassingen, inclusief de mate waarin deze bijdragen aan redactionele kwaliteit, doelmatigheid, toegankelijkheid en bereik, afhankelijk van middelen.
- *Deelname aan sectorbrede innovatie- of implementatietrajecten* onder regie van de NLPO.
- *Het aantal kennisdelingsmomenten* met andere omroepen in de streek en/of landelijk. Deelname aan klankbordgroepen en NLPO-activiteiten.
- *Samenwerking met veiligheidsregio's en/of lokale noodsteunpunten:* testmomenten opschaling/crisis per jaar met evaluatie.

Bijlage V – Standaarden en werkwijzen, collectieve basisvoorzieningen en diensten

Deze bijlage geeft een overzicht van de standaarden, werkwijzen, collectieve basis-voorzieningen en het dienstenportfoilio binnen het nieuwe lokale publieke omroepbestel.

A. Standaarden en werkwijzen

Standaarden en werkwijzen zijn de uniforme afspraken die nodig zijn om alle omroepen als één samenhangend bestel te laten functioneren. Standaarden en werkwijzen gelden voor alle omroepen. Zij schrijven het vereiste resultaat, de definitie, het formaat of het proces voor, maar niet zonder meer een specifiek product of een specifieke leverancier. Een eigen systeem of een eigen werkwijze kan dus mogelijk zijn, mits deze volledig aan de geldende standaard voldoet en op de stelselvoorzieningen kan aansluiten.

- **1. Handboek financiële verantwoording**
  Bij het opstellen van de financiële verantwoording dient het Handboek Financiële Verantwoording Publieke Lokale Media-instellingen te worden gehanteerd. Deze verplichting volgt uit een ministeriële regeling op grond van de artikelen 2.173b, zesde lid, en 2.173b, tweede lid, van de Mediawet 2008 en is van toepassing met ingang van het boekjaar 2028 voor alle omroepen.

- **2. Uniforme financiële boekhoud-, verantwoordings- en rapportagestandaarden**
  De standaarden bevatten een referentie grootboekschema en standaard rapportagemodellen. Hierdoor kunnen financiële gegevens van omroepen op dezelfde grondslag worden vastgelegd, vergeleken en gebruikt voor sectorbrede monitoring en verslaglegging.

- **3. Uniforme monitoring en rapportage**
  Voor de periodieke monitoring en rapportage gelden uniforme indicatoren, definities, meetmomenten, formats en dataspecificaties. De NLPO stelt vast welke gegevens omroepen op welk moment en op welke wijze aanleveren.

- **4. Uniform publieks- en bereikonderzoek**
  Voor het meten en duiden van bereik en gebruik gelden uniforme begrippen, onderzoeksmethoden en aanleverspecificaties. Hierdoor kunnen bereikgegevens van omroepen op dezelfde grondslag worden verzameld, vergeleken en gebruikt voor analyse en verbetering.

- **5. Uniforme kernindicatoren, definities en meetmethodiek**
  Om gegevens vergelijkbaar te maken wordt er gebruik gemaakt van uniforme kernindicatoren, definities en meetmethodiek. Deze gelden voor alle relevante vormen van monitoring, onderzoek en verantwoording.

- **6. Uniforme metadata en classificatie ten behoeve van uitwisseling**
  Om lokaal media-aanbod aan te kunnen bieden bij platformen van derden, wordt er gebruik gemaakt van uniforme metadata en classificatie.

- **7. Technische standaarden en koppelingseisen voor gegevens- en contentuitwisseling**
  Om gegevens- en contentuitwisseling veilig, consistent en soepel te laten verlopen, worden technische standaarden

en koppelingseisen gehanteerd die de NLPO opstelt en beheert. De standaard bepaalt waaraan een aansluiting moet voldoen, maar schrijft niet automatisch voor welk product de omroep gebruikt.

- **8. Uniforme aanleverroutes en processen via OmroepLoket**
  Omroepen houden via OmroepLoket een afgebakende set actuele basis- en organisatiegegevens bij, bijvoorbeeld over bestuur en toezicht, het Programmabeleid Bepalend Orgaan, de organisatie, contactpersonen, het verzorgingsgebied en de gebruikte kanalen.

- **9. Standaarden voor archivering, metadata en gegevensoverdracht**
  Om lokaal media-aanbod duurzaam te kunnen archiveren, wordt er gebruik gemaakt van standaarden voor archivering, metadata en gegevensoverdracht. Daarbij gelden ook uniforme eisen aan bestandsformaten, rechteninformatie, bewaartermijnen en de overdracht of migratie van materiaal.

B. Collectieve basisvoorzieningen

De NLPO organiseert deze voorzieningen collectief. Gezamenlijk gebruik is de standaard, omdat dit de kwaliteit, samenhang, veiligheid, continuïteit of doelmatigheid van het bestel ondersteunt. Het is echter geen absolute verplichting om het door de NLPO aangeboden product te gebruiken. Een omroep die voor een alternatief wil kiezen, moet overtuigend aantonen dat dit alternatief:

- aan alle relevante standaarden en werkwijzen voldoet;
- ten minste gelijkwaardig is wat betreft functionaliteit, kwaliteit, continuïteit en veiligheid;
- technisch en functioneel kan aansluiten op de relevante stelselvoorzieningen;
- de noodzakelijke gegevens- en contentuitwisseling niet belemmert;
- ook vanuit het stelsel als geheel doelmatig is.

Omroepen hoeven in hun begrotingen geen kosten op te nemen voor voorzieningen die centraal worden georganiseerd. Als een omroep geen gebruik maakt van een basisvoorziening, maar van een alternatief, dan zal de omroep de kosten wel mee moeten nemen in de eigen begroting. Uiteraard geldt voor deze voorzieningen een fair use policy.

- **1. Publicatieplatform**
  Een gezamenlijk platform voor website en app (inclusief CMS, Content Delivery Network voor distributie en videoplayer) waarop omroepen hun eigen content publiceren. Iedere omroep behoudt daarbij de eigen naam, huisstijl en redactionele inrichting. Centrale opslag en technische distributie zorgen ervoor dat websites, apps, video en andere online content snel, veilig en betrouwbaar beschikbaar zijn. De NLPO organiseert hiervoor de benodigde opslag-, CDN- en datacapaciteit. Het platform maakt daarnaast aansluiting op andere collectieve basisvoorzieningen en uniforme uitwisseling van media-aanbod mogelijk.

- **2. Redactiesysteem**
  Een gezamenlijk systeem dat de redactionele werkprocessen ondersteunt, van productie en beheer tot publicatie van media-aanbod. Het maakt samenwerking en aansluiting op andere collectieve systemen eenvoudiger. Daaronder vallen in ieder geval het publicatieplatform, de Lokale Omroep Exchange en de archiveringsvoorziening.

- **3. Lokale Omroep Exchange**
  Een gezamenlijke voorziening waarmee lokale omroepen media-aanbod kunnen delen, hergebruiken en verrijken. Dit

maakt onderlinge samenwerking en delen van content eenvoudiger. Uniforme metadata en technische koppelingen maken ook uitwisseling met regionale en landelijke omroepen mogelijk.

- **4. Landelijke archiveringsvoorziening**
  Een gezamenlijke voorziening voor het duurzaam bewaren en terugvinden van lokaal publiek media-aanbod. De voorziening borgt bovendien de overdracht van relevant materiaal naar het nationale media-archief en helpt voorkomen dat collecties verloren gaan wanneer systemen of organisaties veranderen.

- **5. NLPO Bereiksdashboard**
  Een gezamenlijk bereiksdashboard dat inzicht geeft in het bereik, gebruik en inhoud van het media-aanbod en de digitale kanalen. Omroepen kunnen deze gegevens gebruiken voor analyse, verbetering, monitoring en verantwoording. Het dashboard werkt met uniforme definities en meetmethoden, zodat gegevens van omroepen onderling vergelijkbaar zijn.

- **6. Controlerend accountant**
  De NLPO selecteert en contracteert één accountant voor de jaarlijkse accountantscontrole. Hierdoor vindt de financiële controle van alle lokale omroepen op een uniforme manier plaats. De controle wordt uitgevoerd volgens hetzelfde verantwoordings- en controlekader.

- **7. Boekhoudsoftware, inclusief training en ondersteuning bij gebruik**
  Een gezamenlijk boekhoudpakket ondersteunt het uniforme referentiegrootboekschema, de rapportagemodellen en de gegevensuitwisseling met de NLPO. Gebruik van dit pakket is de standaard. Een omroep die een alternatief wil gebruiken, moet aantonen dat dit alternatief volledig aan de financiële standaarden en koppelingseisen voldoet en ten minste gelijkwaardig en doelmatig is. Training, ondersteuning en passende autorisaties helpen om de administratie juist, volledig en controleerbaar te voeren.

- **8. Externe vertrouwenspersoon voor de sector**
  Een onafhankelijke externe vertrouwenspersoon bij wie medewerkers en vrijwilligers terecht kunnen met vragen of meldingen over sociale veiligheid. Dit ondersteunt een veilige en professionele werkomgeving. De voorziening biedt een laagdrempelige route buiten de eigen organisatie.

- **9. Basisaanbod scholing en professionele ontwikkeling**
  Een collectief scholingsaanbod waarmee medewerkers en vrijwilligers hun kennis en professionele vaardigheden kunnen ontwikkelen. Het ondersteunt de journalistieke en organisatorische professionalisering van de omroepen. Het aanbod sluit aan op de gezamenlijke standaarden en de professionaliseringsdoelen van het bestel.

Voor alle bovengenoemde voorzieningen geldt een fair use policy.

Dienstenportfolio

De diensten in het dienstenportfolio zijn beschikbaar voor alle omroepen. Een omroep kiest zelf of zij daarvan gebruikmaakt en hoeft niet-deelname niet te motiveren. De kosten worden gedragen door de omroepen die aan de betreffende dienst deelnemen. Dat laat onverlet dat er wel een wettelijke of contractuele verplichting verbonden kan zijn: bij BumaStemra en Sena is bijvoorbeeld de deelname aan de collectieve afspraken

vrijwillig, maar blijft de omroep zelf verantwoordelijk voor de naleving van de toepasselijke auteurs- en naburige rechten.

- **1. BumaStemra**
  Collectieve afspraken over auteursrechten voor het gebruik van muziek. Gezamenlijke contractering kan zorgen voor gunstigere voorwaarden en minder administratieve lasten. De omroep kiest zelf of zij deelneemt aan de collectieve afspraken. Deelname aan de collectieve rechtenregeling staat open voor alle aangewezen omroepen onder gelijke voorwaarden en is uitsluitend gekoppeld aan de rechtenadministratie en rapportageverplichtingen die voor die regeling noodzakelijk zijn. Deelname aan andere collectieve voorzieningen is geen voorwaarde voor deelname aan de rechtenregeling.

- **2. Sena**
  Collectieve afspraken over de naburige rechten van uitvoerende artiesten en producenten bij het gebruik van opgenomen muziek. Gezamenlijke contractering kan financieel voordeliger zijn dan individuele afspraken. De omroep kiest zelf of zij deelneemt aan de collectieve afspraken. Deelname aan de collectieve rechtenregeling staat open voor alle aangewezen omroepen onder gelijke voorwaarden en is uitsluitend gekoppeld aan de rechtenadministratie en rapportageverplichtingen die voor die regeling noodzakelijk zijn. Deelname aan andere collectieve voorzieningen is geen voorwaarde voor deelname aan de rechtenregeling.

- **3. NOS Radiojournaal**
  Mogelijkheid om het NOS Radiojournaal op te nemen in de programmering van de lokale omroep. Zo kan de lokale nieuwsvoorziening worden aangevuld met landelijk nieuws.

- **4. ANWB Verkeersinformatie**
  Een collectieve afspraak voor het gebruik van verkeersinformatie van de ANWB. Hiermee kunnen omroepen actuele verkeersinformatie in hun aanbod verwerken.

- **5. DigiPluggen**
  Een platform voor digitale distributie van nieuwe muziek naar radiostations. Hiermee kunnen omroepen op een eenvoudige manier nieuwe muziek ontvangen.

- **6. MediaHub lineair**
  Een voorziening voor de distributie van lineaire radio- en televisiesignalen. Hiermee kan het signaal van de omroep worden aangeleverd aan de Nederlandse pakketaanbieders.

- **7. DAB+**
  Een voorziening voor digitale verspreiding van het lineaire radiokanaal via DAB+. Hiermee kan de lokale omroep via digitale etherradio worden ontvangen.

- **8. Software voor online reclame-exploitatie**
  Gezamenlijke software voor het beheren, plaatsen en afhandelen van online advertenties op de eigen digitale kanalen. De precieze inrichting van deze voorziening wordt nog nader uitgewerkt.

- **9. Aanvullende trainingen en specialistische ondersteuning**
  Extra scholing of deskundige ondersteuning boven op het collectieve basisaanbod. Omroepen kunnen hiervan gebruikmaken wanneer zij specifieke kennis of vaardigheden verder willen ontwikkelen.

Bijlage VI Wettelijk kader

TABEL 1: DEFINITIE, ROL, KERNTAAK EN GRONDSLAG

Actor	Definitie	Rol	Kerntaak	Belangrijkste artikelen
NLPO	Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen; stelselverantwoordelijke en aangewezen als samenwerkings- en coördinatieorgaan voor de lokale publieke media-instellingen.	Systeem-verantwoordelijk	Coördinatie, sturing en ondersteuning van lokale publieke omroep	1.1, 2.75, 2.82, 2.87e-g, 2.170b
Lokale publieke media-instelling	Rechtspersoon die hoofdzakelijk de publieke mediaopdracht op lokaal niveau uitvoert door het verzorgen van media-aanbod, met een Programmabeleid Bepalend Orgaan	Uitvoerend	Uitvoering publieke mediaopdracht (lokaal media-aanbod)	2.87l-o, 2.87x, 2.189
College van Omroepen (CvO)	Orgaan van de NLPO dat de lokale publieke media-instellingen vertegenwoordigt binnen de NLPO	Vertegenwoordigend en adviserend	Borgt inbreng en belangen van lokale omroepen binnen NLPO-besluitvorming	art. 2.76 jo. 2.85 lid 1

TABEL 2: NLPO - CATEGORIE, TAKEN EN GRONDSLAG

Categorie	Taak	Wetsartikel
Samenwerking	Bevorderen samenwerking en coördinatie tussen lokale omroepen	art. 2.75 lid 3a
Belangenbehartiging	Behartigen van gemeenschappelijke belangen lokale publieke mediadienst	art. 2.75 lid 3b
Arbeidsvoorwaarden	Sluiten cao's en afspraken freelancers (mede namens omroepen)	art. 2.75 lid 3c
Financiën en doelmatigheid	Bevorderen doelmatige besteding middelen en financiële verantwoording	art. 2.75 lid 3d
Faciliteiten	Inrichten en beheren van infrastructuur (studio's, distributie)	art. 2.75 lid 3e
Overige taken	Overige taken bij de wet	art. 2.75 lid 3f
Beleidsvorming	Opstellen concessiebeleidsplan NLPO	art. 2.82 lid 2b; art. 2.87e
Prestatieafspraken	Sluiten prestatieovereenkomst met minister	art. 2.82 lid 2c; art. 2.87g
Begroting	Opstellen jaarlijkse begroting lokale publieke mediadienst	art. 2.170b
Verantwoording	Jaarlijks bestuursverslag en informatieverstrekking minister	art. 2.87 en 2.87a
Advisering	Adviseren bij aanwijzing lokale publieke media-instellingen	art. 2.87p

TABEL 3: LOKALE PUBLIEKE MEDIA-INSTELLING - CATEGORIE, TAKEN EN GRONDSLAG

Categorie	Taak	Wetsartikel
Media-aanbod	Verzorgen lokaal media-aanbod gericht op maatschappelijke behoeften	art. 2.87l
Programmabeleid	Inrichten Programmabeleid Bepalend Orgaan (representatief, bepaalt het media-aanbodbeleid)	art. 2.87m
Beleidsplan	Opstellen beleidsplan afgestemd op concessiebeleidsplan NLPO	art. 2.87n
Samenwerking	Afspraken over samenwerking binnen bestel en lokaal netwerk	art. 2.87n lid 2
Begroting	Opstellen begroting voor uitvoering taken	art. 2.87o
Inlichtingenplicht	Verstrekken informatie aan NLPO (bestuur/toezicht)	art. 2.87y
Programma-eisen	Min. 50% lokaal gericht en 50% eigen/ in opdracht geproduceerd	art. 2.87x
Financiën	Besteden middelen aan publieke mediaopdracht	art. 2.17 0f lid 4
Evaluatie	Zelfevaluatie (2e jaar) en mogelijk onafhankelijke evaluatie via NLPO (3e jaar)	art. 2.189 en 2.190

TABEL 4: COLLEGE VAN OMROEPEN - CATEGORIE, TAKEN EN GRONDSLAG

Categorie	Taak	Wetsartikel
Representativiteit	Zorgt voor representatieve afspiegeling van lokale omroepen (o.a. omvang en geografische spreiding)	art. 2.85 lid 2
Advisering (algemeen)	Adviseren van raad van toezicht en bestuur NLPO (gevraagd en ongevraagd)	art. 2.86 lid 1
Advisering (beleid)	Adviseren over beleid inzake media aanbod van de lokale publieke mediadienst	art. 2.86 lid 1
Advisering (besluiten)	Adviseren over besluiten van NLPO die instemming van raad van toezicht vereisen	art. 2.86 lid 2
Betrokkenheid governance	Mogelijkheid tot aanbeveling kandidaten voor raad van toezicht	art. 2.77 lid 10

Colofon

November 2026

Redactie
NLPO-organisatie

Ontwerp
De Toekomst

Foto's:
René Schotanus

Drukfouten voorbehouden.